i4541
A3233
mulla fasiheddin ibni mulla muhitt...

طب كتابى .

❊ عواملرعه آنكغارلق لسانده ❊

جميع امراض ساريه هم باشقه سرايت سز سرخاو يعنى حستەلر
هم آلاردان دوا علاج واحتراز طريقى - .

محررى

شهر قزانده اهالى تاتار مسلمين اوچون روس لغتچه مدرسهٔ معلّمين
عندنده مكتب ننك معلّم هم منشورلى امام
ملّا فصيح الدين بن ملّا محى الدين الاپاقى .

بو رساله شهر قزان ننك ولايتنده عوبيرنا اوچون اولان مريض خانه ننك
رأيس طبيب حاذق وپرافيسصور بولديرى اعانه سى ايلان تحرير قيلنوب
هم طبيب حاذق وپرافيسصورلر رازوموفسكى ، عودنيف - ، دامپيروف
وراژانسكى ننك نظرلرى ايلان تفتيش وتصحيح قيلندى .

باصمه سنه رخصت بيرلدى پيطربورغده ١٢ نچى فيبرالده ١٨٩٦ نچى يلده

باصمه اولنمشدر قزانده دومبراوسكى ننك طبع خانه سنده ١٨٩٦ نچى يلده
قزان عوبيرناسى ننك زيمستوا خراجاتى ايلان .

Дозволено цензурою С-Петербургъ 12 Февраля 1896 г.
Типографія Б. Л. Домбровскаго въ Казани.

TARIH KURUMU
KÜTÜPHANESİ

— مقدمه —

هر کمنك سلامتلکی بر درجه‌ده بولماوی شبه‌سزدر، مثلا بر آدم اوّلاً سیراك خسته‌لقه دوچار اولوب، ایکنچسی هر وقتده بیك قاتی خسته‌لقه مبتلی بوله‌در. وبعضی‌سی ایسه دائما سرحاو بوله. وهر خسته‌لق ایچون دارو ودوانك وارلقنی هر قایومز بله‌مزلر. البتة هر قایومزغه معلومدرکه بعض آدملر اوزلرینك سلامتلکلرنی صاقلاب، اصلا سرحاو بولماینچه، هر وقتده اوزلرینك اشلارنده مقید اولوب، البتة تمام قارتایوب آخر عمرلرینچه اوزلرینك عمرلرینی خدمت ایلان سلامتلکده اوتکارادرلر، . کشی‌نك عمری اوزن وقصقه بولونده، شولایوق وبعضلرمز دنیاده بیك آز عمر ایدوب وبعضلرمز ایسه یاش بالا ایکان) وفات بوله‌در - وبعضیلرمز دنیاغه چغوب اوسوب یتکاچ، اوزی‌نك خدمه‌تنه مقید بوله باشلاغاچده وفات بوله‌در - وبعضلرمز هیبت یکتلك یاشنه یتوب اولادلرنی یتیم قالدیروب دنیادن کوچب کیته‌در - . وبعضیلرمز ایسه کرچه سیراك اولسه‌ده بالعکس اصلا خسته اولماینچه یوز وزیاده‌سنه عمر ایدوب تمام عمرنی سلامتلکده کیچرادر - ،

وبعضی‌مز دنیاوی واخراوی بخت سعادت ایلان دنیادن کوچه وبنده‌لرنك سلامتلکلرنده بو قدر تفاوت بولوینه سبب نه‌در دیو سؤال اولنورسه، بو خصوصده عقاید کتابنده اختیار جزئی مسئله‌سین اوقماغان وبلمکان اخوانلرمز تقدیر دیه‌رك جواب ویر بورلر - ، وحالانکه اختیار جزئی مسئله‌سی وتقدیر خصوصنده اعتقادات حقنی بیان قیلغان کتابلری دقت ایلان تفتیش ایدوب نظر ایله ساکبرلرنی شرع شریفمز هیچ بر وقتده جمله اشلرنك اسبابنه شروعدان منع ایتمایوب حتی قرآن کریمده اشاره‌لر بار: مثلا دوا وعلاج خصوصنده وطبیبلره مراجعه حقنده نه قدر حدیثلر ذکر وبیان ایدلمشدر - ، وعیری فتوی کتابلرنده

مجرد

مجرد توكل ايدوب اسبابدان قاچونى حتى منع ايتمشلر در ـ • جميع حادثه‌نك سببى وار ـ وهر سببكه قارشى چاره‌سى وار ـ واقعا بزلر وجميع اخوانلرمز جمله‌مز كرچه قضا وتقديره مؤمنلردن اولصاقده بنى آدم من جهة اوزنى سعادتكه ـ بخت سزلككه ـ يخشى لقعه ويمانلقعه اختيار جزءى ايلان تدبير قيلوى ممكن در ـ • كوره‌مزلركه هر قايومز بر بلا وقضا كيلكانينى كوره توروب نصيب بولماسه كيلماس ديوب اسبابنه وچاره‌سنه كرشماى تورماى مزلر ـ مثلا كورشى مزدان اوط چقسا نرسه‌لرمزنى يعنى ذاتلرمزنى جيامز يورطمزنى حفظ اوچون صو حاضرلايمزلر ـ • بونلرى قيلدقمز كبى حسته‌لق كيلوشول قبيلدان كورشمزده يوغشلى سرحاو ظاهر بولسه آندان صاقلانو اوچون علاج واسبابلرينه شروع قيله‌مز ـ ' چونكه قرآن شريفده هم كوره‌مزلر: « ولقد آتينا من كل شىء سببا فاتبع سببا » ديو حق تعالى بيورمشدور معناسى هرنرسه‌كه سبب خلق قيلدق وهرنرسه سببينه متبوع در ـ • هر تورلى سيرايتلى مرضلر ايلان اولكى سنه‌لرده حقيقة سرحاولرعه يخشى چه اعتبار ايدوب نظر قيلماغانلقلرى سببلى هم سرايتلى مرضنى سرايتسز مرضلردن امتيازنى بلماى كوب كشى لر وفات اولالر ايدى ـ • خصوصا بويله سرايتلى سرحاولردان احترازلرى آز اولدغندان وتيوشلى درجه‌ده دار وقيلنمادقلرندان هر سنه‌ده كوب بالالر وفات بوله‌در ايدى ـ •

بو خصوصده بنم بو تحريرمده كوب تورلى امراض ساريه‌نك يعنى يوغشلى سرحاولرنك علامتلرينى وآلاردان احتراز طريقنى وطبيب كلكانچه اولان برنچه مضر اولميان دوالرنى وطريق استعماللرنى اهالى تاتار مسلمينلره بيان قلماق مقصود در ـ • رساله‌مزده بيان ايدله‌چك مذكور سرايتلى سرحاولرنك علامتلرنى وآلاردن احتراز ودوا وعلاج قيلو طريقنى بيان قيلودن قبل فى الجمله بدن انسانك كيفيت تركيبنى ده بيان قيلوچلقنى ضرور تابدق

❁ ترکب بدن انسان ❁

انسانلرنك بدنلری كوب تورلی منسوجات ذاتلردن تركيب ایدلمشدر ـ اعضاء انسان قاتی اجزأ منسوجه یعنی ذاتدان سویاكلدان (عظام) یومشاق ذاتدان هر تورلی اچمزده‌كی منسوجات (عضل عضروف واربطه) ایت كیمرچك سنكردن وصیوق ذاتدان (اخلاط سائله دم ولغاب) قان وتوكروك وغیرلردن ـ ۰ قاتی ذاتلر یعنی سویاكلر بری برسندن هر طرفقه حركة قیلورغه ممكن بولورداى حیثیتچه تازه وقاتی ذات لر ایلان (اربطه) سنكر ایلان بیك قاتی باغلانوب بوتون اولوب بركتلمش در یعنی شول كیفیتچه جمله سویاكلرمز بربرسی ایلان مربوط اولوب مجموعسی بزم بدنمزنك نیگزی قبیلندان تورالر وبونیگزی علم طبده اسكیلیت دیو تسمیه ایدلمش در

ودخی بدنلرمزده‌كی سویاكلرمزنك بوونلر واسطه سی ایلان بركتلكان موضع لری بیك طغز (عضروف) كیمرچكلر ایلان بركتلوب هر بر بوون طغز (اربطه) سنكر ایلان مستوردر ، هم برلرنك بوونمزداكی سویاكلرنك بوونلرینی قابلاغان ذات لرمزمای كبی صیوق نرسه‌نی اوزیندان هروقتده تامزوب تورادر ، بونی عربده زلال دیرلر ، شول سببدان ده حركت قیلدقمز وقتده بوون داغی سویاكلرنك باشلاری اصلا اشقلوب آشالمایتچه ینكگل حركة قیله‌لر

بدنمزداكی بربرسی ایلان مربوط اولغان سویاكلرمز هرطرفدن تورلی كیفیتلی ایت كیساكلر ایلان قابلانمش در (عضل) موسكولی میشتسی بوایت كیساكلری سویاكلركه كیندر كیفیتنده‌كی ذات ایلان بیك قاتی بركتلكاندر (اوتار عریضه) سوحاژیلیا ـ ۰ بدنمزده‌كی (عضل) ایت كساكلری ریزیناقبیلندان قصلوب قصقارلش در ـ ، اماسوزلونی قابل در ـ قسقارغان وقتده اوزی ایلان بركتلكان سویاكنی ده تارتوب كیتره‌در باشداغی ،

« باشداغی میی » (مخ)

باش سویاکی‌نك میی صاوتنك اچنده بزنك ، باش‌میی طوره‌در ، (مخ) بزلرنك بدنمزنك جمله‌حرکت‌وفکرلرمز یعنی اویلارمز - حتی جمله‌حواسمز (سبزومز وتعقلمز) شول میی آرقلی بزلره بلنه‌در - باش میبوندن بزلرنك‌هر براعضامزغه‌نیرڤی (اعصاب) جب کیفیتنك‌واق تامرلر تارالادر - ، بونیرڤی (اعصاب) دیدکمز نرسه هر براعضاعه تارالغان وجب کیفیتنده برذاتدر - ، بوذاتلر باش داغی‌می‌دن چقغان‌واقتلرنده‌قالون ، صونگره هر براعضاعه تارالغان صایون‌نیچکره‌نیچکره شول‌قدربولوب قاله‌درکی‌جب قیافتنده‌کی ذاتمزنی‌کوز ایلان کورر که ممکن بولمایدر - ، بزم‌اعضامزنك هرقایو یرنده بویله نیچکه‌جب کیفیتنده‌کی ذات (اعصاب) باردر - بونچکه تامرلرنی سبزوجبی دیوتسمیه قیلنه‌در (عربچه اعصاب حواس) جمله اعضالرمزنك آغرتوی - ، چچوی ، صالقونلانوی وباشقه حواس‌لرمز تلغراف چبعندان کیلکان خبرلر کبی اعضامزدن بونچکه جب واسطه سی ایلان (اعصاب) باشداغی میبمزکه بیرله‌در - . آغرتو ، چچتو ، صالقنلق وهم حـواس حمسهٔ ظاهره کوزده قلاقـده بوروننده تلـده بولغان حواسلرمزده یعنی‌کورماکلکمز - ، اشتماکلکمز بورن‌ایلان بلکان ایسلارمز ، آش‌نك‌تملری شوشی‌جب بوینچه باش می‌ینه باروب ارشه‌در - .

باش‌داغی میی‌دان چعوب صوزایب آرقامیی حاصل بوله‌در - .

وبوآرقاداعی میی‌نك یری آرقه سویاکی‌در - وهم بوآرقه سویاگنده اولعان میی‌دان‌اولکی کبی‌حواس‌جبی (عربچه نخاع شوکی) چعوب هر براعضا کیساکنه تارالوب توتاشادر مذکور جبلرهم باشدان چقعان حواس جبلاری‌کبی کوب‌یرده آیرله آیرله کوزایلان کورماسلك

درجه‌ده بیك نیچکه‌جب بولوب اعضالرمزه‌توته‌شه‌در - وبوجبلر واسطه‌سی ایلان بزم حرکته اراده‌مز اعضالرمزه تارالە‌در - شول سببدان‌ده مذکور جبنی حرکت جبی دیوب آتیلر - بویله‌عجب‌تولی حرکت جبی‌نلك نخاع شوکی تلغرافنی افکارمزه تمام‌لایقنچه بلدرماك وبیان‌ایتماك اوچون بومثال کافی‌در مثلایازامن: بر تامچی‌قایناغان صورعج‌صومالا بارماق اوچنه تامسه بارمق‌اوچینی بیك‌ارنتادر، بوارنتونی‌سیزوحواس‌جبی واسطه‌سی‌ایلان باش‌مینه ویرلە‌در، صونکره باش‌میندان حرکت‌جبی واسطه‌سی‌ایلان کیرو آغرتقان اعضاغه‌بیرلە‌در - بوآورتونك اعضادان‌مبی‌که ومیی‌دن اعضاغه حرکتی شول‌قدرسریع‌درکه حتی‌بزلراول‌حرکتنی اصلاسیزمایچه تیززمان‌شولوق‌وقت‌ده پشکان‌اعضامزنی تارتوب آلە‌مزلر

یوراك

بربرسی کیمرچاکلر ایـلان باغلانوب، آرقاطرفدان (سلسهٔ فقریه) آرقا سیاکینه وکوکراك طرفندن ایت کیساکاری ایلان قابلانغان ویکرمی دورت قابرغا حمایه سنده مستور اوله رق کوکراك طرفنده (تجویف الصدر) تورا تورغان بالغ آدمنك یودرق ضورلغینده ایت دان عبارت بولغان بر اعضاواردر، وبواعضانی یوراك دیوتسمیه قیلەلر - مذکور یوراك کوکراك سویاکینك آستنده بر آز صول طرفداراق توراد‌ر - آدمنك یوراکی قالون قاپچوق مثالنده اچی یوقاریـدن توبنگه تابا قارندق ایلان‌صول‌طرفقه(حصه)هم‌اونك‌طرفقه(حصه)غه‌بولنه‌در - یوراکننك اچی دائماقان ایلان مملوءدر — هرآدمننك یوراکی وفات ایدنچه‌یه قدرهروقتده قسلوب وکیکایوب یعنی تیبوب توره‌در - اکرده صول طرفدان کوکراکننك ایچـاکدان توبان یرنی قـول ایلان باصوب قاره صاق یوراك تیبونی یعنی یوراکنـك قصلوینی هم کینکا

یونی

یونی جمله مز سیزامزلر - یوراك قسولغان وقتده یوراكنك صول طرفنداغی قانی آورتا(شریان) دیکان اینك ظورتامرغه آغوب چقادر - مذکور شریان تامری باشده بیك قالون اولب، یوراکدان یراق کیتکان صایون جمیع اعضالرمزه قان‌نی تارقاتور ایچون واق واق بیك کوب تامرلرغه آیرله‌در - وبو تامرلرنی ارتیریادیوب آتالادر - آعاچ بوتاقلری مثالنده بوتامرلرهم هرقایوسی ینه واق واق تارماقاره آیرلوب بولونه بولونه نیچکره - نیچکره حتی قلدن نازك اولوب شول قدر کوبه یه درکه بدنمزنك هر بریرنده تامر اوچی واردر - بدنمزده تامردن خالی اصلا بر یر یوقدر - بویله نیچکه طامرلرننك قل کبی اولغان صاوتلرینی ۋوالوصنایه صاصودا (وعا) دیرلر - آلار (مداده مغدیه‌نی) اشدان حاصل بولغان سوتنی بدنمزی تربیه اوچون تارقاتالار دیو آلار - بوتامرلر یعنی قل کبی بولغان نچکه صاوتلر شول قـدر واقـدرکه بدنمزنك قایسیغنه یرندان اینه اوچی ایلان چانچساك‌نی قدر تامرلر تیشله‌در - وبوتامرلرده جریان ایدن قاننی آرتیریالنای قان دیوب تسمیه ایدیورلر - بو آرتیریالنای قاننی یوراك تبکان وقتنده اوزندن آرتدروب اعضامزغه تارقتادر - شوننك اوچون بوتامرلرهم یوراك کبی قصلوب وکینکایوب دائما تیبوب تورالر - بویله طامرلرننك تیبونی فن‌طبده پولبس دیوتسمیه ایدیورلر - یوراکمزدن اعضامزغه تارقالغان ارتیریا تامرلر اچنده آرتیریالنی قانی غایت صاف وبیك آچق قزل توسلیدر - مذکورقان تامری کیسولسا بوقان بیك قوتلی چاچراب آغادر، وبو آرتریالنای قاننك تامری بدنمزننك جمله یرینه تارقالمشدر - وهربر اعضامزننك سلامتلکی ایچون طبیعة مز تقاضه قیلغان وطبیعة مزکه ضرور قـدر قان‌لری وذات‌لری بدنمزننك هر نقطه سینه تارقاتادر - بوواق تامرلر آرتیریالنای یوقاریده ذکر ایدلمش کیفیتنك

عکسنچه‌ینه‌ده بر برینه قوشولوب واق واق تارماقلر بوله –، وبو واق تارماقلر
ینه‌دن ایکنچی واق تارماقلره قوشلوب ینه بر قالون تامر حاصل بوله‌در
وبو قوشلودن حاصل بولغان قالون تامر یوراککه قوشله‌در ویوراکنک
صول طرفندن تامرلر ایلان تارقالغان قاننی یوراکنک اونک طرفندین
کیری یوراککه ایلتوب قویه‌در – بو واق طامرلردن قوشلوب حاصل
بولغان قالون طامرنی وینا دیو تسمیه ایدوله‌در؛ وبو طامرلر ایچندن ویناديکان
قان یوراکنک اونک طرفنه آغوب کیله‌در – بو تامرلرننک قصلوی وکینکا
یوی بلنمای‌در – وبو تامرلر واسطه‌سی ایلان جریان ایدن قان قاراسو
قزل توسلی‌در – هم بو تامرلر کیسولسه قان چاپچراب آقمای‌در – دمی یورا
کنک اونک طرف نصفندان قان بزم اوپکه مزگه آغوب کیله در –، بو تامر
کیسلسه چاپچرامایئچه آقرن غنه آغادر .

❊ اوپکه (رئه) ❊

یوراک ننک اونک طرفنداغی یارطی یاعندان قان اوپکه‌گا آغوب کیله‌در –،
اوپکه دیدکمز قزل رنکنده بولوطقه مشابه ایکی قاپچوق‌در – صولوومزنی
اچمزکه تارتصاق یعنی اچکه تاباصولاصاق بو ایکی قاپچق یعنی اوپکه
جایله‌در –، دمی اچکه تابا صولاغانده هوا بزم بوغازلرمز آرقلی کیتوب
بوغازمزدن اوتوب حسابسزکوب واق تر و بالردن اوپکه مزننک واق
صاوتلرینه کیلوب کره‌در – یوراکنک اونک یاق یارطندان چغوب اوپکه
مزنک واقغنه صاوتلرینه کیلگان قاراقان غیر نفیس اولدعندان بزلرنک
طبیعتمزکه ضررلی وفایده‌سزدر –، شول جهتدان بوغازمز آرقلی نفس
ایتدکمز وقتده اوپکامزکه کرگان نفیس هواء اوپکامزده بولغان قاره قانعه
قاتشوب تیز زمان اول قاره قاندن اوغلنای کیسلاتادیکان ضررلی غازنی
ایروب آلوب بزم حیاتمزه ضرور اولغان هوانک کیسلارود دیکان جزئی

قوشوب

قوشوب نفیس ایده در ـ، بوننك ایلان اول قانده اولان ضرر کیته‌در نفیس
لاوی شول کیفتچه بوله •

هوانِنك کیسلارود دیگان جزءی ایلان غیر نفیس اولان قارا قان صافلانوب
ونفیس لانوب اوپکامزدن چغوب ینه‌دن صول طرفندن یوراکمزننك
یار طسینه کیله‌در ـ یوقاروده بیان ایتدکمز کبی ینه‌دن یورکمزننك صول
یاغندان چقوب تامرلر ایچندان ینه دان بدنمزگه همه اعضامزغه تارقالادر
ـ • هوانِنك کسلارود دیگان اجزاسی گرچه طبیعة که نه‌قدر فائده‌لی اولسه‌ده
بدن انساننك تقومی اوچون کیسلارودان باشقه ینه‌دن سنکشلی ذاتلر
هم ضروردر ـ بوسنکشلی ذاتلری قان بزم آشاغان طغاملرمزدن اوزینه
جزب قیله‌در ـ • یدکمز آشلارمز بزم آغزلرمزده چاینالوب، وآتلوب
توکرك ایلان قاتشدرلوب معجون اولوب، بوعازمزننك آرت طرفندان
بولغان آش یولی آرقلی آش قازانمزه یعنی معدیه کره‌در ـ • آش قازانی
دیدکمز کوکرکدان توبان قورصاقمزننك یوقاری طرفنده برتازا قاپچققه
مشابه بولغان نرسه‌در معده (ژیلودك) هرانساننك آش قزانده اولان
بیزلردن دائما آچی صو چغوب تورادر ـ بوبیزلردن چقان آچی صو آشاغان آشلر
مزغه قاتشوب آوزمزده‌تش‌لرمز ایلان صیوق بوتقه‌عه منقلب اولان طغاملر
مزنی ینه‌ده انقلاب اوچون (معجون) اوزون اچك یولنه‌قوالای‌در ـ • بوهمه اچك
یولی بوینچه بیك نچکه واق سوت صاوتلاری واردر ـ • بو ذاتلری طب
لیمفاتیچسکی صاصوده دیو تسمیه قیله‌لر ـ • مذکور صاوتلر آشاغان
طغاملردن حاصل بولغان صیبوق بوطقه‌دن سنکشلی ذاتلرنی آلوب یعنی
(ماده‌ء مغدیه ماده‌ء بیضانی) بوسنکشلی ذاتلرنی قانغه بیره ـ صونکره بو
سنکشلی ذاتلرمز تمام قان اولوب، یوقاروده بیان ایدلمش آرتیریا اسملی
قامر واسطه سی ایلان جمله اعضالرمزغه تارقاله‌در ـ • یدکمز طعاملردان

طبيعتمزكه كرا كما كانى وبدنمزنك تقومى وسلامت انسان ايچون لازم
اولماغان شيلر كيرا كلى سندان آيرلغاچ اچاكارمزنك حركتى ايلان كيرو
خارجعه چقادر ـ آشاغان آشلرنك بيگراكده سنكشلى بولغان صيوق ذاتلرنى
بيوراك خدمتى ايلان (هضم شاتيه يه) لازم بولماغاننى كيچكنه ايكى تورو با ايلان
برسى اونك ياقدان برسى صونك ياقدان يعنى يوللر ايلان بول
قارندقنه كيلوب قويله ـ • صونكره بول كيفتنده اولارق خارجكه كيته در ـ
بيوراك ديدكمز بيلمزده آرقه سويا كمزنك توبانكى اوچونده يومرقه غه
مشابه ايكى طرفده ايكى دانه ايت دن عبارة در ـ • باور انسانك اچنده تقوم (باور)
آدمه سبب بولغان نرسه لر جمله سندان دهى برسى باور در ـ بونك
اورنى اونك طرف قابرغالرى آستنده اما پود ژيلوداچناى ژيلزا (معده) بزى
(بيز) آش قزانى آرتنده در ـ مذكور ايكى اعضامزدن يعنى بيوراك
ايلان باوردن آش قزانى ننك پيزلرندان چقغان كبى آچى صوچقادر
ـ بونلردن چقغان آچى صولر اچكاره كيته در ـ، وهم بونلرنك هضم طعام ايچون
ياردملرى واردر ـ، آدملرنك قانلرى صول قابرغه آستنده تورا
تورغان سيليزينكا (طلاق) ديكان اعضاده حاصل اوله در وياصاله در ـ،
جمله آدم لرنك اعضالرى ذكر ايتدكمز كيفيتچه يوراك ـ، آش يولى
صولى تورغان بوغاز اوپكالر جمله سى كوكراكده بولغان اورنلرده
اولوب ـ قالغان اعضالرمز ايسه قورصاقده اوزلرينه مخصوص بولغان
اورنلرنده در ـ هم ده كوكراكده بولغان اورنلر ايلان قورصاقده
بولغان اورنلر بر بر سندن قارندق بولمه سى ايلان بولنمش لردر ـ بونى
كوكراك قورصاق آيرماسى قارندق ديو تسميه اديورلر ـ جميع بدنمز
تيريلر ايلان قابلانغان در ـ تيرى لرمز ايسه اعضالرمزنى يلى توتار
اوچون خدمت قيله در ـ، هم تعيش بدن ايچون كرا كما كان فضله بولغان

صیبوق ذاتلرنی خارجکه تیر کیفیتنده چقارور اوچون خدمت ایده در
(حسته لرنی) سرخاولرنی تربیه طریقی

سرخاو یاتاتورغان بولمسنی ممکن قدر قوری قیلورغه همde صالقون توتماسقه تیوشلی در - ترهزهیا که استیناده بولغان توننوکلرنی (ۋینتیلاتورلرنی) وایوده اوله تورغان باشقه تیشوکلرنی آچوب یا ایسه ایشک آچوب حسته یاته تورغان بولهنک هواسینی نفیسلرکه وتمیزلرکه لازم در - هوانی تمیزلر اوچون ایشکنی آچقان وقتده سرخاونی صوق تیودن حفظ اوچون ایکنچی بولمه که چقارو تیوشلی - اکرده ایکنچی بولمه اولمسه سرخاونک باشندان یورغان ایلان قابلاب تورورغه تیوشلی در - یا ایسه شیرمه وپرده ایلان بولب مریضنی حفظ قیلورغه کراك - بعض وقتده میچ نک مرجاسی آچلونسه هواهم بوندنده نفیسلنه در -

دهی مریضلر یاتقان اورنلری یا که یاتقان سکیلری قزومیچ یاننده ویایووش استینا (دیوار) یاننده بولماسقه تیوشلی - سرخاوی پاك تتوچلیق لازم در آنك یاتقان بولمهسی نک ایدنلرنی واستینالرنده اولغان توزاننی دائما یووش چوبراك ایلان سورتکلاب تورتورغه لازمدر - ٠ همده امراضنك یاتقان اورنلرنی وکییوملرنی هر وقتده تیزلك ایلان آلشتورا تورورغه ونجس تیمش ایسه یوارغه تیوشلی در - ناچار مریض همان ازاق یاتقان اعضاسنده جراحت اولماسون اوچون مریض نك باچرنغان اعضاسنی بیك نفیس لاب یوغالرغه لازم در - ٠ بوندای صرخاولرنی هر وقتده بر طرفلرندان ایکنچی طرفلرینه ایلاندره تورورغه ' تیوش همده یخشی چه قراب همان باصلغان یرلرینه مثلابوط ایتی کوت بیتی ایتی صویلماسون اوچون - یخشی اعتبار ایلان نظر قیلورغه کراك ' یاتقان دان حاصل اولان جراحتی آرتماسون اوچون بدنلرنك قزارغان اورنلرنی کامفارنی اسپیرت ایلان

سورتركه كراك. قزارغان اورنينه يومشاق نرسه صالورغه تيوش هم اول يير نى بيك نفس لاب قوروتب جيورلغان كيم لرنى يخشى لاب تيكزلاب توشركه لازم ـ بيان ايتدكمز كيفيتچه آلدان يخشى اعتبار قيلوب مريضلرنى قارالسه سرهاولرنك بدنلرندان بوبله جفالى وخطره لى جراحتلار زائل اولوب مرضندان امين وخلاص بولوى اميددر. ـ

حسته لرنى آشاتو واچرتو (پيتانيه)

مريض لره يدكارى طعاملرنك اثرى وفائده سى بيك ضوردر، چونكى كوب مريضلر وقتندا آشاواچولرى نقصانلغندان يايسه بيك آرتوق آشاولرندان وفاتلرينه سبب بوله در ـ

حسته لر بعضا اصلا آشاواچو تلاميلر ـ وبعضيلرى ايسه بالعكس اقتضا ايدوب امااوزلرينك آشاو اچوكه ايراده لرى اولدقنى بيان دن عاجزدرلر ـ بويله اولسه ده بنداى مريضلره ينكل واوتملى اولغان طعاملر ويروركه تيوشلى در مثلا سوت) يومرقه) شورپا) ماننى) وقارابوغداى بوتقه سى كبى آشلارنى بريولى كوب بيرماينچه آزآز ٣ ـ ٤ ساعت صاين بيروركه كراك ـ، خصوصا آرش ايكماكى تورلى قيار على الخصوص كابسته كبى طعاملر بيك ضررلى درحتى مرض نك وفاتينه سبب اوله در ـ، خصوصا سلامت لنه باشلاغان مريض نك آشى سى بيك كيله كوب آشاتورغه كراكماى ـ اكرده مريض غايت سرهاوى قاتى لقندان هوشسز اولورسه اول وقتلرده حسته كرچه اچركه صوصوراماسه ده آزآز يارطى ساعت ده بركره قاراوچى آدملره مريضه اچركه ويره تورورغه تيوشلى در ـ اكرده قزولغى بيك كوچلى اولسه چيرك ساعت صاين ويرمالى در اچملك اچركانده مريضنك باشنى كوتاروب قاشق ايلان ياكه اونكغا يراق چاينوك بورنندين اچروركه تيوش. مريض آدم يانندا پاكلقنى تفتيش قيلوب يروچى آدم اوزننك نفيسلكى اوچون

هم اجتهاد کراك - ، اول آدملر دائما کیندردن نکـکان آل جاپقوچ یاوب یورورکه ، وهم کیملرنی همان یوارعه بیرورکه تیوش در

﴿ انسانلرده بولغان حرارتلرنی صولو آلولرنی وتامر تیبولرنی اولچاوطریقی ﴾

کشی بدننده اولغان حرارتلرنی اولچاواوچون کونه صووی ایلان توترلغان پیاله دن بولغان نیچکه تروبکا استعمال قیلنه در (عراد وسنیـك تسیلزی) بو اولچاو اوچون بولغان آلة آپتکار مخازنلرنده صاتله در — طریقی اولچاو بو یله : بو اولچاونی قولتق یلیتوب کونه صووی ایلان تولترلغان تروبکانی شارلی باشی ایلان قولتق آستنه بیك یخشیچه بدنکا قصوب بدن ایلان اولچاو آراسینه کولمك آرالاشدرماینچه تراب قویمالیدر - اون یا اون بش ۱۵-۱۰ مینوت قدر وقت اوتکاچ بو اولچاوده اولغان تری کمش نی درجه ده اولسه درجه تصیفر) بزم اچمزداکی حرارتنی قایو درجه ده ایردکنی تمام آچـق ایـدب کورسته در - سلامت آدملرده اوتز آلتی درجه دن اوتز یدی ویارم درجه یه قدر حرارت بوله در - آورو یعنی مریض آدملرده حـرارت کیمکانده اوتز دورت درجه ده اولوب ارتقانده قرق بر درجه یه قدر بالغ اوله در - مثلا قزولق سرحاوی وتیری سرحاوی زمانلرنده صولو آلونی کشی نك کوکراکنه قول قویوب صاناب بوله در یاایسه توغری کوکراك اورزینه کوز ایلان قـاراب کوکرا کنك کوتارلوی وتوشوی بوینچه صانالادر ، سلامت آدملرده عادتی صولو برمینوتده اون سکز مرتبه یا یکرمی مرتبه بوله در -

تامر تیبونی بلو کیفیتی

تامر تیبونی قولمزنك اوچ طابانی طرفی ندان باش بارماق تو بندن ایکی ؤیرشوك مقداری بلاك كه تابابولغان تامرمزنی بارماق ایلان قاتی باصوب تورصاق بیك آچق بله مزلر -

بوتامر تیبوی بیك قاتی سرحاوده بیك آقرتن بوله درشویله که، بر مینوت ده قرق مرتبه‌گنة تیبه‌در - یاایسه بیك جش یعنی قورط بوله درکه بیزکا کلی وقزولق آلغان کشی‌نك مینوتده ١٢٥ دان ١٨٥ گه‌چه‌تیبه‌در، سلامت کشی‌نك ٦٥ دان ٨٥ گه‌چه تیبه‌در، بو حرارت وتامر تیبونی بلوچلك طبیبلره ایتور اوچون ضروردر - چونکه طبیب‌لر طامر تیبوینه قاراب چاره سنه شروع ایده یرلر ــــ

﴿ امراض ساریه یعنی یوغشلی سرحاولر بیانی ﴾ (زارازیتلنایه بالیزن)

هر تورلی سرحاولر آراسنده بر آدمدان ایکنچی ادملره سرایة قیله تورغان سرحاولر هم ظاهر اولعالای‌در - ، بوندایـن بر آدمدان ایکنچی آدمگه کوچه یعنی یوغشه تورغان صفةلی سرحاولرنی سرایتلی سرحاو دیوتسمیه قیلنه‌در - بوسرحاولرنك سرایت قیلوچلقلری هرقایومزه ظاهردر - بوسرایتلی سرحاولر شهرلرده وقریه‌لرده واقع اولب ، کوب وقت توبانده مذکور حادثه‌لرنی کورکالایمز، مثلا بر آدمه سرحاوتیه‌بدننك قزولق ظاهر اوله، باشی آغرته، باشلی حالی بته، بدننده قزل قاب چابره، اوزی کوب یوقلای، یوقوغه کیتسه صاتاشه، بعضی وقتده کوزنی آچوب یاتقانده صاتاشه، آلدنده بولماعان نرسه‌لرکوزنه کورنه، بولماغان کشی‌لر ایله سوزله شه ، هیچ یانده بولماغان آدملرنی کوز آلدنده کوره، اوزینه دوست وقرنداش بولغان آدملری تانمای، اورننداسیکروب توشه، ایودن چغوب کیته‌باشلی - قچقرب شعرلر یعنی یرلر ایته، صونکره حالی یخشی اولوب آینعاچ قیلغان اشلرنی وسوله‌کان سوزلرنی اوزینه سویله‌سه لر قیلدقی اشلرنی وسویلادکی کلام لرنی اوزی اصلا سیزمایدر هم بلمایدور - • بر حسته‌دان بویله اشلر صادر اولسه برلر بومریض‌نی صاتاشه‌دیمزلر - • دخیل بر نیچه کونلردن صونکره کوره مزلرکه بوسرحاو آدم یخشیچه سلامتلنوبده یتمیلر شولوق یورطده

بومریضنك اهل عیالندان ایکنچی آدم سرحی باشلایدر - وبو ایکنچی سرحاوده‌ده هم اوّلکی سرحاوده ظاهر بولغان علامتلر جمله‌سی واقع بوله‌در. بر آز صونکره بو سرحاو جمله ایو جماعتلرینه سرایت‌ه‌ایدب بو آورو ایلان بعضا جمیع ایو جماعتلاری حسته بوله‌در - دحیده شولوق وقتده کوره‌مزلر بو حسته‌نك کورشی سنده ایکنچی یورطده - ویا بو حسته‌نك قرانداشلرنك یورطنده سرحاو کشی‌لر کورنه‌وظاهر بوله‌باشلایدر - بو صونکغی سرحاولرنك علامتلرنی اعتبار قیلوب قاره‌صاق کوره‌مزلرکه بو مریض لرهر قایوسی اولکی یورطداعی اولکی مریض‌نك علامتلی حسته‌لقی ایلان آوروب یاته‌لر - اکرده بو مریض‌لر تو‌ترسنده اعتبارمزنی صرف قیلوب حاللرنی تفتیش ایدوب صوراشوب قاره صاق کوره‌مزکه صونکره‌دن مریض اولغان آدملر یاکه مریض قرنداشلرن شول اولکی سرحاو بولغان یورطقه کرکان آدملر بوله‌در - بر آز صونکره مذکور مریضلرنك اولنده کوب آدملر آوری باشلایدر، بو مریضلری یعشیچه تیکشرلوب قاراسه جمیع آول اهالیسی‌نك مریضلری شول بر حسته‌لق، ایلان یاتالر، عجب تورلی حکمه‌درکه بو صونکغی سرحاولرنك هر قایوسی اولکی سرحاو باری یورطقه بارعاج بر آطنه یا ایکی آطنا صونکره آوری باشلایلار - بعضی وقتلرده صونکغی صرحاولر اوزلری اولکی سرحاویاته‌تورغان یورطقه بارمسه لرده شول اوّلکی حسته‌یاته تورغان یورطدان آورویوق یورطقه بر آدم کیلکان اولادر، شوندان صونکره ایکنچی یورطده‌ده آدملر اولکی یورطده بولغان حسته‌لق ایلان آغری باشلایدر - حتی بعضا شولوق بر تورلی آورو ایلان بوتون قریه یعنی آول اهالی‌سی حسته‌بوله‌در - کوب وقتلرده بویله سرایتلی حسته‌لق بر قریه‌ده کنه بولغان چوق آدملره حکمن اجرا ایتدکنه قناعة ایتمایوب مریضلرنك دوست‌وقرانداشلری کورمك اوچون

مذکور حسته‌وار شهرگه کیلکاج ایکنچی قریه‌نی تحت اداره‌سنه آلماق افکاریله بونلرله برابر ایاریب قریه‌لرینه وارادر - همده بوقریه‌ده بر یورطدان ایکنچی یورطقه کوچوب بر آدمدان ایکنچی آدمگه سرایة ایدوب شدتلیچه مذکور قریه‌ده‌ده حکمنی اجرا قیله‌در - یعنی بوقریه اهالیسی‌ده اوّلکی قریه اهالیسی آوری تورغان حسته‌لق ایلان سرحاو بوله در -• بو سرایتلی سرحاولر خصوصنده مقدم هیچ خبر اولمایوب ، اصلا قیل وقال یوق اولوب ، بومثال لردن هرقایومز کوره مزکه بوسرحاو برکشی‌دان ایکنچی کشی‌که یوغشه ، سرحاوکشی‌دان سلامت کشی‌که کوچه در - • هیچ‌ده بوندای سرحاو اشتلمای توروب بوسرحاوایلان بر مریض ظاهر اولدی ایسه ، بو حسته‌لق کیساکدان گنه تیزلك ایلان بعض قریه ده بوله باشلاب ، اول قریه‌لردن کورشی قریه‌لرینه ، آلردن هم کورشی قریه‌لرینه تارالغانی جمله مزه‌ظاهردر ، وبوسرحاونك انتشارینه سبب دیدکمزکیفیتچه سرایتلی مرض ایلان سرحاو آدملردر - بوحسته‌لردن باشقه آدملره ، آلردن چیت قریه‌لرگه تارقاله در ، بوسرحاولرنك تارالوینه سبب مریض ایلان اختلاط ایردکی شوندان هم معلوم‌درکه - اگرده آورو آدم بولغان یورطدان کورشیسینه هیچ بر آدم کرمه سه همده کورشی‌سی مریض آدم واریورطقه کرمه سه بویورطقه حسته‌لق سرایة ایتمایچه سلامة قاله در - ، همده امراض ساریه بولغان قریه‌گه سلامت قریه اهالیسی اختلاط قیلشماسه‌لر صونگغی قریه اهالسی سلامت‌قاله ، یعنی بوقریه‌که اولکی قریه‌ده بولغان سرایتلی حسته تارالمایدر - ، شول سبب‌دان‌ده بوندای سرحاولرنك سرایتلی ایکانلنده هیچ ده شك وشبه یوقدر - • ودخی کوره مزلر جمله حسته‌لق مریض ادملردن سلامت کشیکه سرایت ایتمایدر ، وتارالمای دربلکه سرایت سز سرحاو کوبراكدر ، مثلا بر آدمه صوق تیسه ویابر آدمنك اچی آغرسه

بونلر

بونلر بر آدم‌ده سرایت ایتمایدر وغیری کوب سرهاولر واردرکه آدملره سرایت ایتموی جمله‌یه معلومدر.، بوسرایت سز مریض ایلان برکا یاتساقده، برکه آشاساقده آلاردان بزه سرهاو سرایت قیلمای در — بو سرایتلی یعنی یوغشلی خسته‌لقلار توبانده ذکر ایتدکمرچه برنیچه ۲۰ مقداری سرهاولردن عبارة در، هه‌سی معلومدر - اسملری ایسه بونلردر: صیپنوی تیف، وازوراتنی تیف، بروشنوی تیف تیر سرهاوی، قزاموق، قزلچا، چاچك، (تاماق سرهاوی، (یامان تاماق سرهاوی، ژابا)، دیفتیریت، بالالرده بولغان بوما یوتکرکی، چاهوتکه (کوکراك جوتل زحمتی)، چومازحمتی، فرنکی زحمتی، قرچانغی زحمتی، بعض کوز آغرقی لری، وبازحمتی وغیری لردر - بر آدمدن ایکنچی آدمه سرایت ایتدکاری اوچون مذکور سرهاولرنی امراض ساریه دیو تسمیه ایتمشلردر - بو مرض لرنی سرایتلی مرضی دیو تسمیه قیلنه‌در، چونکی الاربر آدمدن ایکنچی آدمه یوغوب کوچوب سرایت قیلنه‌در، شول سببدان‌ده بومرض‌لر براورندان ایکنچی اورنغه کوچوب یورب خلق‌غه ظورهلاکه کیترو چیلکی هر آدمه مشاهدة معلوم در -، بو مرض لرنی آدم ننك کناهسی اوچون یبرلکان آفات سماویه وقضاء الهیه دیوقار اساقده - لکن رحیم لی جناب حق‌ننك قدرتی ایلان بنی آدم‌ده خلق قیلنغان عقل وفراست تاثیری، هم‌ده عالم وحکیم آدم لرننك اثرلری سببلی بنی آدمه میسر اولغان دواوعلاج ایلان اسبابینه شروع قیلساق - بومرض‌لرنك سرایتندان وآفاتندان امین اولورغه هم ممکن در -.

بوسرایتلی مرض‌لر حصوصنده اولکی زماندان بیرلی علماء طبیب خاذق‌لربیك الوغ افکارواجتهادلرنی صرف ایدوب بقدر الامکان چاره‌لر

ازله مكدان اصلاتيك تورمايتجه، تابدغى چاره‌لرنى تكرار استعمال وتجربه ايدوب كوب دفعه بعناية الله تجربه‌لرندان چوق فائده‌لر كوروب همه اول فائده‌لرنى كتاب ورساله‌لرينه قيدودرج ايدوب صونكره‌دن كلكان اخوانلرينه برريادكار قالدرمشلاردر - فقط نه چاره دركه بو اشرلر جمله‌سى بزم تركى اولان لسانمزاوزره اولمدقلرندان آنلردن چوق اخوانلرمزننك فائده آله‌بلمادكى معلوم عمومى ومسلّم كلى در - اش بويله اولدقندان بوعبد عاجز مرحمة للاخوان بورسلادن تركى دين قرندشلرمزنى بهرمند ومستفيد ايتماك افكاريله هركم آنكلى بلاچك درجه‌ده ينكل عبارة ايلان معتبرطب وعلم الصحت كتابلارندن بقدر الوسع والطاقة اوزلسانمزه ترجمه ايدوب نشر ايتمكه جرأت وجسارت ايلديم والله الموفق للطريق الهدى -

« امراض ساريه‌نه‌در »

بو امراض ساريه‌ننك انتشارنه سبب كوزگه كورنماسلك درجه‌ده عايتى كچوك بزم بدنمزه توشوب عايت آز بروقت اچنده فوق العادة كوبايوب اورچوب كيته تورعان برحيوانچق ياايسه گومبا نوعسندان بولغان ذات نباتيه‌در - بونرسه‌لر مكرضوركورسته تورغان پياله (مقراصقوب) آرقلى غنه كورنه‌در - بويله‌توزان كبى كچوك بولغان ذات نباتيه‌نى اهل طب غريبكى (باكتيريا) ديوتسميه قيله‌لر - بوذات بزم بدنمزگه كروب آرالاشوب اچمزده بيك تيزكوبايوب بزلرنى مريض - سرخاوياصى در - بوباكيتريابيك كچك ذات اولوب تيز زماندان آرتوب وكوبايوب كيتونى قابل ايكان - بعض سرخاولرننك آدملره سرايتى شوشى ذاتلردندر - امراض ساريه الككان آدملرده بوذاتلر (باكتيريا) جميع اعضاسنه تارالوب

حتى

حتى تننداں چقعان جميع مايعاتلرنده هم بوله‌در، مثلابولنده (تيرا كنده) قصوعنده , توكروكنده , سوتنده , قاقرعنده , تيورنده, كوز ياشنده، بدنندان كيبوب قوبوب توشه تورغان تيرى كيساكلرنده هرقايوسنده بوله‌در - بوذكرايدلمش نرسه‌لر اچنده بولعان ذات (باكتيريا) سرغاو كشى ياننده تورغان سلامت كشى كه بلاواسطه توغريدن توعريه سلامت كشى ننك بدنينه كروب بو آدمنى سرغاوقيلادر - يايسه هر تورلى نرسه‌لر، مثلا آشدن وغيرى نرسه‌لر بو باكتيريا حيوانچق ذات آيالانگان بلچراق‌لر ايلان بلچرانوب صونكره كيبوب توزانغه ايلانه‌در، صونكره ييل بوتوزاننى هواوده اوچروب يورته يورته كيتروب سلامة يورطنك توبه توشامنه - ايدنينه، استناسنه، يا كيومنه، ياچاچنه، ياقولنه، يا آشنه وصوينه قوندره‌در - بعد بوضررلى يوعشلى ذاتلرصولو ايلان يا آش وصوايلان اچمزه يوتولوب برلرنى سرغاوقيله‌در - بوكيفيتچه سرحاولر يوقغان‌دن‌صونك تيز زمان دوق تأثير ايدوب ظاهراولماى، بويوعشلى ذاتلر اچمزكه كروب اورچوب آرتوب سرحاوتأثيرقيلعانچه برآز وقت اوزه‌در - بويوعشلى ذاتلراچمزه كروب‌ده سرحاو ظاهراولوب بلنمايئچه اوزغان وقتلرنى سرحاوننك ياشرون وقتى ديو (اورنتون سرغاو) ديوتسميه قيلنه‌در - بواورنتون سرحاو وقتى هرتورلى سرايتلى سرحاوننك اوزينه خاص بروقتى اوله‌در - ياشرون سرحاووقتى بركوندان ايكى‌واوچ آطنه غه قدر ممتد اوله‌در بعضا حتى آرتغراق كونلارده‌اوزه‌در - سرحاوالككان آدم ياشرون وقتنده باشده اوزى سلامة كبى اولسه‌ده - لكن آننك اچندان‌چقغان‌صيوق ذاتلرى، مثلا بول وتيزاك - قاقرق وغيرى ذاتلرنده ذكرايتدكمز نرسه‌لر بوله‌در - بوننك هم بويله‌ذاتلرى ضررلى‌ويوغشلى‌در-، شول سببدان‌ده‌بو آدمنك كرچه

سرحاوی معلوم اولمسه‌ده برگه اقامة ایدوچی اقرباو اولادقرندشلرینه سرایت
ایدوخطره‌سی واردر. خسته‌لق سرایت ایدوینك یوغوینك اولکی علامتلری:
اینك باشده آزراق تونکزدره همده قزشدره ـ حاصل بینزگاك تتوکیفیتنك
طبیعت بوزولوب هضم ضعیفلنه، آشاسی کیلمی ـ تل اوستی آقصول لایلاسمان
ترسه ایلان قاپلانه ـ حالی بتوب تیز آراده درمانسزلنه، باش آغرته ـ همده
اعضالرنده ایا قلرنده چانچوسمان آغرق بلنه ـ بوعلامتلردان بر آززمان
صوکره قایوسی بولسه بریوقعان سرحاو ظاهر بوله در، مکر بیك آزماده‌ده کنه
بعض سرایتلی سرحاولر بو بیان قیلنغان علامتدان باشقوق فجئة (کیساکدان
ظاهر اوله در. ❖ امرض ساریه ننك یعوندان وسرایتندان قبل احتراز

امراض ساریه دن احتراز

وصاقلق اوچون قیلنه تورعان اسباب وچاره‌لر. امراض‌لرمزنی تربیه ودوادان
وآلارغه ضرورة وقتده اعانت، وسرایتلی مرض‌لرنی امتیازدن ماغدا
بویله یوغشلی حسته‌لق‌لرننك ظهورینه وبویله سرحاولرننك انتشارینه
تاروینه منافی بولغان اسباب وچاره‌لرکون الگاری اعتبارمزنی صرف
قیلماق هر قایومزننك ذمه‌لرمزه لازمدر ـ هم ده بزم شریعة اسلامیه بیضاده
دیدکمزکبی نظافة ودواء ایلان بیورلمشمز، وخصوصلرنده احادیث نبویه هم
کوب موضعده بیان قیلنه در، وبوسرایتلی حسته‌لق‌لر ظهورلری وانتشارلری
ایلان نه قدر قضالره وقایغولره ونه قدر موءنته ومشقة لره وخراجتلره
باعث اولدقلری جمله‌یه معلومدر، بنا برین بویله انتشار قیلونوب خلق عه
فجئة یغاتورعان حسته‌لق‌لری سرایة قیلدرماس اوچون اسباب‌لرینه شروع
قیلوب جمله‌مز اوزلرمزنی بوسرحاولردن حفظ ـ واول سرحاولرننك
انتشارینه منافی بولغان اشلرنی آلدان حاضر قیلماغه اجتهاد واعتبارمزنی قدر
ضرور ومرام اولدغینه بواشارت‌لر کافی در. یوقاری ده ذکر ایتدکمزکبی
بوامراض ساریه ننك ظهورینه وانتشارینه سبب آدمنك بدنینه کیلوب قوناتورعان

اوزینه خاص کیفیتده بیك کچوك اولغان ذاتلردر - (غریبکی) عالمك اولان جمله اوله‌نلرنك (نباتات) تیشلوب اوسولری وآرتولری اوچون اورلقلرینك طبیعةلرینه موافق اولان یخشی توفراقغه کوملولری شرط اولدقی کبی هم بوسرایتلی مرضلرنکده سرایت قیله تورغان ضررلی ویوعشلی ذاتلارینك (غریبکی) اوسوب انتشاری اوچون طبیعةلرینه موافق اورنغه چاچلولری شرطدر - نتاکه آرش بورتکنی تاریلکه‌که صالصانك تیشلوب اوسمایدر - همده شولایوق تامرندان یولقوب چغارلغان اوله‌ن یاکه قواقنی توفراقسز تیمر تاباقغه صالنصه فی الحال قوروب هلاك بوله‌در - بومثال کبی امراض ساریه‌نکده ضررلی ویوغشلی ذاتلری طبیعةلرینه غیر ملائم وتربیه‌لرینه غیر موافق اولغان یرلرکه اوچوب قونصه‌لرده فی الحال قوروب وکیبوب تامرنی‌جایه آلمایه رق هلاك اوله‌در - بوامراض ساریه‌نك ظاهر بولوی وجایلوی اشیانك کوکاروینه مائل‌در (اوهشا شلیندر) ؛ جمله‌یه معلومدرکه هر اشیا باپچراق ویوش اورنلرده تورساغنه کوکاره‌در همده سرایتلی مرضلرنك ذاتلریده یوش اورنلرده آرته وکوبیه‌در - بنابرین باپچراق ونجس اورنارنی پاکلاوغه ونظافة لاوکه کامل اجتهاد مزنی واعتبارمزنی صرف قیلماق بزلره لازمدر - سرایتلی خسته‌لقلرنك اصل وماده‌لرینی بترماك وهلاك قیلماق اوچون نظافت ونزاکة مجرب وضرور دوالرندان‌در - پاك ونفیس اورنلرده وهواسی صاف یرلرده امراض ساریه‌نك ضررلی ویوعشلی ذاتلری (غریبکی) معیشة وترکلوك قیله آلماینچه هلاك اوله‌در ؛ بنابرین بربرمزی هروقتده وهر اورنده پاك ونفیس توررغه وجمله نرسه‌لرنی پاکلاوایلان نصیحة قیلماق جمله‌مزه لازم وفرض‌در - ٠

وقت عبادة ده کیم‌لرنی وعبادة قیله تورعان مکانلرنی غایت دقة ایلان طهارة وپاکلامق شرط ولازم اولدیغی کبی شریعتمزده نظافة وطهارة ونفیسلك

باشقه وقتلرده ده بقدر الطاقة ضرور ولازم اولان احکام لایقه‌لردن در؛ بالعموم هر یرده وهر شی‌ده مثلا اورامل‌رده، اشك الدی لرنك صغر و آط آزبارلرنك وسرایلرده، هم یورطده، آش وصوصاوتلرنك کبوملرده، بدنك، طعامك، وشرابلرده، وهواده، طهارة ونظافة نی اعتبار ومراعات شرعا هر قایومزه واجب اولدقی توبنده دلائل شرعیه‌دن هم ظاهردر. حق تعالی قرآن عظیم‌ده ایته‌در (والله یحب المطهرین) یعنی الله تعالی پاك وطاهرلرنی سویه‌در. عین العلم اسملی کتابده هم شرح الشفاء نام کتابلرده ذکر ایدلمش در حدیث رسول الله هم دلالة قیله‌در، « بنی الدین علی النظافة » یعنی دین اسلام پاکلق ونظافة که بناقیلندی دیه‌کدر. « تنظفوا بکل ما استطعتم فان الله تعالی بنی الاسلام علی النظافة ولن یدخل الجنة الا کل نظیف » یعنی قدرتنکز واستطاعتنکز یتکانچه هر شی‌ده وهر اورنده پاکلقنی قیلنکز آننك اوچون الله تعالی دین اسلامی پاکلقغه ونفیسلك اوزرینه بناقلدی. جنة که بر آدم داخل اولماس مگر پاك وطاهر اولانلر کررلر « ان الله نظیف یحب النظافة فنظفوا افنیتکم » یعنی حق تعالی پاك وطاهردر همه‌ده پاکلقنی وطاهرلقنی سویه‌در، بس پاك قیلونکز سرایلرنکزی وایولرنکزنی وایواطرافنکزنی نظفوا الفناء ای البیوت وماحوله من الملوثات والقاذورات یعنی ایولرنکزنك وایوتیکره‌لرنك. ایشك آلدی لرنکزنك تیرسلارنی وچوبلرنی وباشقه نجس نرسه‌لرنی سبروب چغاروب ونفیسله‌ب پاکلانکز ودخی هر چری وصاصی تورغان شی‌لرنی یورطلارنکزدن چغاروب تاشلانکز.

نظافت وطهارت. پاکلق ونفیسلك خصوصنده یوقاری‌ده مذکور احکام شرعیة محمدیه مجلس صحیه یعنی اداره‌ء ملکت

پراڤیتلستوانك سانتارلری امرلرینه من کل وجه مطابق وموافق در مندان ماغدا چاره ودوا دارو قیلو خصوصنك شریعة محمدیه واحادیث نبویه‌ده کوب اشارة وامرلر معلومدر.

مثلا

مثلا عين العلم ده تداوی بابنده حضرت رسول نك شوشی حديثی يازلمشدر :
« تداوو ايا عباد الله ما من داء الا وله دواء » - يعنی مرض حالنده دوا ومعالجه
قيلونكز - آننك اوچون هر قايسی مرض نك داروی ده يارا تمشدر
« بذل ماعول » نام كتاب ده شويله مذكوردر : « يجب التحرز ففی ايام الوبا
من امور اوصی بها حذاق الاطبا » ' يعنی وبا وقتنده طبيب لر
يعنی (دوكترلر) منع قيلغان شی لردن طيلوچيلق وصاقلانوچيلق هر
كمه واجب در .- عين العلم كتابنده حضرة رسول نك شوشی حديثی ده درج
قيلنمش در : « يجب الاحتما » يعنی سرحاولره ضررلی شی لردن صاقلانوچيلق
واجب در - طبيب كرال مسلم وكراك غير مسلم اولسون شريعه محمديه
عندنده برابردر ' كلية دوكتر قوشقان مصلحتنی دونكلاب تكميل قيلورغه
تيوش - بوده انوار كتابنده وصيت بابنده صراحةً يازلمشدر .- « ويجوز
شرب الدواء من يد الكفار الطبيب وان لم يدر انه دواء او داء ' يعنی طبيب غير
مسلم قولندان دوا ايچمك كرچه بو بيركان دوا داروی يعنی فايده لی می يا
ايسه ضررلی می ايكاننی بلماسه ده جائزدر .- شوشی قدر تدبيرات حسنات
سانيتارلر طرفندن واقع اولوب ده وهم شريعة محمديه جميع جهاتدان بو تدبيراتغه
موافق ومطابق اولوب ده بولاری تكميل ايلان مأمور اولد عمزی بله تورو ب
غفلة قيلومز اوچون نظام قاشنده جزاغه واشترافغه مستحق اولغان كبی
آخرغی كون يوم عرصاتده خداتعالی قارشنده كناه لی مز ' بوده يوقاری ده
مذكور احكام شرعيه دن ظاهر در ' . شول سببدان ده صغر ' و آط ' وغير حيوانلر
آزبارلرنده وايشك الدی لرنده كوب تيرسی جيوب تورماسغه تيوشلی
در ايشك الدی لرندا غی چوقرلره - واورام لره ويول لره تيرس لرنی
توكماسكه تيوشلی در - هروقت آز - آز اولسه ده قرلره چغاروب توكاركه
تيوش - شولايوق تكرمان بوالرينه تيرس صالماسغه تيوش - وغير اچری

وصاصی تورعان شی لری جیوب توتماسعه تیوش - حصوصا اچرکه استعمال قیلنه تورعان صولارغه دقت نظر ایلان بغارغه لازم در, صولرنی استعمالغه آلنه تورغان قیولرنی معیشت قیله تورعان قارالدی لردان یراقراق قازتورغه کراك حاجت حانه وحیوانلر آز بارلری یاننده قازلغان قیی دن صونی استعمال (ضررلی در) تیوش توکل - اینش لرده, وبوالرده, وکوللارده کی صولرنی اورام لرده جیولغان نچس وباچراق نرسه لرنی آغزوب توشروب نجس لامسکه کراك-• وبا، تیر زحمتی, وقانلی اچ باروقتلرنده حصوصا صوننك نفیس لکینه دقت نظر ایلان اعتبار تیوش در - چونکی بوامراض نك ضررلی یوغشلی واق ذات لری صولارغه تارالوب وانلار ایلان آغوب - بوصولارنی اچکان کشی که مرض نك سرایتنه سبب اوله در -•

شول سببدان ده وبا زحمتی وقورصاق تیفی (بروشنوی تیف) - قانلی اچ باروی ایلان مریض نك تیزاکلری قیولرغه وانش لره چشمه وکول لره ییر آرقلی سنکوب تشواحتمال اولعان موضع لره توکماس که تیوش - بوتیزاکلرنی صودان یراق اورنلاره ییرنی تیران راك قازوب اوستینه زهرذات ایلان سبوب کومارکه تیوش -

بوندای مذکور امراض ساریه باریرلرده قایناتوب صووندرلغان صوغنه اچرکه لازم در, بونداین مریض نك کییم ندان, یامریض یاتقان بوله ده کی نرسه لردن سلامت کشی که سرایت احتمالی قریب در, شول سببدان ده بونداین مریض نك کولماکنی, وغیرکیمنی وایاق کیم لرنی چیت کشی لرکه بیرماس که تیوش - اوّل زهرنرسه لر سیبوب کیم لرنی نفیس لر که کراك در-•قایسی اوانسه ده بریوغشلی مرض ایلان صرهای باشلاعاچ ده بوحصوصده سرحاونی دوا وتربیه دان ماعداالمزدن کیلکان قدر بومرض نك سلامت کشی لرکه سرایتندان حفظغه اجتهاد قیلوذمه مزه لازم در, البتة

بو

بو حصوصده اینك اول مریض نی سلامت لردن آیروب اوزینه حاص بولمه كه یاتقروزغه تیوش در – مریض یاتقان بولمه نی هر كون پیچ یاغوب وتونلك لرنی آچوب هواسنی نغیس لركه لازم در یـوز اولش صوغه اوچ اولـوش قاتشدرلغان كاربولاقای كیسلاتا ایلان چوپراكنی چلاتب شول چوپراك ایلان ایدننی ودیوار (استیناسنی) وآنداولغان بورطجهازنی شوندای چوپراك ایلان سورتركه تیوش, هواسنی شول صوایلان سیبوب یووشله توركه تیوش – كاربولاقای كیسلاتایاباشقه زهرصواولماسه اسكپیدارنی تاریلكاكه صالوب یـا ایسه آنك ایلان چوبراكنی چلاتوب الوب قویوب بولمه ده كی هوانی دملرغه ضرور در – مریض نك هم اچندان چقغان مایعات نی مثلا تیزاك نی وبولنی قاقرغنی, سله كیبنی وغیرلرنی زهرصالنغان صواوزینه حاص صاوتغه جیوب ییرگاكومارکه تیوشدور, کیکان کیمنی, اورنینه توشالکان نرسه لرنی اوستندان صالدرلغاچ ده سلكمای شولوق ساعت زهرقیولغان كیسماك لركه صالورغه تیوش' بیلاواچون وبولمه سورتركه استعمال قیلنغان ذات وچوپراك لری یاندررغه تیوش, صاوت لرنی وقول لرنی زهرصوایلان سورتوركه كراك – مریض بولمه سینه مریض نی قاراوچی دان غیركشنی كرتماسكا تیوش – مریض قاراوچی قولنی ویوزنی همان یوغالاب آغزنی غرغرا قیلوب – مریض بولمه (حانه) سنده آشاماسقه واچماسكا تیوش – غیركشی لركه بارغانده ایكنچی كیم كیوب بارورغه تیوش مریض سلامت لانوب یتكاچ هماغه مونچه لرغه كروب (وغسل) یعنی یوغالانمایئچه وایكنچی كیم كیومایئچه ایكنچی سلامت كشی لر ایلان احتلاط قیلشماسقه تیوش, سرحاواوزغاندان صونك مریض نك حانه سنی (بولمه) كیمنی وغیر اشیالرنی طبیب لر قوشقانچه زهرصولر ایلان سیبوب پاكلارغه كراك, توبنده مذكوروجه اوزرینه بوسرحاولرنك ظاهر هیچ علامت اولمایئچه یاشرون مدت لری واردر –

بو یاشرن مدتده هم ظاهرکه چقغان مایعات آرقلی ایکنچی کشی که سرایت قیلدرروی ممکن در - شول سببدان ده مریض تیکره سنده تورغان کشی لر شول مدتده ایکنچی کشی لر ایلان اختلاط قیلماسقه تیوش - یورطنده سرایتلی سرخاو مریض اولسه اول یورطدان بالالرنی مکتب لرکه یبرماینچه تورورغه کراك

❁ زهرصولر سیبوب نظافة کیفیتی ❁

زهرصولر سیبوب امراض ساریه نك ضررلی ویوغشلی ذات لر غریبکی لردن نفیسلاونك معناسی بوزهرلی صولرنی سیبوب بومرض لرنك سرایتلی غریبکی لرنك من وجه ضررلی قوه سنی وطبیعتنی هلاك قیلوب - ایکنچی کشی که سرایت قوه سنی هدم قیلدوروب ضررسز قیلماقدان عبارتدر. غریکبی لرنك سرایت قوه سنی هلاك قیلوب ضررندان امین لك اوچون همه حیوان وغیرذات هلاك بولورلق درجه حرارة یعنی قزولق فائده قیلوب استعمال قیلنه در وغیرضررنی دفع قیله تورغان ذات هم استعمال قیلنه در یا ایسه یوزدرجه قزدرلغان پار استعمال قیلنه در بوذات لرنك یعنی غریکبی لرنك ضررنی وسرایت قوه سنی هلاك قیله تورغان زهرذات لرنك معتبر ومعلوم لرندان شوشی لردر: سولیمه، پراوتیلستو ننای ۋیستنیکده اعلام قلنغان وجه اوزرینه میدیتسین سکی صاویت مصلحة بوینچه طبیب حضورنك غنه سولیمه استعمال تیوش - کار بولوایه کیسلاتا، سیرنایه کیسلاتا (کوپار وسنای ماصل کوفرضملی) صاله نایه کیسلاتا، خلورنایه ایزۋیست، ییدکایه ایزۋسیت، میدنای ژیلیزنای کوپوروس، سیرا (کوکرت) وغیرلر - بوذات لرنك اکثری آغووخطرلی ذات لردر، شول سببدان بوذات لر ایلان بیك احتیاط قیلنوب معامله لازم در - باچراق صولرنی توکا تورغان چوقرلرنی - هانه لرنی ایشك الدی لرنی - بول وتیزك صاوت لرنی وغیر نرسه لرنی امراض ساریه نك ضررلی ویوغشلی ذات لرندان حفظ وصاقلاو اوچون همه خلق غه بیك فائده لی آرزن بهاعه

تحصیل قیلنه تورغان زهرلر شونلاردر : ایکی آش قاشعی یاایسه ٨ مثقال
صاف ایزلمکان صاله نایه کیسلاتانی برچیلاك صوعه قوشب سیبکالرکه کراك
بوکیسلاتا اورنینه سیرنایه کیسلاتا نی ده استعمال قیله‌لر . بر قداق یانکامو
نکان ایزویست نی (سۋیژ اعاشیننای ایزویست نی) چیلاك یارم صوعه بیك
یخشی لاب ایزوب نجس اورنلارعه قیغالرکه کرك - یاایسه ایزویستده
هم صوده بر قداق غه بر قداق چاماسنده قاتشدرلادر، هم ده نارالطیاکی قاین
دکتی مصاحت قیلنه در : ایکی قداق یارم صودانی برچیلاك صوعه صالوب بیك
یخشی ایزرکه کراك شول صوعا برچیلاك دکت صالورعه کراك - دکت تمام
تارالب بتکانچه بولغانقاچ شونك مجموعسنی یکرمی چیلاك صوغه صالوب ینه
یخشی چه بولغاتورعه کراك - شوشی روشچه حاصل اولعان بولعانچقلی
صیوق ذاتنی جمیع نجس شکلی شبه‌لی اورنلرعه سیبکالاوچیلك بیك
فایدلی در - موندای اولچاو (یعنی برچیلاك دکتکا یکرمی چیلاك صو
صالوکوب یاصالوکیفیتی ننك بیانی در) شونکا قاراب هم ماده‌لرنی کور
ساتلکان چاماغه قاراب ازراق یاصارغه ده ممکن در، اکرده صودا اولماسه
دکت صونی باشقه کیفیتچه یاصارعه هم ممکن در : قاین یانارالط دکتینه بر الش
که ایکی الش صوقوشارعه کراك الش یارم آعاج کلونی قوشب
بیك یخشی بولغاتوب انکار دخی سکز الش صوقوشوب دهی بیك
یخشی بولغاتوب قهی توبکا اوتروب آرچلسون اوچون صاوتده
بر آزتوتارغه کراك، تمام اوتروب بتکاج ایکنچی صاوتغه بوشاتوب
تمام حاضرلانکان دکت صوی حاصل اوله در، ایللی پراسنتلی ایتوب یاصالعان
(یعنی بر اُلش صوعه بر اُلش صاف کاربولاوایه کیسلاتا قوشلعان صیوق
ذاتنی) دورت قداق کاربولاوای کیسلاتانی برچیلاك صوعه قوشساق مجمو
عسندان بش پرانتسنتلی (یعنی یوز اُلش صوعه بش اُلش کیسلاتاقاتشدروب

حاصل اولغان صونی مریض نلك باچران غان کیم لرینه سیبارلر - ۱۵ پرانتسینتلی کاربولوۋایه کیسلاتانی یعنی یوز اُلش صوعه اون اُلش کاربولاوایا کیسلاتا قانشدرلغان صو هم قوللرنی جوار (غسل) اوچون استعمال قیلنور : استعمال قیلغانده هر وقت سلکوب بولغاتورعه تیوش در ــــ ۰

مریض یاتقان خانه یعنی بولمه سنی سیرنای کیسلاتا یا ایسه سیلیترنای کیسلاتا سیبوده یاریدر - اما هواسنی پاکلاو اوچون پولویزاتور ایلان اوچ پرانتسینتلی (یعنی یوز اُلش صوعه اوچ اُلش سولیمه دیکان اغونی قانشدرلغان) راستۋور سولیمی - سیبارکه تیوش - اکرده طبیب بولسه اماسولیمه استعمال قیلغان وقت ده میدیتسینتسکی صاویت نـك پراویتلستوینـنای ویستنیك اسمـلی غازیتانك ۱۸۹۲ نچی سنه ۱۱۷ نچی نـومرنده معلوم قیلنمش نصیحت بوینچه طبیب حضورنده استعمال قیلارغه لازم - اکرطبیب اولماسه برقداق صوعه اوچ غران مارغانتسوۋی کیسلای کالی قوشب شوندان حاصل اولغان صونی برآز مقدار تاریلکه که صالوب بولمه (خانه) نلك بر آولاق یرینه قویمق تیوش ' کیپکاچ دغی شولای صالنور ' غالباتلر یلکاکه اسکیپدار صالوب قویالار یا ایسه اوکسوسنای کیسلاتا ایلان بورکور که کراك ' اماتیز اکینه سزکه سیبو تیوشدر - ۰ ایتیکاوغیر اورنلردان صوراب آلورغه تسهیل اوچون بورساله ده ذکر ایدلمش دارولر اسملرنی اورسچه هم تاتارچه یازلادر

آرقلی باقا تاماق سرهاوی ❃ دیفتیریت ❃

(آرقلی باقا تاماق سرهاوی (روسچه دیفتریت) یا ایسه یامان صفتلی ژابا) یوغشلی سرهاولر جمله سندن بیك خطرلی وبیك عنابلی وقورقنچلی سی - و آغر سرهاولرنلك برسیدر تاماق یعنی آرقلی باقا سرهاویدر - خصوصاً بو سرهاو بالالر اوچون بیك خطرهلی در ' چونکه بو سرهاو ایلان کوب اولادلر هلاك

اوله‌در

اوله‌در - یوتقلغنی آچوب اعتبار قیلوب قاراساق کچی تلنك یوقاری یا ایسه توبان طرفنك قارا صو قزل اولب ایکی یانکاق طرفنداغی منداال وید نای بیزلری ششمسراب کچی تلی ننك ایکی طرفنده تاری بر تـکی کبی قارا صو قزل لایله ظهور ایتسه (تاتارچه آرقلی باقه تاماق سرهاوی روسچه دیفتیریت دیو تسمیه ایده‌لر - بو سرهاونك ابتداء ظهوری شوشی کیفیتچه بوله‌در - : اوّل امرده یوتقانده یوتقلقده آغرتو ظاهر اوله‌در ، شوندای سرهای تورغان بین یتقلقنك آلـدنـده بر طرفندان یا اونك یاصول طرفندان بولادر ، صو اچکانده وطعام یوتقانده حتی توکرك یوتقانده تاماق توبی آغریدر ، بوندن صونکره تیز زمان تونکدره وقزشدرا باشلایدر - تاماقعه یوتارغه کوندن کون چتنلانه باشلایدر ، آخر نده تمام یوتارغه ممکن اولماینچه حتی صولوقسلا باشلیدر - بو وقتلرده مویوننده شوش ظاهر بولادر - بو وقتده اگرده بومریضنك آغزینی آچوب تلنی قالاق ایلان باصوب توبان تابا کچی تل توبینه قاراساق بوغازی تاماق توبی قزل بولوب شوشمسراب تورغان کبی کورنه‌در -

- بو قزل شوشمسره ڭان‌نك کچی تـل‌نك ایکی طرفنده یوتقلقده کچراك کنه آقصو کوڭایم یابشوب قاتقان لایلا کورنه‌در - همده بو مریضنك تاوشی قارالوب غرلاب چقادر - بو درجه‌ده مریض عادتده ایکی یا اوچ کوندن صونکره وفات اولادر ، بعض وقتلرده (دیفتیریت) یعنی تاماق آغرقی بالالرده ینکل‌چه اولوب آزغنه ظاهر اوله‌رق اوزادر - بالالرده بو کیفیتده ظاهر بولا: یوتقانده آزراقغنه تاماق توبی آغرتا ، ینکل‌کنه بیزڭاك آغرقی بلنه ، یانکاق سیاکی آستندا اولان بیزلری آزراقغنه ششمسراب قول ایلان باصوب قاراغنده آغرتوی بلنه‌در - بو وقتلرده یوتقلقنی یعنی کچی تل توبینه (زیبوف) آچوب قاراساق یوتقلقداغی بیزلر قونکغرتراق قزل توسده

اولوب ششمسراب همده آقسل سارعلت تاری بورتکی قدر نقطه‌لر ایلان یا ایسه تاماق توبینه صلانغان لایلا ایلان قابلانغان بولوب کورنه‌در ـ بعض وقت سرحاوی باشده هیچده سیزلمایدر، یوتقان وقت بالا تاماغی ننك آغرتونی ده سزمای ـ اما بالا یوقیعه صالشه ـ اوزنی حالسزلکن سیزه (حالی بته) ینکل کنه بیزکاك علامتی اولا ـ، اکرده بالاده بو علامت لر سیزلسه، تیز زمان آننك تاماغنی آچوب تاماق تبونی قارارغه کراك، اکرده کچی تل توبنده طرفنده آق نقطه ظاهر اولسه، تیز زمان علاجنه شروع لازمدر ـ چونکه دیفتریت باشنده دارو قیلنسه تیز بتوب مریض سلامتلنه‌در ـ،

شولر وشچه تاماق سرحاوی بو کیفیتچه ینکل اولسه سبب ایلان مریض صحة لانوب تورلوب کیتکه‌لی‌در، مریض آدم بویله ینکلچه سلامتلنه ـ یا اسه حسته‌لقی بو کیفتدن زیاده لنوب آغر کیفیتینه ایلانوب کیه‌در (غانفرینوز نای دیفتریت) ـ، سرحاو بویله آغر کیفیتکه تبدلدن صونکره مریض ده قزولق بیك قوتلنه‌در ـ تاماقی نك آغرتوی هم آرته ـ تاماق توبنده اولان کچی تل نك ایکی طرفنده ظاهر ویمان اولان کوکایجم باپراق لایلالری قالون اولوب تمام تاماقنی قابلاب آلادر ـ ویانکاق آستنداغی بیزلری بیك الوغ لانا یعنی ضور ایا ـ توکروك و آش فلان یوتارغه بیك چیتونکه قالوب، تاماقی غایت قاتی آغرته‌در، بورنوندن ویارطلی آچلمش آغزندن بیك صاصی اسلی ارنسو من سلاکی آغادر ـ بعضا بو سرحاو یعنی آقسل لایلا صولو یولوینه تابا اورلاب کوچوب صولوینی قصوب بوا باشلایدر ـ مریض غه نفس آلولر کوندن کونه چیتونه قاله‌در ـ شوشی کیفیتچه منکور خسته‌لق —— تصرف ایتدکی مریض لرنك صولو یوللرینی تمام قاپلاب اصلا نفس آلدرتمایینچه تحت تصرفینه دوچار اولان اولادلر هوا ایتشما کانلکدن بووب اولترمش آدم کبی آخر الامر وفات اولنورلر ـ بو حسته‌لقننك یاشرون وقتی یعنی تاثیری بلنماینچه توروی

ایکی

ایکی کوندن اون دورت کونه قدر ممتد اوله در - بو دیفتریت سرماوی ایلان مبتلا آدم ننك آغزندن آقعان سلاکی، توکرکی، وقاقرغی، وبولی وغیر اچندان چقغان مایعات صبوق ذات لر ایکنچی کشی که یوغشلی یعنی تیز زمان سرماوی سرایت قیلدراتورغان ذات لر در - بو سرماو ظاهر اولدی ایسه بو سرماو ایلان مریض غه طبیب کیلکانچه فائدا اوچون مو ینینه یومشاق یلتاتورغان نرسه لر یابارغه کراك : ایزویسکاوای صو یا کیراسین ایلان آغزنی چایقارغه تیوش، اکرده بالا آغزنی چایقی بلماسه آننك آغزینه یارطی سنی صو ویارطی الش ایزویستکا وای صو قاتشترلغان صونی بورکورکا کراك، یا ایسه کیراسین ایلان بورکرکه کراك اولده فائده لیدر ایوده کی دارولرغه تایانمای طبیب که مراجعت لازم در - بو سرماو وقتده مریضدان چقغان مایعات لرینه التفات قیلوب زهر صو ایلان ضررلی زحمتنی آرچورغه تیوش در - بو مرض ننك ظهورنده مریض نی سلامتلردان ایروب - وآغزندان چقغان مایغات نی زهر صولار ایلان ضررنی هلاك حصوصنده بیك دقت نظر ایلان التفات قیلورغه تیوش در - مرض بتکاچ حانه سنی زهر صو ایلان نفیس لر که کراك یوقاری مذکور کیفیتچه ضررلی وسرایتلی ذات لر مریض ننك توکرکونده - تماعندان چقغان مایعات اولدغندان بولارنی همه سنی تیز زمان جییوب یاندرغه تیوش در - ، بو مریض کشی لر اوچراعان یرکا توکرماسکا کراك - حاص چولاك که کنه توکرورکه کراك اکرده بولار وفات اولسه هم مریض حالنده او بماسکه تیوش در - هم اوبوب اوزاتماسقه تیوش - ، طبیب کیلکانچه بو مریضدان دوا اوچون براستکان صوغه چای قاشغی ایلان یارطی قاشق بیر تالیتوای صولی یا ایسه براصطوی پوڤارینیوی صولی (توز) نی ایزوب تاماغینه غرغره قیلدررغه تیوش بوعازننك کچی تل طرفنی لیمون صوی ایلان یا ایسه اسکپیدار ایلان یا ایسه بیکراکیده فایدالی، کیراسین ایلان مایلاشدرغالارغه کراك - ، حاضر

بوزمان بومریض ننك افاتندان قورتلو اوچون یانکا دوا تجربه ایلان چغاردیلار ' لکن بو داوانی طبیب ننك اوزندان باشقه کشی استعمال قیلماسقه تیوش ' کرچه ایوده اولغان دواو علاج لرنی طبیب کیلکانچه استعمال قیلنسه ده ـ ' لکن بو دوا و علاج لره بوتننای اشانوب تورماسقه کراك ' حاضر بوزمانده طبیب لر بودیفتیریت سرهاونی (تسلیبنای صیۋوراتکا دیو مسمی) یانکا تجربه قیلوب چغارلمش دواو علاج ایلان دواقیلالر ' اکرده بو (صیۋوراتکا) داروی ایلان مریض ننك مرضی باشلانغاچده ایکی کوندان صونکغه قالدرلمای دواقیلورغه تونولسه همه دیفتیریت سرهاوی ایلان مریض لر بو مرض دان سلامت لنه لر (تجربه قیلنغان در ـ) اکرده مرضنی ایکی کوندان صونکغه قالدرلوب دواو علاجینه شروع قیلنماسه بو یانکا علاج ده فایده بیره المایدر ـ ' شول سببدان ده اکرده دیفتیریت که مشابه علامت لر ایلان سرهاو ظاهر اولسه ممکن قدر تیز زمان طبیب که مراجعه لازم در

بومالی یوتکراك زحمتی (روسچه کاکلیوش)

عوام آراسنده مشهور اولان اولادلره غایتی سرایتلی ' یوغوشلی وخطره لی آورولر وزحمتلر جمله سندن برسیده بوما یوتکرکی زحمتی در ـ وبوحسته لقنی وزحمتنی اطبا (کاکلیوش) دیو تسمیه ایدیورلر ـ اماخلق آراسنده بومایوتکرکی دیو مشهور در ـ بو سرهاو اوزینه خاص اولغان ذکر ایدچکمز کیفیت ایلان ظاهر اوله در : ـ اوّلا بالا بیك قاتی یوتکره در ـ لکن بو یوتکروی عادتی یوتکر وکلاردن شوشی علامتلر ایلان ممتاز بوله در یعنی آیرلادر : بویله حسته لق اثرایتکان اوغلان عادتی یوتکرولر کبی دائماوهر وقت یوتکرمایدر ' بلکه وقت وقت یوتکروب بیك قاتی همده اوزاق یوتکره در ' حتی بالاقوصقانچه یوتکره در ـ بویله بیك قاتی یوتکردکندن صونکره بر نیچه ساعة که قدر یوتکرکی دخی طوقتاب تورادر ـ یوتکرا باشلاغاچ بالا بر مرتبه کنه صولونی اچنه تابا صولاب یوتکرکی توقتامایچه حتی اچندن

بش

بش یاسیکز مرتبه طشقاتا باصولو چقار ادر - ات اُرکان قبیلدان اچندان صولاب توقتامای یوتکرادر - صونکره بالا یوتکره یوتکره طاقتندن کیتوب توسی قرا روب یاکوکاروب کیته در - همده بالا عاجز اولدعندان نی اوچراسه شونکا قولی ایلان توتونه در - بو یوتکرك حسته لقی آلتی آطنه عه قدر بارادر حتی آرتغراق واقتقه صوزله در - بو سرحاونك یوغشلی وزحمتلی ذاتی مریض نك قاقرغنی بوله در - شول سببدان بوند این مریض نك قاقرغنی بیك اجتهاد ایلان صاوتقه جیبوب کوزلچه یوغالتورغه تیوشلی در - اکرده یخشیچه جیو لماسه بو مریضنك قاقرقی ایدنکه توشوب یاکیو مکه یـابشوب کیبوب ضررلی ذاتلر توزانغه آرالاشوب هوا ایلان ایکنچی بر سلامت آدمکه یوغوب سرحاو سرایة قیلو امکانی واحتمالی وار در

❀ بوما یوتکروکی زحمتندان دوا وعلاج طریقی ❀

(کا کلیوش) بومرض ننك اولاً ظهورنده ینکـگلایتور اوچون هر تورلی کوکراك یومشاته تورغان نرسه لر اچرکه بیره لر - مثلا آلتیین اولان ننك یا ایسه تامر ینك صونی اچرته لر - کوکراك چایی اچرته لر - تاتلی تامر قایناتب صونی اچرته لر - بو مرض ظاهر اولغاچده (یاش بالالرنی صووق تیودن - یوشلـکدان - وییل دان صاقلارغه لازم در) بومرض ننك ایکنچی درجه سنك بومالانب قوتلی یوتکرا باشلاعاچ کونکل تئپلاندرا تورغان دوالر بیروب ینکـگلایتورکه اجتهاد قیلورغه کراك ؛ بوکونکل تئپلاندرعان دوالردان شوشی لرنی مصلحت قیله لر : برومیستی کالی یاش بالالر (بر یاشدان اوچ یاشکه چه بریولی بو دارونی ۱/۴ ۱/۲ غران قدر بیره لر - ظورراق کشی لرکه بریا ایکی غرانعه چه بیره لر ' کونینه دورت مرتبه بیرورکه کراك - اگرده برومیستی کالی اولمسه آننك اورنینه ۵ دان ۱۰ کاپله کـه چـه والبریانؤا کاپله سن بیره لر -- بوما ایلان یوتکرکان وقتده یاش بالالرنی

بوكرايتوبراك اوترتب آقرتن عنه مانكعايندان تراب توتوب تورورغه لازمدر - بوكيفيت توتغانده يوتكروى وقصوى يينكللراك اوله‌در اكرده يوتكرك برتوتاشدان بيك‌ازاقعه‌تارتلسه - بارماق ايلان تل‌توبينى باصوب بالقصدقصدرغه ياريدر - غالباقوسقاج يوتكركى باصلادر - صونكندان كونده ايكى مرتبه كوكرا كنى تون‌ماى ياغكيدار يا ايسه ماز (آعاچ ماي ايلان ناشاتيرنى اسپيرتنى قانشدروب ليتوچى‌ماز ياصالعان) ماى يا ايسه كامفاره ماي ايلان مايلاوچيلق بيك‌فائده‌لى‌در - بوبومايوتكركى آزمايىچه اوزكيينه توزالكانده آلطى آطنه‌دان كم مدتده بتوب يتماىدر

(٣) قزامق زحمتى روسچه (كور)

بوقزامق سرحاوى‌عادتده بالالرده غنه ظاهراوله‌در - بوسرحاو باشده تير زحمتى كبى همان كيمماينچه قزدروب توراد‌ر - صونكره‌سرحاوبلنكان‌نك اوچنچى يادورتنچى كونده مريض‌نك يوزنده هم‌بدنده آزغنه قالقغان تيكزسز دولكده برسى‌داوراك ايكنچى‌سى كچراك اولب (تنغل) چابروظاهربوله‌در - تاب كيفيتنده اوله‌در - بوچابرغان نرسه‌صارعولت قزل تاب كيفيتنده اوله‌در - ايكنچى يادورتنچى كوندن‌صونك قزللعى بتوب آقسوللانه باشلاب برنيچه كوندن صونكره مذكور تاب بدندن غائب اوله‌در - (يعنى يوغاله در) امابدننك بوتاب تورغان اورنينك‌تيريسى يارلوب چاچ‌توبندن چقعان كركبى قبو لادرمريضنك كوزى قزاروب كورندن‌ياش آغه‌در، همده‌مريض آزراقعنه‌يوتكره وتوچكره‌در بوسرحاوننك ياشرون وقتلرى يعنى بلنماى ترو وقت توقز كونكه‌چه ممتداوله‌در - بوسرحاو مريض‌ننك بورنندن چقعان مايعات - وقاقرقى - وياشى - وبدنندان قيولعان واق تيرى كسا كالرى وغيرى‌لر آرقلى سرايت قيله‌در • مريض‌نك ياتقان بولمه سى‌نك ترەزه سنى

پرده

پرده ایلان اورترکه تیوش بوسرماودان احتراز طریقی باشقه سراتیلی سرماولردان احتراز کبی در .

قزامق سرماوندان دوا وعلاج طریقی

بزده عادتده اولغالای تورغان قزامق آغرقی غالبا خطرلی سرماو ایمش شول سببدان بوسرماونی دواسز اوزینك مرورینه طاپشروب قالدررغه‌ده یارایدر - لکن بوسرماو اوزینك خاص طبیعتندان الماشوب ایکنچی برخطره‌لی علامتلر آرتسه‌غنه طبیب اعانتی ضرور در

بوسرماوننك ظهورنده مریض‌نی شوشی طریقچه تربیة قیلورغه کراك در :

۱) باشینه کوب قان توشسه کوزی ضعیف لانه باشلاسه مریض باشنه بوظدان قووق ایلان صالقوننانه تورعان نرسه قویارغه کراك - کوزنی قوتلی آچق یاقتی دان صاقلاب بولمه‌سنی قارانغراق قیلوب توتارعه تیوش کوزنی گل‌صوی (روزووای وودا) یایسه شومرت صوی (چیرموهاوایه‌ۋودا) ایلان یوارغه کراك بورنندان قوتلی قان آغاباشلاسه‌سرکه ایلان قاتشدروب صالقون صونی پاك چوپراکا سنکدروب بورن تشوکنه آرتینه یعنی توبینه قویارغه تیش در - بیك قوتلی یوتکرك باشلانسه کوکراك یومشاته تورغان چای اچرکه تیوش : صالاتکووای آلتینای کورن ننك صونی اچرکه کراك کوکراکنی پاکلانعان تونك مای ایلان مایلاوهم فائدالی در آغزاچی آغرتغان‌ده شالفی صوی ایلان آغزینی چایقارغه کراك قزولعی بیك آرتسه هینین استعمال هم‌فائدالی در - باشینه هم قورصاغنه صالقوننانه تورغان شی‌لر یابارغه تیوش - اسکیپدار ایلان تونك مای قاتشدروب بدننی اووچیلیق‌ده فائدالی در

چاچك زحمتی (روسپه اوصبا)

بومرض‌ننك یاشرون وقتی توقزکوندان اون‌دورت کونکه ممتداولوب

باشنده بیك قوتلی قزولق - وهمان قصوچیلق, بیلنده آغرتو - تلی کیبوب
اویقوعه صالشوب هم صاتاشه‌در - بوچاچك زحمتی غالبا : بالالرعه مخصوص
بولغان سرحاودر یوقی غه صالوشوب هم صاتاشه‌در, - بوچاچك سرحاوی باشنده
مذکور قزامق سرحاوینه مشابه اولوب ظاهر اوله‌در, صونکدان اوزینك
چابروب چقعان خاص تابی ایلان قزامق دن ممتاز اولادر - - مذکور چاچك زحمتی نك
چابروی بوکیفیتده ظاهر بوله‌در - : سرحاو باشلانوب اوچنچی کونده
مریضنك یـوزنده وباشنده صونکره‌دن جمله بدننده قزل توسلی اولوب
برندان قـالقوبراق بورتکان تاب (چابرو) پیده وظاهر بـوله‌در - تابنك
ظهورنده‌ن ایکی کون اوتکاچ بوتابلار یعنی چابرولار ایری بتچه‌لر صورتنه
کره‌در - صونکره بوبتچه‌لر یاقتی وصاف صولر ایلان تولادر - دخی اوچ
کوندان صونکره بوصاف صولر (اررن) وبولعانچق غه ایله‌نوب جمله‌سی
صاری صو اوله‌در - شول وقتلرده بتچه آغارب واوسکی قاتی یعنی بتچه‌نك
اچی تنه‌زه تابابالطوب چوقرلانوب قاله‌در - ینه‌دن اوج یابش کون قـدر
وقت اوتکاچ بوارن ایلان تولترلغان بتچه‌لر تیشلوب اچلرندن تامچی لاب
بالکبی قویی ارون چغادر - صونکره بوقریی ارونلاری کیبوب برنیچه
کونلر اوتکاچ جمله تنینه بتچه اورنینده قـونکغرت قزل کوپرکان اورنلری
قاله‌در - صونکره‌دن بوکوپرکان اونلرده قویلوب بتوب آلر آستنده کچکنه
کچکنه چوقر قاله‌در - آدملرده بوچوقرلارنی شادره دیوتسمیه ایدیورلر -
بوشادره ایسه تمام انسانك آخر عمرینه قدر بتمایدر - اکرده بوچاچك
بتچه‌سی کوزده ظاهر اولسه چاینی پشروب صوونعان چای صو ایلان یابر
استکان صوعه برچای قاشعی بورا دیدکمز توز قیافتلی ذاتنی ایزوب
همان کوزنی یوغالارغه تیوش - بوچاچك سرحاوی عادتده بالالرده واقع
اولوب امابالغ آدملرده بیك آز وبیك سیراك واقع اوله‌در, بوحستةلق مریضلرده

اوچ

اوچ آطنه قدر دوام ایده در - بالالرنك قوّتی ضعیف اولدغندان همده بوحسته‌لق ایلان بیك قاتی سرهاب بومرض نك بیك قاتی تأثیر قیلوندن کوبسی وفات اولبورلر - بو سببدن ناشی اولادلرمزنی بویله سرایتلی مریضلردن بقدر الامکان غایت اجتهادومندر ایلان حفظ لازم وتیوشلیدر -

اما طریق حفظی ایسه نیچوك ایردکنی یوقاریده ذکروبیان ایتدك - بوحسته‌لقنك یوغشلی وضررلی ذاتلری - مریض‌نك تیکراسنده بولغان بوزلغان هواده بوله‌در - بیگراکده مضرویوغشلی بولغانی بومریضنك قابارب بتچه‌لردن قوبوب آیرلوب توشکان ذاتلریدر - همده بونرسه‌لری کبی بومریضنك توکرکی وتیرسی ویاشی یوغشلی‌در - مریض‌نك بتچه‌لرندن قوبوب وکیبوب توشکان ناچاروسرایتلی ذاتلری کیبه کیبه توزانغه ایلانب هواء ایلان برگه قاتشوب اوچوب ایکنچی آدملرنك بدنلرینه یاایسه کیوملرینه قونه‌دریاایسه یورطده اولان حیوانلرینه مثلا اتلرینه وماچیلرینه قونوب بوحسته‌لق اوزلرینه وحیوانلرینه سرایت قله‌دریعنی یوغشه‌در - صونکره بوسرایت قیله تورغان ذاتلر قونغان حیوانلر وآدملر آوروبوله‌در - همده بومریضلردن مذکور یوغشلی مرضمزیراقده‌غی اطرافلره منتشربوله‌دریعنی جایله‌در - شول سببدن ده بویوغشلی ذاتلرندن بیك اجتهادایلان صاقلانماق کراکدروبومرضنی انتشاردن جمله‌مزه اختراز واحتیاط لازم وتیوش در -

مذکور مرض ایلان مبتلی اولان حسته‌لریاننده یورگان لره وحاللرنی بلور اوچون بارغان آدملره مریضنك یاننده بولغان کیوملرندن همده کولمکلرندن جایمه ومندرویورغان کبی اشیالارینه یقین بارودن واورنودن همده مریضنك بدنینه ارنودن صاقلانورغه تیوشلیدر - اگرده ممکن اولورسه مریضنك بویالغان ونجس لنگان ذاتلرینی یعنی کولمك یورغان کبی نرسه‌لرینی قایناغان صولرغه صالوب یووارغه وتمیزلرگه لازمدر - یوارغه

امکانی اولمسه بویله یوارغه امکانی اولنماغان ذاتلرینی یاندرورغه یاکه کوزلچه ویکشیچه‌زهر ذاتلر ایلان صافلاندرورغه‌وتمیزلندرورکه‌تیوشلیدر- بوچاچك سرحاوی شول‌قدر یوغشلی وسرایتلی درکه حتی بوحسته‌ایلان مریض بولغان آدم‌نك صافلانماغان‌وتمیزلنمکان‌کیمنی برسنه‌دان صونکره‌کیکان سلامت آدمه مذکورمرض‌سرایت قیله‌در یعنی بوسلامت آدم شولایوق بومرض ایلان‌سرحای باشلیدر- بوسرحاونك یغوندن صاقلانماق اوچون بیك کوب مرتبه‌تجربه‌ایدلمش‌طریق‌ووجه‌واردر- بوچاچك حسته‌لقی ایلان‌صغرلر هم‌سرحایلر- ایسکی‌زمانلردن بیرلی مجرب ومعلوم‌درکه‌بویله حسته‌صغرلردن مذکورمرض‌سلامت‌کشی‌که‌هم‌سرایت‌قیله‌ویوغادرمثلا بومرض ایلان‌سرحاو بولغان صغرنی صاوغان آدمگه بومرض‌نك یوقغانلقی تجربه ایدلمشدر- اماچاچك‌حسته‌لقی بر آدمه حیواندن سرایت‌ایدرسه مرضی، ینکاچه‌اولوب اول قدرشدتلی اولمایدرهمده بتچه‌لریده آزبوله‌در - همده حیواندان یوغشقان چاچك زحمتی‌نك بتچه‌لری انسانك‌قایو اغضاسینه یوغاروسرایت ایدرسه شول‌اعضاسندن باشقه‌اعضالرینه‌تارلمای بلکه شول سرایت‌قیلغان اعضاسندغنه ظاهربوله‌در- ودهی صغردن الککان‌وسرایت‌ایتکان چاچك مرضی ایلان سرحاغان آدم کرچه چاچك‌ایلان حسته بولغان کوب‌مریضلر آراسنده تورسه‌ده بوسرحاواول آدمگه اصلاً یوغشمایدر - همده بوآدم مذکورسرحاوایلان حسته‌بولمایدر - شوشی‌تجربه‌گه بناً یوزسنه‌لرمقدم چاچك حسته‌لقی ایلان مبتلی‌وسرحاوبولغان صغرلردن‌چاچك‌ذاتنی (ارون) آلوب‌سلامت‌آدملرنك تیریلرنی آزراقعنه ترناب مذکور ذاتنی بدنینه قویاباشلادیلار - بوصغرده بولغان چاچك‌ذاتنی‌سلامت‌کشی‌نك‌تیریسینه قویغاندن صونکره تیرزمان قویلغان اورنعه ۳ = ۲ بتچه ظاهر اولوب اماسرحاوی اصلاقاتی اولمایتچه‌بلکه بالعکس حسته‌لقی حفیفچه وبتچه‌لری آز

اولدقی

اولدقی همده بویله صغر چاچکی قویلمش آدملرنک سلامت لکرندن صونکره کرچه چاچک سرهاوی ایلان مبتلا بولغان کوب مریضلر وسرایتلی نرسه‌لاری آراسنده بولسه لرده وتورسه‌لرده بویله سرایتلی نرسه‌لاری آراسنده حسته‌لقنک مذکور آدملره اصلا سرایت قیلماوی وبویله یوغشلی حسته‌لقاره مبتلا بولماولری ظاهر بولدی وکورلدی.- بوروشچه صغر چاچکنی قویوب چاچک چغارتونی چاچک اوتورتودیورمزلر، وجمله مزه معلومدر - آغر چاچک حسته‌لقی ایلان مبتلا بولودن احتراز واحتیاط قیلو اوچون چاچک قویدرو (اوترتو) بیک مجرب وفائده‌لی سبب‌لردندر - بویله چاچک قویدرغان آدملره بوزحمت وبوحسته‌لق یوغشمایدر - وبونلر چاچک اوترتماندان صونک اون سنه‌لرمدة وبوحسته‌لق ایلان اصلاً سرحمایلر واورمایلر - تعجب قیلورغه مستحق بر حالة درکه بوزمانلرده هم بالالرمزنی اورتدروب کیسه‌لر دیوقورقوب چاچک قویدرودن قاچوچی‌لرمز واحتیاط قیلوچی آدملرمز باردر (اما بوآدملر ایسه اصلا قویدرودن کیلگان فائده‌نی حساب ایتمایوب فقط جهالتلرندن وعقل‌لرنک قصورندن ناشی اصلا اشنک آخرینه نظر ایتمایه‌رك بویله حساب ایدیورلر) بوفعل‌لری محض خطا وغلط در چونکه قولینک تیریسینه خاص قورال ایلان ایکی یا اوچ یبرگه ترنایلار شول قدر کچکنه تارنایلارکه بوترنالغان اورننك حتی قانی ده کورنمایدر آلدن راق حاضرلاب قویلغان صغردن آلنغان چاچک ذاتنی ارینونی چاچک آفتندن حفظ اوچون صاقلق چاچکنی اوترتالار بویله سببلردن ناشی دیدکمز کیفیتده چاچک قویدروب جمله‌مزنك ذمه‌لرمزه لازم در وضرور در چاچک قویدرو اولادلر اوچون کچوك وقتلرنده یعنی اوچ یابش آیلق وقتلرنده فائده‌لی اولدقندن بویله یاش وقتلرنده قویدرماق تیوشلی در - شوشی روشلی چاچک قویلغان اولادلر عمرلرینك جمله سنك بوحسته‌لق غه مبتلا ودوچار

اولمایوب بوزحمتدن محفوظ اوله‌راق عمر کچرادرلر ـ همه‌اوزلرینک عمرنی حمایه‌دان ماعدا چاچک سببندان کوزلری صوقر قالودان محفوظ اولوب یوز لرنده قیافت‌سز قیله تورغان شادرالقده اولمایدر ـ عوام الناس نک جهلالری عندنده بوچاچک حسته‌لقی حقنده وخصوصنده جهلالةلردن ناشی ومرغی الاجراء اولغان ایکی تورلی عادة غیر لائقه‌لری واردرکه آننک برسیده بودرکه بوزحمة وبوخسته‌لق ایلان مریض بولغان آدملرنی ایولرنک پوچماغنه یاتقروب چبلدقلر ایلان قاپلاب کشی کوزی مریضه توشرسه سرحاوی آرتادر دیو هر کمدن ستر ایدیورلر بونلر بویله قیلولری بیچاره مریض اوچون بیک ضررلی اولدغی ظاهر وغنی عن البیان در ـ چونکه چبلدق اچنده یاتقان مریض اوّل بومریض چبلدق اچنده محبوس اولدغندان طشقاریده اولغان نفیس وصاف هوانی صولی آلمایتجه چبلدق اچنده اولغان ناچار وایسلی هوانی اسناب یاتادر امامریض آدمه دائماصاف ونفیس هوانک لزومی وضرور بولوچلقی مستغنی عن البیان ومسلم عند الاطبأدر ـ دخیده مریض آدمه دواء قیلوچی لق قیوشلی یردکی بدیهی در، مریض لرنی همان دوا قیلدوروغه کرالک طبیب لرغه کورستة تورغه لازمدر عواملرمز دوا وچارالرنی استعمالدن قاچالر وطبیب لرگه کوسترماکدن اغراض قیله‌لر ومنع لنه‌لر ـ جهالةلرندن ناشی بولغان ضررلی عادةلرینک ایکنچی‌سی شولدرکه چاچک حسته‌لغی ایلان مبتلا بولغان اولادلرنی بوحسته‌لقلرندن تمام سلامت لانوب بتمایئچه اصلا غسل قیلمایلر یعنی صوبرلن یومایلر ـ وحالانکه چاچکی قاته باشلاعاج مریضنی یخشیچه یوغالی توروغه تیوشی لی دور ولازمدر، همده اطبا یوماق ایلان امر ایده‌در ـ چونکه مریض نی کوزلچه یوغالی تورلسه چاچکی تیزراک قویلوب تیزلک ایلان همده آسانلق ایلان مریض سلامت لنه‌در ـ •

چاچک

❁ چاچك سرهاوندان دوا وعلاج طريقى ❁

بوچاچك سرهاوى سرايتمدان صونك اوزينه خاص مدة زمان اوزمايچه قطع قيلويامدة سرهاوينى قصقارتو ممكن ايمس ـ.

بوچاچك ايلان مريض نى دواوعلاج قيلغانده ـ سرهاونك يعنى مريض نك موضع نه يعنى ياتقان اورنينه وآننك تربيه سينه غايت دقة نظر ايلان اعتبار قيلورغه كراك، مريض ياتقان خانه سى ننك هواسى نفيس لاب آلماشدرلوب تورورغه كراك، ياتقان بولمه سى بيك قزواولماسون، عوام آراسنده بو چابراتورغان سرهاولرنى بيك جلى بولمه ده ياتقررغه تيوش ديوزعم مشهوردر ـ بوزعم خطادر ـ آرتق قزو ويلى بولمه ده مريض غه ضرر كيترو احتمالى قريب راك در بوچاچك ايلان مريض هروقت تماعى كيبوب اچه سى كيله در ـ شول سببدان ده مريض غه اچرو مخصوصنه اعتبار ضروردر ـ اچار اچون صاف صوبيروچيلك يحشى موك جيلاكى صووى ـ ليمون صووى ـ زيلترسكى ـ وصوداواى صولاركبى وغير صالقونلاته تورغان صولرهم بيروركه رخصت قيله لر، حتى سوت ده بيروركه ممكن در ـ، قزولقى بيك قوتلنوب باشى آغرتقانده بيك صالقون صوعا صالفيت نى چلاتوب بيك صعوب باشينه قويغالارغه تيوش، واق بوض كيساكى ايلان تولترلغان قووق باشينه قويلسه بيك ينك گللك بيره در، سرهاوننك باشنده راك يوزنى، موينى همان صالقون صو ايلان يوغالاب تورورغه تيوش ـ موندان چاچك چابروينه ضرر كيلمايدر ـ بلكه تيزراك قويلورغه سبب اوله در ـ موندا اين صالقون نرسه يابودان قورقغان كشى كه ايكنچى سهل علاج مصلحت قيلوغه ممكن: غليتسيرين كه مانعان چو پراك نى چابرغان چاچك نك ارونتاكان بتچه لرينه يابوهم بيك فائده لى در، مريض نك اعزى بيك بوزلسه شالفى ايلان اعزنى چايقارغه كراك ـ يوتقانده تماق توبى بيك آغرتسه آلطبنى

کورن نی قایناتب صوی ایلان بوغازنی چایقارغه کراك ، اکرده مریض نلك قصوی تکرار قیلنسه واق کیساکلاب بوظ یوتدرغالارغه کراك بو فائدالی در - سرحاونلك باشنده قزولعی قوتلی اولغانده چاچك بتچه‌لرنی اول - کانه باشلاعانده کونینه ایکی مرتبه ایکی شارغران حینین بیرورکه هم ممکن در - .

تیر سرحاوی وزحمتلری بیانی (روسچه تیف یا ثاراچکه)

دخی عندالعوام مشهور ومعلوم وسرایتلی سرحاولر جمله‌سندن برسیده تیر سرحاویدر - بو حسته‌لق تورلی کیفیتده بولدعندان علم طیبـده اطبـاً بو سرحاونی اوچ تورلی که تقسیم ایدوب هم اوچ اسم ایلان تسمیه قیله‌لر - برسی قزل تاب بولوب چابرادر ، شوننك اوچون قزل چابراتورغان تیرزحمتی دیرلر (صیپنوی تیف) ایکنچی سینی اچ تیرزحمتی دیرلر (بروشنوی تیف) اوچنچی سینی کیری قایتو تیرزحمتی دیرلر (ۋازۋراتنی تیف) مذکور تیر حسته لقاری توبانده ذکر ایلن چکمن کیفیتلر ایلان وعلامتلردان ظاهر اولادر ، تیر سرحاوی سرایت ایتکان آدمنك باشی آغرته‌در - همده حالی کیته یعنی حالسزلنه‌در - گرچه یورسه‌ده مشقت وچیتن‌لك ایلان یورب همان یاتاسی کیلوب نفسی یاتونیغنه تلاب تورادر ، دخی البته هرسرحاوده اولغان علامت هضمی ناچارلانوب اصلا آشی‌سی کلماینچه اشتهاسی بته‌در - بدنی بروقتده قزشوب وبر وقتده طونکوب کیتکانـدای سیزله در - بوندان اوچ یاایسه بش کون صونکره تمام حالی بتوب اصلاً یوروركه اقتداری قالماینچه یاته باشلایدر - شول وقتلرده مریض نلك قزولقی بیك آرتادر - همده بوقزولقی اوزاق زمانلر ممتده اولوب (صوزلوب) بتماینچه تورادر - بویله قزولق بعضا حتی کندوزلرده کیموب کیچ ایلان دخیده آرته‌در - بو قزولق ایکی یا اوچ آطنه‌غه قدر بتماینچه دوام ایده‌در

ایده‌در، قزولنی قایتوب بشماینچه همان صوزلب بو وقتلرده مریضنك همان باشی آغریدر - همده مریض اوزی دائما یوقلایدر - اویور ایکن همان توش کوروب صاتاشوب یاته‌در - بعض وقتلرده بلشماینچه یاتقان اورنندن سکروب توشه باشلایدر - اوزینك قرداش واقرابلری جمله‌سندن بولغان یقین آدملرنی تانمای وبلمایدر، حاصل والکلام مریض هر وقت باغوب وتربیه قیلوب تروچیغه محتاج بوله‌در، وناظرسز قالدرماسقه تیوش‌در، بو وقتده مریض شدة مرضندن واشتهاسی یوقلغندان هیچ بر نرسه آشامای‌نچه بلکه همان صواچه‌سی کنه کیله‌در - هم بو حسته‌نك تلی آق لایلا ایلان قابلانوب وقورب کیبکان بوله‌در -

قزلچاتیر زحمتی (روسچه صیپنوی تیف)

یاایسه قزل تابلی تیر - ، بو تیر حسته‌لقی سرایت قیلغان آدمده بیك قاتی تونکدروب باشلانادر - صونکره‌دن مریض بیك قزشوب صاتاشه باشلایدر - یوزی قزارا همده کوزینه قان توشوب قزارادر - تلی آق همده قوری وکیبکان بولادر، بولی قزلغه مائل اوله - بو سرحاونك ظهورندن صونکره حاصل اوچ کون ایلان آلطی کون آراسنده مذکور مریض نك کوکراکنده هم قورصاغنده وآرقاسنده بورچا تشله‌کاندای مثالنده قزل تاب ظاهر بولادر - بو قزل تابلار بعض وقتده حتی آیاقلارنده هم قوللارنده ویوزلرنده‌ده ظاهر بوله‌در - بو یله مرض ایلان حسته بولغان آدمنك بدننده بولغان قزولقی اون‌دورت کون مقداری ممتد اولوب کیسا کدنکنه کمی باشلایدر - شوندان صونکره مریض نك حسته‌لقی کیموب آقرنلاب سلامتلنه باشلایدر - بو حسته‌لقنك (یعنی صیپنوی تیف نك) سرایت قیلدقندن صنکره ویوغشدقندن صنکره یاشرون وقتی یعنی ظاهر بولمای‌نچه قروی بر کوندن یکرمی کونه قدر ممتد بوله‌در صوزله‌در - بو سرحاو آدمه

بیك سرایت قیله‌در ویوغشه‌در : خصوصا کچکنه ایولرده هواسنی تمیزلمایوب تورلغان ایولرده بوخسته‌لق تیز انتشار قیلنه‌در، بر یرده بویله سرحا وظاهر بولسه تیز زمان مریض آدمنی سلامت آدملردن آیروب اوزنکنه بر بولمه‌ده یاتقرمالیدر - کولمك لرنی، کییوملرنی ذهرصولر ایلان یووب تمیزله مالیدر همده هر بر اچندان چقغان نجس ذاتلرنی جیوب زهر نرسه‌لر ایلان زهرلاب بر اورنغه کوممالیدر یا که یاقمالیدر، مریض سلامتلنوب بتکاچ حتی یاتقان بولمه‌سنی‌ده بیك یخشی‌لاب زهرصولر ایلان یووارغه لازم وتیوشلیدر -،

❋ قرصاق تیرزحمتی (اچ تیرحسته‌لقی) (روسچه بر وشنوی تیف) ❋

بو اچ تیرحسته‌لقی سرایت قیلعاچ یعنی یوغشقاچ باشرون وقتی اون دورت کون قدر ممتد اولب آقرتنلق ایلان غلبه قیله‌در - وبوحسته‌لق ابتداء سرایتنده ذکر قیله چقمز علامت‌لر ایلان ظاهر بوله‌در : مریضنك آشی سی واچه‌سی کلمایوب هضمی کیمی‌در، باشنده حالی بتوب آوریغان کبی اولوب باشنی توغریچه تتولر چیتون اوله باشلیدر - همده بیك تیز آروب حالی بته‌در - بعض وقتلرده طونکدرادر -، بویله اولوب بو آز وقتلر اوتدکندن صونکره فجئة یعنی کیساکدان شدتلیچه وقـوتلیچه تونکدروب صونکره سندن قزشدرا باشلایدر، وبو قزولق آقرنلوق ایلان کوندن کون علی سبیل التدرج زیاده‌لنوب آرتوب مریضنك باشی بیك قاتی آغرتا باشلیدر، همده قولاقی بیك شاولاب اشتوی ضعیفلنه‌در - وقت وقت باشی هم ایلانه‌در - قورصاقی اورلوب چانشماکا باشلایدر - اچی کیته‌در - بعض وقتده بورنی هم قانیدر - تل اوستی آق لایـلا ایلان قابلانه‌در - صونکره مرضی کون بکون کوچایوب تمام حالندن تایوب مریض یورورگه اقتداری اولمایـنچه یاتماغه مجبور اولادر - ذهنی ضعیفلنوب صاتاشه باشلیدر

بویله

بویله سرحاو ایکی آطنه دن اوچ آطنه غه قدر سوزله در ــ بوقدر وقت کیچکندن صونکره مریضده قزولق آقرناق ایلان کمی باشلاب حسته هم آز آز سلامتلنه باشلیدر ــ بیان ایتدکمز کیفیت ایلان ظاهر بولا تورغان قرصاق تیر حسته لقی آدمنک اچاکارنده جراحتار اولدغندان حاصل بوله در ــ شونک اوچنده مریضه سلامتلنه باشلاعاچ حتی سلامتلنوب یتکاچده اوّلده راك قاتی طعاملردن احتراز لازمدر، مگر سوت ــ وصیوق یومرقه ــ وشورپاکبی طعاملرنی گنه آشارغه کیراکدر ــ بوقرصاق تیر زحمتی ایلان مبتلی بولغان مریضنک تیزاکندن حسته لق ایکنچی سلامت کشی گه سرایة قیله در ــ شول سببدن ناشی بو مرض ایلان گرفتار آدمنک تیزاکنی وسائر نجاستلرنی زهرذاتلر ایلان قاتشتروب بریرگه جیبوب زهر صو ایلان نفیس لرکه لازمدر حتی آنک حاجتخانه لرون هم کییوم وکولملکلرون ویاتقان اورونلرون بیك اجتهاد ایلان زهر صولر ایلان کوزلچه تمیزلماك وپاکلماك لازمدر ــ همده بویله سرحاولر کوبیکان وسرایت انتشار قیلنغان اورنلرده ویرلرده قایناماغان سوتنی وقاینامغان صولرنی اچودن جمله سلامت آدملره صاقلانورغه تیوشلیدر ــ .

❋ کیری قایتوتیر زحمتی (روسچه واز ڤراتنی تیف) ❋

بوکیری قایتاتورغان تیف کیساکدان گنه سرایت قیلر، بیك قالترا توب وتونکدروب باشلانه دور ــ همده باشی آغرته در، آیاقاری هم بوڤنلری چانچشه در (روسچه لاموتا) بویله کیفیتده ظاهر بولغان تیر سرحاوی ایلان مریضننک قزولقی بیك کوب قوتلی اولسه ده مریضنک ذهنی نی ضغیف قیلمایدر وبترمایدر ــ همانك عقلنده وفهمنده اولادر ــ هم بو نوع تیر حسته لقی یعنی بوتورلی سی ایلان آور وبولعان سرحاونک بدننده بش یاتوقز کوندن صونکره بیك قاتی تیر چغادر ــ بوندان صونکره قزولقی کیساکدان گنه کیموب کیته در ــ بویله

بولدقندن بش یا اون بر کون اوتکاچ دغی ده یانکیدن اولگی کیفیتده واولگی علامتلر ایلان تیرزحمتی کبری قایتوب مذکور آدمنی سرحاو قبله‌در، بو ایکنچی کبری قایتونده مذکور سرحاوینکاچه اولوب اوز اقلامای عادتده مریض تیزراك سلامت لنه‌در - اگرده مریض بوحسته‌لقنده تمام سلامت لنوب یتماسه بونوع تیرسرحاوی یانکیدان مذکور علامتلر ایلان اوچنچی مرتبه اوله‌راق حتی سبراك وقوعسی اولسه‌ده دورتنچی مرتبه کبری قایتوب کشی شول بر تورلی سرحاو ایلان کبری قایتوب سرحایدر، بوکیفیتلر ایلان ظاهر اولغان تیرسرحاوی‌نك سرایت قیلدقندان صونکره تمام ظهورینه چه یاشرون وقتی بش کونه‌یایدی کونلره قدر ممتد اوله‌در - بوکبری قایته تورغان تیرسرحاوی آدمه بیك سرایت قیله تورغان و یوغشه تورغان حسته‌لقلر جمله‌سندن در - آلای اولسه‌ده تیرسرحاوینك باشقه ایکی نوعنه قاراغانده بونوعسی‌نك قورقنچی آزراق وکیمراکدر - تیرحسته لقینك بونوعنده باشقه نوغلرندن صاقلانعان کبی هرانسانه صاقلانماق واحترازلازمدر، نضافتنی هم باشقه تیف سرحاوندا غی کیفیتده قبلوتبوشلیدر.

تیر زحمتندان دوا وعلاج

قضاغه قارشی براوگه تیرزحمتی سرایت قیلوب آرتب تمام تخت تصرفنه آلسه - آلدان اوق ایتورگه ممکن که - بومرض اوزینك اوزب کیتوینه خاص مدة زمان اوزماینچه اوزینك ترتیبی ایلان صوزلماینچه ینکلایمایدر، شول سببدان ده بومرضدن دوا وعلاج طریقی مریض‌نك قزولغی وصاتاشوی وغیری ضررلی خاصه‌لری آرتوب کیتماسون دیو مرض اوزینك عادتی طبیعتینه خاص ترتیب ایلان کنه صوزلوب آقرتنلق ایلان آخرسی ینگلایوگه بارسون دیو مریض‌نك حالنی هر وقت بیك دقه نظر ایلان تفتیش قیلورغه کراك، مریض‌نك

اچنی

اچنی باردرغه کراك ، مثلا برا ستکان تورلی قیارصوی اچنی یومشاته در ایکی آش قاشقی چاماسی صوعه بش تامچی ایرلکان صالنایه کیسلاتانی تامزوب ساعت صاین بیره توروغه کراك ــ ودخی ایرته وهم کیچ یعنی کونینه ایکی مرتبه اوچارغران هینین بیرکالارکه کراك قزولغی آرتسه ممکن قدر کیمتورکه اجتهاد قیلورغه کراك ــ اگر قزولغی بیك آرتسه صاتاشه باشلاسا ممکن قدر نچه کیمتورکه طرشورغه کراك ، شونك اوچون مریضنك باشینه ، خصوصا صاتشوی بولسه ــ واق بوظ ایلان تولترلغان قارندق (قووق) قویارغه تیوش ، اکر قووق اولماسه اول وقت صالفیتنی یاسولگی نی بیك صالقون صوغه مانب صونی صالفیتده قالدرمای بیك قاتی صغوب باشینه قویارغه کراك ، بو صالفیتنی صالقون صوغه مانب همان تیز تیز آلماشدرا تورورغه کراك ، شولایوق مریض نك باشنی ویوزنی ازراق سرکه ایلان قاتشدرلغان صالقون صو ایلان سورتکالاو فائدالی در ، برا ستکان صوعه بر قاشق سرکه بیکراك یخشی ، اکرده مریض نك تنی قزو اولسه بدننی سرکه لی صو ایلان کونینه ایکی مرتبه سورتکالاو فائدلی در (کامفارنی اوکسوس) کامفارا سرکاسی ایلان اوقچیلق بیك فائدالی در ، هرکون کولملك آستندان تننی سرکه که چلانغان صالفیت ایلان اشقرغه کراك

❊ قزلچا زحمتی روسچه اسکارلاتین ❊

بو قزلچه سرماوی عاتده تونکدروب ، وقزشدروب ، قصدروب وتاماقنی آغرتدروب باشلانه در ، بو قزلچا زحمتی ایلان مبتلی اولغان مریضده قزولق بر آطنه غه قدر ممتد بوله در (یعنی تارتله در) اما قزولقی بر آطنه دان آرتوماتلاسی سیرا کدر ، بو حسته لق آدمه سرایت قیلدقندان بریا ایکی تولك صونکره مریضنك موینده بوندن صونکره کوکراکنده هم آرقه سنده وبر آز صونکره جمله بدننده بر برسینه قوشلغان قزل تاب ظاهر بوله در ــ

لکن بو سرحاو ایلان مریض آدمنك چابرا تورغان قزل تاب باشقه حسه‌لق‌لرده
پیدا بولا تورغان قزل تابلردن بوکیفیتچه آیرلادر : بو سرحاوده تابلری
بیك واق اوله قالقوب بورتکانی سیزلمایدر - لکن بو تابلر شول قدرکوب
بولورکه همده شول قدر بر بر سینه یاقن تورالرد که بر برسی ایلان
قوشلغان کبی اولوب بتون بدننده کلی توتاشقان قزل‌لق اولب صونکره‌دان
بو مریض‌نك بدنینه چقغان قزل بر ضور قزل تاب کیفیتنی آله‌در - مریضنك
قزولغی کیموب سلامت لنورو وقتی یتسه بدننده کی تاب اورنلری
وقز ارغان یرلری‌نك تیریسی کیموب ایری ایری اولارا ق قوبوب قویلا
باشلایدر - بو حسته‌لق ایلان آغرغان کشی‌نك ده دائما تاماغی آغرتوب
آش وباشقه‌نرسه‌لرنی یوتارغه چیتون بولادر - موینی‌نك قولاق تیکراسنده
شش ظاهر اولادر - بو مرضدن صونکره آدمه‌کوب وقتده چوبانلر چقادر -
وبیزلری شیشه در - اول وقت مریض‌نك قزولغی ایکی یا اوچ آطنه ممتد
اولادر - هم یوزلری و آیاقلری قاباروب ششمراب تورادر - بو حسته‌لق
سرایت ایدوب آدمنی سرحاو ایتکاچ ظهورینه چه‌یاشرون وبلمسز وقتی
دورت کوندن یدی کونکه قدر زمان ممتد بولادر - بو حسته لق ایلان
آورغان آدمنك خطره‌لی وسرایتلی ویوغشلی ذاتلری آغزندن وبورنوندن
کیلگان سلاکی لرنده وقاقرغنده، وبدنندن قوبوب توشکان تیری‌لرنده
بولادر، شول سببدن مریضنك بونرسه‌لرندن سلامت آدملره‌مذکور سرحاو
سرایت قیله‌در - مریضنك بونرسه‌لرندن هر آدمه صاقلانماق تیوشلیدر -
بو حسته لق‌دن احتراز وصاقلانو طریقی باشقه یوغشلی حسته لقلرده
(دیفتیریت‌ده) احتراز طریقی کبیدر یعنی پاکلك و بو حسته‌لق ایلان
مبتلی‌دن قاچماق ایلان وسرایتلی نرسه‌لرندن قاچماق‌لق ایلان حاصل بولادر

قزلچا

قزلجا زحمتی (اسکارلاتین) دن دوا و علاج طریقی

بو قزلجه (اسکارلاتین) زحمتی ایکنچی سرحاولر قاتشماینچه اوزینک عادتی کیفیتنچه گنه ظاهر اولسه - اوز اوزینه دار و سزده اوزب مریض سلامةلنه‌در ، شول سببدان‌ده بو مرض اوز طبیعتنچه گنه ظاهر اولماینچه ایکنچی سرحاولر قوشلوب مشکل درجه‌که ایلانکانده گنه دوا و علاج قیلورغه کراك ، بیك قوتلی قزولق اولغانلق کونینه ۲ یا ۳ مرتبه ایکی شارغران جینین بیر روکا کراك شولوق وقت صالقونناته تورغان اسباب بیرورکه کراك ، اچار اوچون کلیوکوا صوینی - لیمون‌نی صونی - صوداوای صونی یا ایسه صاف صونی بیرورکه ممکن‌در ، اگرده تاماغی آغرتسه موینینه پارلاندرا تورغان نرسه‌لر قویارغه تیوش ، مثلا صالقون صوغه چلاتوب صونکندان صغوب چوپراك قویارغه تیوش بو چوپراکنی ۴ ساعت مدة مروری صاین آلماشدرا تورورغه کراك ، تاماغی آغرتوندان موینینه جولتا تورغان نرسه قویارغه کراك ، بو جلتا تورغان نرسه‌نی دورت ساعت صاین آلماشدرا تورورغه کراك ، اعتبار مزه آلورغه کراك که مریض‌نك باشینه یاباشقه پیرینه جلتا تورغان نرسه یابقانده بو صالقون صوغه چلاتب بیك قاتی صعلغان کیندرنی بدنیکا بیك طغز یابشوب توروب اوستندان قالون‌راق طغزراق نرسه ایلان قسوب بیلارکه کراك ، بوندن باشقه تاماغی‌نك آغرتونی کمتور اوچون براستکان صوغه برقاشق توز یا ایسه بورا ایزلکان صوایلان همان بوغازنی چایقی تورورغه یعنی غرغره قیلورغه ضرور در .

یوزکه قزل‌تاب ظهوری (روژا)

بو روژا دید کمز سرحاو شولایوق سرایتای سرحاودر - بو سرحاو بالغ کشی‌لرده بیك فجئة (کیساکدان) قالتراتوب تونکزتو ایلان باشلانوب صونکندان بیك قوتلی قزشدرادر . اما بالالرده بو مرض‌نك ظهورنده بیك

بلکه توب تونکز تووی اولمای، لکن کوبراك وقت قسمدر ادر هم قزولغی ده
ارتوب مرض مدتنده تونکز تودان، قزولقدان وقصودان صونك بومریضنك
ایکنچی علامت لری ظاهر اوله باشلای در: بدننده قزل لق ظاهر اوله در .
اما بوقزل لق باشده قزغلت راق صاری روزووای تاب اولب ظهورندن
صونك بدنینك شول سرهاو یوقغان اورننده توتاش تیکز تاب آچق قزل
اولب تیکز لاب قاپلاب آلادر - بارماق ایلان باسقانده بوقزل لق یوغالب
توروب، بارماقنی کوتارکاچ دخی شول قزل لق ظاهر اوله در - بو اورنده
تیریسی تیکز یالترابراق وششمراب توروب بارماق ایـلان باسقانده
آغرتادر - بوروژا سرهاوندان حاصل اولغان قزل لق بدن نك اوچ تابانی
یاآندان ظورراق مقدار مـوضیع ده ظـاهر اولب تیکر اسنداگی سلامت
اورندان قزل لعی بیك آچق آیرلوب تورادر - اوچنچی یادورتنچی کوننده
بوقزل لق آغـارا باشلایدر ششمراوی کیموب آغرتووی کمی در -
شول اورنده تیریسی جیبورطقلانه در، بعض وقت بتوب تیرسی ایری ایری
کیساك اولوب قوبشه در . بوروژا سرهاوی ظاهر اولغان اورندان جایلمهاینچه
بیك سیراك وقت عنه قالادر - غالبا بوسرهاو بر اورندان ایکنچی اورنغه
کوچه در - شول سببدان ده بوندای کیفیتلی روژانی - کوچوب یوری
تورغان روژا دیوتسمیه قیلنه در، بالغ کشی لرنك بوسرهاو غالبا یوزنده،
یانکاغنده - یاقلاق تیراسنده یاآغزقرینده باشلانوب براورندان ایکنچی
اورنغه کوچوب ایکی آطنه دان بش آطنه حتی آرتغراق مدة سوزله در .
یوزداگی ظاهر اولغان روژا عادتده اون یا اون ایکی کون مدة تارتله در

﴿ روژا مرضندان دوا وعلاج طریقی ﴾

بوسرهاودان نفس الامری علاج شوشی کیفیتده اولورغه تیوش: یوزده
یاباشده روژا ظاهر اولغاچده باشقه صالقونایتا تورغان شیی لر یابارغـه

کراك

کراك - مثلا چوپراکنی صالقون صوغه چلاتوب بیك صغوب یابارغه تیوش (اوستندان طغز یا بالاورلی چوپراك قابلاب) اما آرتق قزولق اولوب وصاتاشو اولغانده بوظنی واقلاب قووقغه تولتروب باشقه قویارغه تیوش - بوزنی کامفارامایی ایلان چلاتولغان چوپراك یا مامق ایلان قابلارغه کراك - بو وقت یعنی یوزنی قابلاغانده آعزوبورن وکوز توغرسنده چوپراکده یا مامقده تیشوکلر قالدرلر - چلاتور اوچون کانفارامایی اورنینه کراءمال اونی ایلان چلاتب یابارغه ممکن در - باطینی دارو اوّل اچره تورغان دوابیروب مونك صونکره قوتلی بیزکاك اولسه کونینه اوچ مرتبه (اوچ یا بش) اوچ یا بش غران حینین بیرورکا ممکن وهم تویوش در ' امابدنینك باشقه موضع لرنده روژا ظهورنده مثلا کوداسنده (آرقا وقورصاقده) قول وایاقلرنده شول موضع نی علاج اوچون مایغه قاتشدرلغان یانفیس لنکان تونك مایغه قاتشدرلغان اسکپیدار ایلان دوا فائیدالی در - اول علاج ننك طریقی بودور : دورت اُلش کا برالش ¼ اسکپیدار - دورت اُلش نك اوچ اُلش ¾ تونك ماینی قوشب شول مای ایلان مرض لی اورنلرنی اشقرغه کراك - یا ایسه چوپراك که صلاب زحمتلی اورنغه یابارغه تیوش ' اسکپیدار اورنینه کاربولوای کیسلاتانی ٥ غران آلب براونتسیه تونك مای ایلان ایزوب استعمال قیلنه - یا ایسه کانفارا ماینی (١٥ - ١٥) شول مقدارغه) حتی عادتی کانفارا مایی غنه ده استعمال قیلنه در - بوسرحاو ایلان زحمتلانکان اورنلری ' کونینه ایکی مرتبه چیشوب یانکادان مذکوردوالرنی سورتب یابارغه کراك - ماینی نچکه چوپراك که سورتب زحمتلانکان اورنینی بیلاب قویارغه تیوش - اما شول ماینی مامقغه سنکدروب تیری اوستینه یابارغه کراك - مریض حالدان تایا باشلاسه ایکی شارغران کانفارا بیرورکه ممکن در (٢ - ٣ ساعت ساین ' قزولغی قوتلی بولماینچه حالی بیك بتسه حینین

اورنینه بیستورثیفنك كاپله سنی كونینه ٤ـ ٥ مرتبه ٢٥٥ كاپله بیرورکه فائیدالی در، قزل آراقی، كانیاق، ڤالیر یبان كاپله سنی آزراق بیرکالاو فائدالی در ـ، بوسرهاو دان احتراز طریقی باشقه سرایتلی سراهاولردان احتراز طریقی کبی در ٠

﴿ ینگل قزلچا (روسچه کراسنوحا ﴾

قزامق حسته لقی چققان ومنتشر بولغان وقتلرده وهم قزامق اولماغانده بوسرهاوغه باشقه بدن که ینکل چه قزامق کبی ایکنچی نوع (تاب) بورتوظاهر بولادر، وچقادر ـ بومرض طبیبلر عندنده کراسنوحادیومشهوردر، بدنده بولغان قزللق دیوتسمیه ایدیورلر ـ بوقزللق زحمتی مریض آدمنك بدننده چوقمارلی اینه بولافکه باشی کبی یا آنارغه قاراغانده بر آزضور راق بولوب توگراك یاکه ازنچه راق شکلده قزل تاب ظاهر اوله در، همده بعضا بوتابلر، بورتولر بیك آیروم آچق برسی برسندان بیك آچق آیرلوب ـ وبعضا آزراق جایلوب برسی برسندن آیرلماینچه بیك یاقین ـ اوزیده قزامقغه مشابه تیری اوستنده آزراق قالقغان کیفیتده اولالر ـ کراسنوحابورتوی بدننك جمیع موضعنده وقوعی اولسه ده غالبا مریض ننك یوزنده ـ ومانکغاینده یاایسه یانکاق وقولاق تیکرالرنده وآغزیانلرنده ظاهر بوله در ـ وبوبورتولر شول موضعده غالبا اولدغی اوچون اسکارلاتین بورتوندن امتیاز قیلنه در ـ همده کراسنوحا سرهاوینك قزل تابی بورتوی چوق وقتده سیراك چقوب اسکارلاتین تابینه قاراغانده سارغلتراق توسده کورنه در ـ اما اسکارلاتین بورتوی آچق قزل توسده بوله در ـ قزامق بورتوی کوگاچیم قاراصو قزل توسده ظاهر بوله در ـ بوقزللق سرهاوی (کراسنوحا) قزامق کبی تاب وبورتوظهورندن کرچه ینگل کیفیتچه اولسه ده کوزلرنی آغرتروب قزارتوب وبورنغه تومماو توشرادر ـ همده یوتکرتوب آنکقاوی وتاماق توبی قزاروب تورادور ـ غالبا بوحسته لق ایلان مریض

اولغان

بولغان آدمده قزولـق اولمايدر - همده بوسرهاو ايلان آورغان آدمنك طبيعتى وكيفى خوش اولادر - اگرده مريضده بويله قزللق اولمسه وكور نماسه بر آدمده بوكشىنى سرهاو ديمس ايدى - بوقزللق بورتوى مريضنك بدننده ايكى كون، سيراك وقت يااوچ دورت كون قدر تورغاچ آق توسكه كروب يوغالوب كيته در - مريضنك بدننده بوچابرولر قوبوب توشماينچه يوغالالر، قزللق بتكاچ باشقه علامتلريده يعنى يوتكرو توماو - كوز وتاماق قزللغى‌ده بتادر - بعض وقتلارده بعض مريضلارده بوعلامتلرى ظاهر اولماينچه‌ده قالادر - بوكر اسنوها سرهاوى كوبراك ياش زمان ايچاك بالالرنده بولادر - اما بعضا نادر ضور آدملرده‌ده بولغالى‌در - وبوقزللق سرهاوى يوقاروده بيان ايتدكمز حسته لقلار كبى انسانه سرايتلى، يوغشلى - وآدمنى آياقدن يقوب ياتقراتورغان امراض جمله سندندر - اويله اولسه مذكور كراسنوها حسته لقى باشقه قزل تابلى امراض سرايتى كبى آغرچه اولمايوب بلكه بالعكس سرايتلى مرضلرنك اينك ينگلرا كى وقورقنچسزراقى‌در - شولاى اولسه‌ده بوسرايتلى مرض ظاهر اولوب قبضهٔ تصرفينه آلغاچ بقدر الامكان صووق تيكرودن مريضه صاقلانورغه تيشلى‌در - همده تيوش سز نرسه‌لرنى آشاودن احتراز لازمدر، بوسرهاو هيچ دوا سزده اوزوب كيته‌در

وبازحمتى (روسچه خاليرا)

بووبامرضى بر ولايت‌ده ظاهر اولب‌ده بر قريه‌دن ايكنچى كه، وبر شهردن ايكنچى بر شهركه كوچوب يوروى معلومدر، بوحالير ازحمتى نك تأثيرلى ذاتى، براورندين ايكنچى اورنغه مسافرلرنك نرسه‌لرى وكيوملرى ايلان كوچوب يورى‌در، وبازحمتى نك تودغى يرى هندستان دان چغوب وقت وقت ياوروپايه كوچب بزم وطن مزه كيله‌در، بووبامرضى هندستانده خاص وقتلرده

قوز غالب بعضا ینه باصلوب توروب فقط هیچ بر وقتده تماما بتوب کتمایدر
ایدی، شول سببدنده بو هندستان مملکتی‌نی وبا مرضی تورا تورغان
یر دیوب، و وبا مرضی‌نک وطن ولادتی دیوب تسمیه قلغانلر . ـ بو وبا
مرضی بر شهرده ویا بر قریه‌ده تارالوب ظهور ایدر سه مذکور شهرده ویا قریه
ده ایکی یا اوچ سنه‌لر مقداری مدة صوزلب وبعضا از ایوب اجرا حکم ایده‌در
ـ صونکره تمام بتون بر قاچ سنه غائب اوله‌در ـ مثلا بزم ساکن اولدغمز
روسیه مملکتنده ۱۸۲۹ ـ ۱۸۴۷ ـ ۱۸۵۲ ـ ۱۸۶۵ ـ ۱۸۷۵ ـ ۱۸۹۲ سنه
لرده بو مرض ظاهر اولغالادی ـ غالبا بو وبا سرهاوی اچنی آغرتدرمایوب
ییکلچه اچ کیتووی ایلان باشلانه‌در ـ لکن قضاغه قارشی اوزمزنک غفلة
مزدن اوّل امرده یعنی باشدن اعتبار مزنی صرف ایتمایمز وچارسینه کرشمایمز
لر ـ اگرده مساهله ایتمایوب باشده سببینه شروع ایتساک یعنی ایوده بولغان
دوالر برلن مثلا بر قاشق کاستور وای مای وصونکندن اون بش تامچی تیلمان کاپله‌سی
ایلان وباشقه فائدالی دوالر ایلان تداوی وتدابیر ایدولسه، وبیدگر اکده
فائدالی‌سی بو حسته‌لق اوچون طبیبلره مراجعت قیلوچیلقدر، دیدکمز کبی
اطباغه مراجعة قیلنسه همده اهل عقل واهل علم بیورغانچه یاراماغان نرسه
لرنی آشاودان واچودن صاقلانوب لازم اولغان نرسه‌لرنی اشاسه واچسه حاصل
الکلام اوزلرمزنی یارامغان نرسه‌لردن کوز لچه حفظ ایدوب یاراغان نرسه
لرنی کنه قیلساق وباحسته‌لقی اینک باشده ضرر سز اوزوب ده کیته دور ـ .
اگر مریض دیدکمز کبی قیلمایوب بلکه بالعکس هضم که آغر آشلار آشاصه
وبشماگان آشلرنی آشاب همه جمله یاشاچه‌لرنی یعنی قاربوز وقیار وباشقه
یه‌مشلرنی آشاونی توقتاطماسه وطیلماسه وقایناماغان صولر اچسه وحه‌رلرکوب
اچوب یورسه، شول وقت بوحسته‌نک مرضی کوچایوب، همده اچی‌نینک بارووی
جشلانه وقوتلانه‌در، همده اچی بوغردای باشلایدر ـ معده‌سنده، قورصاغنده

آغرلق

آغرلق سیزلادر، شول وقتده بوحسته‌نك مرضینی اعتبارغه آلمایوب اطبایه
مراجعة قیلنماسه بوبی چاره مریضنك احترازی آزلق سببندن وطبیبه عدم
مراجعةدن مذکور سرایتلی مرضی اغرطرفه ایلانوب، قوتلانوب، صونکره
بومبتلی ننك احوالی کون بکون ضعیفله نوب، اعضاسنده قوتی بوتوب
مرضی ناچار کیفیتکه ایلانه‌در - مریض بو وقتلرده شدةمرضدن قوصا باشلایدر
- همده صوتسلی بیك صیوق تیزاك قیلور اوچون حاجت خانه‌که بورروکه
قصتلادور، بوتیزاکی ده‌دوکی صووی توسلی آقصل کیفیتده کورنه‌در - حالی تمام
بتوب بچقرق تتوباشلیدر - مریض بودرچه‌که یتشکاج تیرزمان بیك
آغرتدرب بالتورلارننك کزان جیوره‌باشلیدور - بو وقتلرده مریض همان اچرکه
صوسایدر، اماایچکاننی شولوق ساعت کیری قوصوب چقارادور - تمام حالدن
تایه، همده‌تاوشی ضعیفلنه‌در، کزان جییروی، صوصاوی ساعة بساعة زیاده لنه
وآرته‌دور، اچی پشونداندن وکوکراکی قصوب طغرلاندغندن مریض اوزاوزنی
ارغتادر، یاتقان اورننك آدمنك قیافتی تیزمان اچنده باشقه بر قیافتنی کییوب
اولگی قیافتی آلماشه‌در - یوزی قصلا، کوزلری ویانکاقلاری باتوب قاله -
بورنی قاچلانه، تیریسی قترشی لانه، ایرونلری وآیاقلاری کوکروب کیته
هم مریض عندنده اولم ومعشیت برابر اولوب قالادر، بعضامریضنك قولاغی
شاولیدور - باشی ایلانه‌در - ومذکور کیفیتچه مریض تمام حالدن تایوب
وفات بوله‌در - وباحسته لقی ننك ظهورینه شرط اولان ضررلی وسرایةلی
بولغان واق ذاتی (غریپکی) وبا ایلان سرهاو بولغان آدمنك تیزاکی
وقصوغی ایکنچی سلامة آدملره بیك سرایةلی دور - اما مریضدن وبا
توغریدن توغریه سلامة آدمه سرایة قیلمایدر - شول سببدننك جمله آدمه مریض
مذکوریاننك ترو چبلقدان وآنی تربیه قیلودان وقارادان قورقرغه تیوش توکل -،
وبازخمتی انتشاری زمانلرنده قورقب غفلانوب تورماسقه تیوش، بربرنکنی

وعظ نصیحت ایله کونکللرنی کوتاروب توروروغه کراك، چونکه بو مرض ایلان مکر صاقلانماغان کشی لرکنه سرحایلار وهم ده وفات اولالر -• اوزینك اولکی عادتلارینی وتربیه لرینی آلشدرماسقه هم آغروقاتی حدمتلر ایلان اوزینی واتماسقه همده مسکرات نوعسندن اولان نرسه اچوب یوقیلرینی قالدروب یورمسکا تیوشلی در -• همده اوزینی صووق صالقون تیکرودن غایتی صاقلارغه لازمدر - همده یووش اورنلرده ترودن ویوش اورنلرده ویوش هم آچق اورنلرده یانوب یوقلاودن، آیاقلرینی یوش باچراقلر ایلان وصولر ایلان باچراتودان ویوشله تودن بو وقتلرده جمله عمره اخترازواجتناب لازم وتیوشلی دور - دخی قورصاقنی کونلجه جلی توتارغه تیوشلی دور - اچنی بوزا تورغان نرسه لردن وهضم اوچون آغر بولغان نرسه لرنی آشاودان واچودان هرکم که اجتناب لازمدر -، مثلا سیمز ایتلارنی وپشمگان آشلرنی وصالقون نرسه لرنی یماکدان صاقلانمالیدر - خصوصا پشمگان یمشلرنی یا ایسه بوزلغان یمشلرنی وچرکان یمشارنی آشاودان صاقلانورغه تیوشلیدور - دخی معلوم بولمغان یردن وآدمدن آلنغان سوتلرنی استعمال قیلمان وقنده پشروب وقاینا توب اچماك ضروردور - همده آشامق واچماك ذاتلرنی چبنلر قونودان غایتی محافظه لازمدر - صونی اصلا قایناتمایینچه استعمال تیوشلی دگلدر - بو وقتلرده لیموناتلی چای اچما كلاك فائده لی دور، همده بونك کبی کوزلجه حاضرلنگان قواسنی بوتلکه ایلان اچو فائده لی در - همده بدننی وجمله اعضالرنی ممکن درجه پاك ونفیس توتماق جمله یه لازمدر وتیوشلی در، بونك اوچون دائما مونچه یه کرمالیدر - اماصوغه قوینو (غسل که) عادتلانمش آدملرگه کنه بیك آچ یا ایسه بیك طوق اولماسه لر، همده بیك ایرته یا ایسه بیك کیچ بولماسه یاریدر -، اگرده عادتلنماگان بولسه مضیردر بیك احتراز لازمدر -• دهیمده آشادقدن صونکره هم آشاودن قبل کوزلجه قیلوب قوللرنی ویوزلرنی

غسل

(غسل) بووهم آغزنی چایقامقلق (غرغره) جمله آدمه تیوشلیدر - ایبونی همه یورطنی نفیس وپاك توتارغة تیوشلیدر - اگرده اچی بوزلسه یعنی اچی کیتسه یاکه معده‌سی یبدکی طعامنی هضم قیلماسه بلاتأخیر طبیبه دوکتره مراجعة قیلمالیدر - اگرده طبیب بولماسه یاکه یراقده اولسه کندسی نه بلاتأخیر توبانده ذکر ایتدکمز اسبابلره شروع لازمدر: برقاشق کاستور مایی، ماتنای چای (روسچه کاستوروای ماسلا ماتنای چای) قورصاقغه قزدرا تورغان شیی‌لر قویارغه کراك یا ایسه پارلاندرا تورغان شی، مثلاقزو کل - وقزدرغان صونی وشونك کبی نرسه‌لر قویارغه کراك بوتلك چایی اچرگا تیوشلیدر، مریضنی یورتمایئچه یاتقرورغه تیوشلیدر -، اگرده وبا ایلان مریض اولان آدمنك خسته‌لقی دیدکمز کیفیتدن زیاده‌لشوب وکوچایوب کیتسه مریضنی کوزان جیبورا باشلاسه، بووقتده مریضنك خصوصا قولنی وآیاقلرنی وجمله بدنینی تولاغه یاکه جوندن بیلانگان ایوقغه کانفرا ایا ایسه غارچیتسه اسپیرتلرینی سنکدروب یا ایسه بورچ آراقیسی ایلان (پیرتسوفکا) کوزلچه ایدب آشقاقلق واوماقلق لازمدر - دخی مریضه بوظ کیسا کارینی هم ده غوفمان یا ایسه ۋالیریان کاپله‌لرینی یکرمی یا اون بش تامچی یوتدرا تورغا تیوشلیدر - همده مریضنك قورصاقنه گارچیتسه قویارغه لازمدر - غارچیتسه‌نی آچق بدنینه توغری قویماسقه کراك - یا ایسه مریض یاته تورغان توشاك جایماسنی صوغا چلاتوب صونکره آنکا قوری کارچیتسه سیبوب بوندن صونکره بوجایمه ایلان مریضنی یخشیچه توروب آننك اوستندن یورغان ایلان چولغامالیدر، هم بویله‌چه ایکی یا اوچ ساعت مقداری یاتقورورغه تیوشلیدر، بوعلاجنی قیلغانده تیرچغارغه اجتهاد کراکدر - همده‌تنی قزغانچه توتارغه کراك، وبووقتلرده کانیاك ایلان قویی چای یا ایسه کوفی اچما کلك فائدالیدر - وباخسته‌لقی‌ننك سرایتلی وبوغشلی وضررلی

ذاتی مریضننك تیز اکنده وقصوقنده ایردکی جمله‌یه معلومدر، جمله انسانه
بومریضنك بویله اشیاء ضاره سندن غایت صاقلانماقلق، همده بونرسه‌لرنی
بریر کاچیماقلق؛ همده بویله نرسه‌لرینی زهر صولر سیبوب سرایتندان
وضررندن احترار قیلوده غایت اجتهاد واعتبارنی صرف قیلورغه لازمدور .

وبابرلان سرخاوغه طبیب کامسدان قبل نه یولده یاردم ایتملی — .
قچان وباغه اوخشای تورغان علامتلر ظاهر بولدیسه درحال ممکن قدر سرخاوننك
چاره‌سینه باقمقغه اجتهاد قیلورغه کیرکدر —، وقتنی اوزاتمایوب قوالدان
کله بیلدیکی قدر چارسنه وعلاجنه کرشورگه کیراك — چونکه سیزوله
باشلاوی بلان دارو استعمالینه کیریشولسه آندان آینوتماق سهل‌راکدر،
بوننك اوچونده هرکون ایوجماعتلرندان اچی کیتوچیسی وغیری کیفیتچه
کیفسز یوروچی بوقمی دیوصوراشوب بباشورگه تیوشلیدر —،
خصوصاغلق کوبراك جیولوب تورغان زاقوط، فابریکه هم بوصطایالی دؤور
کبی اورنلره وباغه اوخشاولی سرحاق ظاهر بولدیسه تیزراك بالنیتسه غه
یبارورگه کیراك . اکر بالنیتسه‌غه یبارورگه توغری کلماسه سلامت
کشی‌لر تورا تورغان بولمه‌دان آیروب اوزینه بربولمه‌که یاتقروب
وقت اوزدرماین تیز طبیب که یوکرماك لازمدر، سرحاوننك بولمه‌سندان توشاك
ویاصدوق، یایورغان یالاص وغیرلرکبی توزان آرالاشه تورغان
ذاتلرنی چغارورغه تیوش . سرحاوننك کییمی باچرانغان بولسه درحال
آلماشدروب پاك کیوم کیرتوب یخشی یابندروب قورصاغنه یلوتا
وقزدرا تورغان نرسه‌لر قویارغه کیراك مثلا : چوپراك که قزوب‌یج
کولنی توروب قورصاغنه قویماقننك ضور فائده سی کورلمشدر، لکن
تننی یاندرورلق بولماسون، لمیون برلان یاکانیاك ایلان قاینار چای،
(مه‌تنای) موتلك چای کبی‌لر، بونلر همه‌سی فایدالی نرسه‌لر اولدیغندان اول
زمان

زمان بوتلرنی اچرورکه کراك • شوشی روشچه قیلنسه تیز زمان سرحاونك تنندان تیز چقوب بعض وقت اچ باروی باصلادر - • اکرده اچ باروی باصلماسه ساعت یاریم یاایکی ساعت صاین یارتی استکان صوغه یکرمی (٢٥) تامچی ایناز یمسوا یابوتکیناکاپله یاتلیمونا کاپله یا که ڤالبریالڤ اکاپله یاکه مه‌تنای کاپله نی قوشوب ساعت یاایکی ساعت صاین سرحاوغه بیره تور وفایده‌لی در - ، اچ باروی باصلوب کونکلی وطبیعتی خوش اولوی سلامتلانوینه علامت در - ، شول دارولرنی هنوز تکرار اچرورکه کراك - ، دوای صوینی بیر وهم فایدلی در ، شوشی مذکور نرسه‌لر اچ بارونی توقتاتور عان علاج لردر - • قریه‌لرده وغیری اورنلارده بالنیتسه‌یراق بولوب تیز زمان مذکور دارولـرنی تابوب بولماسه واول وقت ایچ کیته باشلادیسه کچکدر مای درحال بوتنوك چاپی (مه‌تنای چـای) یاکه ایمن قایریسنی قایناتوب صوونی اچورتو ممکن قدر هم قزدروب تیرله‌تورکه اجتهاد تیوش در - • وبامرض ایلان سرحاولرنك بعضی‌سی بدننی - یعنی تیریسنی پشرماس قدر قاینار صوتولترلغان بوطبلکانی آیاغینه قویب فایـدا طابقالایلار - شولایـوق تیرینی پشرماس درجه قزدرلغان قم یاکل تولترلغان قاپچق نی ده قویوب فایدا وینگل لك حاصل ایتدی لر - •

﴿ کوزن چاره‌لری ﴾

کوزان جیراباشلاسه آیاقلرنی وقوللارنی تولاغه کانفارا اسپیرتی یاکه کارچیتسه اسپیرتی یاقزل بوروچ صوینی سنکدروب بیك قاطی اوواغه کراك قیتقان برلان اوواغه هم بیلرلر - • آیاغنی تولا برلان تور وب آیاقلرینه وقورصا غینه پشرمسلك درجه قاینار صوطولترلغان بوطیلکاقویارغه تیوش ، صاوت بولماسه قاینار کولنی قویارغه مصلحت قیله‌لر - • کوزان جیورغانلغ خلق آراسنلغ تننی دکت برلان هم اومق ، باردر امابونی قیلوتیوش توکل • ایاقلرینی وقوللرینی

کیراسین‌سنکان تولاذاتی ایلان اووچیلاق یخشی‌فایده‌کیتراد‌ر. اول‌وقت
مریض‌ننک اچه‌سی‌کاسه چای‌قاشعی ایلان قایناب صوونعان صو بیرکالارکه
کراک . بو‌وقت قاینارچای ، کوفی ، مه‌تنای کاپله ، روم ، بوتلك ، کانیاك ،
قلمفر ایزوب یا ارم ایزوب اچرترکه مصلحت قیله‌لر - ، صالاداوننداان
یاصالغان صونی‌بیررکه هم‌یاریدر ، بوصونی شوشی‌طریقچه حاضرلی‌لار :
براشتوف‌صونی قایناتوب‌شونکا ۱۵ مثقال‌قدری‌صالادقوشه‌لر ، آندان‌صونك
برنیچه مینوب قایناطوب آنی‌بوزیاکاغذ آرقلی‌اوتکارب ، صافلاب بونی
هروقت بیر کالرکه یاریدر ، آننك‌اوچون بوصواچکاسنکشلی‌در - ، صالاد
صوی‌کبی هم‌وبایوقماس اوچون فایدالی داروديب بعضی طبیب‌لر بیك
قاتی‌قویی کوفی‌اچرکه مصلحت قیله‌لر - . بوقاتی‌کوفی‌نی کوب تجربه‌لر
برلان صناغانلاردر ، لکن‌کوفی بیك یخشی‌سی بولورغه کیراك . بیك
آرتق یاندرلمغان بولورغه کراك . سیکوریه دیکان ذات بولماسون هم‌بو
کوفی‌نی چای‌کبی قایناطوب قایماقسز‌باسوتسز اچرکه‌کیراك ، بعضی‌لر
وبازحمتی‌ایلان مریض‌ننك تننی‌قزدرب کوزان جبرونی توقتاتادیـو
مریض ننك بدننی نیفت یاکیراسین ایلان اشقرغه قوشالار ، شولایق
مریضنك قورصاغینه قزو کل یا قزو صو ایلان تولترلغان بوتیلکا قویارغه
مصلحت قیلالر - ودخی مریض‌ننك قورصاغنی لیتوچی‌ماز - واسپیرت
ایلان مایلارغه هم قوشالار - .

﴿ وباسرحاولری قاراوچیلر اورلرنی وبادن‌حفظ ایتمك‌طریقلاری ﴾

بوقاریده مذکور ایتدکمزکه کوره معلوم‌درکه وبانك سرایتلی ذاتی
(غریبکی) سرحاوننك‌تیزاکی هم‌قوصوعی برلان‌طشقه‌چغالر ، شول‌سببدن‌انك
مریض‌نی تربیه قیلوده وآننك بدننی توتوده مرض سرایتننك خطره‌سی
بوقدر ، شولای بولسه‌ده صاقلانورغه کیراك . سرحاو بولمه‌سننك آشاماسقه

هم

هم اچماسکه کیراك . خصوصا سرهاونلك صاوتندان صاقلانو بیلك تیوش دره قولنی ممکن قدر قایناررصو هم صابون برلان یووب صونکندان کاربولوی کیسلاتا برلن سورتنوب هم قولنی کیسلاتاغه چیلاتوب یخشی پاك سولکی که سورتورکه تیوش در ـ ، خصوصا سرهاونی قاراغان صونك یا آنی غسل دان صونك ویا که تیراك وقوصوغنی جیشترغاندان صونك قولنی یخشی جووب کاربولوی کیسلاتا ایلان سورتورکه تیوش در ـ ، قولنی یخشی جومایین هیچ آشارغه اچارکه اولترورغه تیوش توکلدور ـ . بواشلر شریعتمزده هروقت همت اولوب وبا وقتنده نظافت بیکراك ضرور اولدیغیچون بواشکا هرکم غایت اهتمام ایتمك تیوشلی در ـ . سرهاوبلن برکه یاتماسقه کیراك . سرهاو ایلان برکه یاتوب یوقلاماسقه کراك ، سرهاونی قارای تورغان کشی لرکه قاراغان وقتده باشقه کیوم کیارکه کیراك ـ ، قولنی ویوزنی هـروقت جوشدرغالارغه کیراك ـ .

﴿ وبابرلان وفات بولغان کشی لرنی دفن قیلو ﴾

وبابرلان کشی اولکان صونك شولوق ساعت آننك یاتقان وتورغان اورنداغی نرسه لرنی ، قیولغان صولارنی ، وهرشیکلی ذات لرنی یاندرورغه کراك یا ایسه قایناغان صوایلان وسلتی ایلان بیلك یخشی لاب جوو ارغه کراك ، شریعتمز میت نی هر وقت تعجیل قیلورغه اشقدرورغه قوشادر ، بووبا برلان اولکه ن آدمنی هم شولایوق دفن قیلورغه آشغورغه تیوش ، بووباسرهاوی خصوصنده منم ١٨٩٣ نچی سنه ده طبع قیلنغان « وباوآندان صاقلانماق اوچون استعمال قیلنه تورغان دوا وعلاج » نام تحریرمنده تفصیلا بیان قیلمشدر .

قانلی اچ باروی (کرۋاۋای پانوس)

بوقانلی اچ باروی مسمی سرهاو ظهورنده شولایوق مریض لرنك اچی بارور ، امابولارنك تیزاکنده قان اولور ـ مریض همان حاجتکه

قستالور - اوترسه قانلی لایله‌غنه، یاایسه آرزاق قانلی تیزاك چغادر -، شول آراده اوزاق اوتروب وكيلانوب حدث ایدر -، بوسرحاو وبا كبی بیك قورقنچلی اولماسه‌ده، بومرض ایلان هرسنه‌ده كوب كشی مبتلا اولادر -، خصوصـا بالالردن ایككی‌دن دورت آطنه مقدار سرحـاب كوبسی هلاك اوله‌در - .

﴿ بوسرحاودن دواء وعلاج قیلوطریقی ﴾

بوقانلی اچ باروی ایلان مبتلی كشی‌اوزینك یوروب وحركت قیلوی حالی ننك بتوینه هم‌ده حاجت‌كه قستالوینه سبب اولدعنداں - مریض اورنغه یاتوب توروغه تیوش‌در - مریض‌غه آشاو واچو خصوصنده بیك صاقلانورغه تیوش، خصوصا اشاو اچوكه اشتهاسی اولعانده هر نفسـی اشتهاقیلغان هی‌نرسه‌نی یی‌مسكه تیوش - قوتلی شورپا - بالق شورپاسی، وقارابوغدای بوتقه‌سنی، سوت وصلی صوی، وصولی‌دن پشرلكان صبوق كسل كبی آشلار بیرو فایدالی‌در ، بالالرغه سوت دان منع قیلنـه ، ایت وبرازلی وقارا ایكمك وغیر باقچه یمش‌لرندان منع‌لرنركه تیوشدر - اچر اوچون یلی چای - بوتلك وماتروشكه‌دان قایناتلغان صولر - صبوق آرپا صوی - ومندال استعمال آرتغراق‌در یعنی‌ضرری‌یوقدر - صالقون نرسه‌لر خصوصا قواس وصرا كبی اشربات بیرماسكه لازم‌در (حمر) آراقی بالكلی ممنوع‌در - . . . . .

بوقانلی‌اچ باروینه علم طب جهتندان مصلحت قیلنغان چاره‌لر : اینك اول مریض‌غه بریارم آش قاشعی كاستراؤامایی (كاستوراوایه ماصلو) یاایسه بر آش قاشغی كارلسبادصونی بیرركه كراك ، بوندان صونك هر ساعت صاین بر آش قاشقی بوتلك صوینه حاضرلنكان مندال ایمولسیه یعنی صوی یاایسه كیندرمایی بوتلك صوینه قوشب بیرو فایدالی‌در -

بوندان باشقه کونینه ایکی یااوچ مرتبه وباغه قارشی استعمال قیلنه تورغان کاپلی (تامچی) لرنی بیرورکه هم فایدالی‌در - هم‌افیون صونی بیروفایدالی‌در - افیون صوی آلتی یاسکر تامچی یادورت یابش تامچی بروقتده برورکه کراك (امابوافیون کاپله‌سنی بالالرغه بیرماسکه کراك) کونینه ایکی‌مرتبه بیرورکه ممکن - صیوق قرا‌مال صونی آز آزدوبرینه کلیستیر قـویارغه کراك ، شولایوق قـایناتلغان جیتن اورلعی صوینی دبرینه کلیستیر ایلان بیره‌لر (امچکبالالارینه‌افیون‌هیچ‌ده‌بیرماسکه کراك - اچ اغرتودان جیتون اولیغی تبوب صو ایلان قایناتوب پشرماسلك قاینـار قیلوب قورصاغینه قویو بیك فایدالی در - یاایسه پارلاغـان صلـی‌نی چوپراکـکه توروب قویوشولایق فایدالی‌در - اچ سره‌اوی اوزاقغـه تارتلغان مدتده‌اچنی قورته تورغان چاره‌لرهم بیره‌لر ، مثلاًعین یاایسه ایمان قایریسینك قاینالغان صوینی ، حالی کیتکانده یلی قزل آراقنی ایکی یااوچ ساعت صاین آش قاشغی ایلان بیرورکه کراك ، یایـسه روم یاایسه کانیاك شول مقدار چایکه ههالوب‌اچرتورکه کراك -

(روسچه ۋینیر یچسکایه بالبزن) فرنکی زحمتی - •

بو مذکور سرحاولردن ماغدا دغی برکشی‌دن ایکنچی کشی‌که سرایت قیله تورغان مرض بارکه - بومرض‌نك یوعوینه مریض‌نك سرحاولی بیرندان سلامت کشی‌که بربربـوزق ذات کوچـب کیلـوب قوشلوی شرطدر ——

بو مرض‌لر جمله‌سندان سیفیلیس فرنکی‌زحمتی قرچانغی وهرتورلی‌کوز سره‌اولر ی‌در - بو مرض‌لر مریض‌نك تکراسنـده‌کـی هـوادن —— تیزا کارندان - استنالریعنی دیوارلردان کیلوب سرایت قیلمایلـر - مکر بوسره‌او ایلان مریض‌لردان بوزوق ذات یااورن بزم بدنمزنك

تیری سنه یا آعزداعی وبورن اچنداکی وذکر فرج داکی یوقا تیریکا الەکسەکنه سرایت قیلەدر. شولایوق فرنکی (وینیریچسکایه) زحمتی ایلان مبتلا کشی نك آغزنده جراحت اولسه بو جراحت دکی بـورق (ذات) ارن آننك توکرکنده هم اولادر، توکرکی ایلان بو بـورق ذات مریضنك آشاغان قاشغی نه یا اچکان صاوتینه ودوستعانینه سـرایـت ممکن در - اکرده بوقاشق ایلان یاصاوت ایلان ایکنچی کشی اچسـه واشاسه آنکا هم بو سرهاونك سرایتی ممکن در.

بو زحمتنی فرانسوزسکی یعنی فرنکی زحمتی دیوتسمیه قیلەلر.

بو سرهاونـك سـرایتـی ایـرلـره بـومـرض ایـلان مبتلی فـاحشه خاتونلردان جماع وقتنده واقع اولادر، بونداي خاتونلردن بولکیله تورعان اعضاغه الکەدر - اکر بوندای سرهاو کشی ایلان اوبش سه، شول وقت ایرنکا هم آعزغه مرض نك سرایتی ممکن در. اعتبار مزه الورغه تیوشدرکه بدنمزده بربر قاشلب یورتلغان موضع یا بتچه اولوبده بو بتچه یایرتلغان موضع که بورق ارن احتلاط قلسه جماع دان باشقه بومرض سرایت قیلەدر، اما بدنمزنك تازا وسلامت اورنینه تیوی ایلان سرایت قیلمایدر ـــ بو سرهاو شوشی کیفیتچه ظاهر اولەدر: شول سرایت قیلنغـان اورنـده بورچاق قدرمینك کبی قاتی تیـور - بتچـه ظاهر اولەدر - اغرتوی سیزلمای، برنیچه کوندان صونك بو بتچه جراحتکه ایلانوب بو جراحت نك توبنده تونك مای کبی آقسول ذات اولەدر - بو جراحت بعض وقـت تیز توزالوب وبعض وقت بیك اوزاق تارتلەدر، حتی برآی چامەسی صوزلەدر، اوچ اطنه یا اندن ارتعراق وقت اوزعاچ بدنمزنك غیـر اورننده بو سرهاونك هرتورلی علامتلری ظاهر اولاباشلایدر، بعض وقت همه بدنکه باقرتوسلی قزل تاب چابروب چغادر -، بعض وقت

بدنده

TÜRK TARİH KURUMU KÜTÜPHANESİ

بدنده چاچلك بورتوی كبی طغز قاتیراق بتچه چابره در- بو چابر وغالبا مانكغای ده وموین ده باش چاچلری ار اسنده - آغزده بورنده - تاماق توبنده - ودبرنده كوت قرینده واقع اوله در- بوصونكغی بیان قیلغان اورنلارده بتچه‌دن جراحت كه انقلاب قیلنوب بو جراحت‌دان كیمرچاكلر وسویاكلار آغرته باشلایدر- اول درجه‌ده بورونی باتوب كورنوس قالوب تاوشی بته- شول كیفیت وقوعسی بولغالایدر، شولوق وقت خصوصا كیچ لرده باش وسویاكلری بیك آغرته باشلایلر ــ

اكرده دواء وچرا قیلماسه - بوسرهاوكوب سنه‌لركه تارتلوب صوڭندان سیاكلری واچنداكی اعضالری بیك قاتی صزلاب وچانچشوب مریض بیك جزا وجفالانوب وفات اوله در- •

اكرده بز بوسرهاونك نیندای ایكانون بلوب‌ده - بونك آفتندان احتراز طریقنه شروع قیلساق بز بوسرهاوغه هیچ وقت مبتلا اولمامز- هم‌ده بوسرهاو ایلان مبتلی كشی‌لر اوزلری بوسرهاونك نیندای افتلی ایكاننی بلوب - ایكنچی كشی‌لركه سرایت قیلماسون دیو اوزلری هم شول مرض‌نی یوغشدرماس طریقنه التفات قیلورغه واجب در- بوندای مریض‌لر مرض حانه‌لرده یعنی بالنیتسالره باروب دواء وچاره‌لرینه شروع ضرور ‌در ولازم در-، هروقت بوندای سرایتلی سرهاوغه مشابه شكلی شبهلی علامت‌لر كورندی ایسه تیز زمان طبیب كه مصاحت اوچون مراجعه لازم در- بوسرهاو مریض‌نك اوزی اوچون خطره‌لی درو آندان ماعدا - اوزندان غیری هیچ‌ده كناه سز كشی لره مثلا جماعتینه خاتونینه وبالالرینه سرایت قیلدرو احتمالی قریب در- •
بوندان ماغدا شونك اوچون اعتبار مزه آلوواجب در بوفرنكی زحمتی ایلان مبتلی كشی غالبا بوسرایتلی مرض‌نی اوزندان صونك قالغان بوتون نسبینه سرایت قیلدره در- بوفرانكی زحمتی ایلان مبتلی كشی‌لرنك بالالری

یاایسه‌وقت‌سز یعنی بالاوقتنده بوزهمة ایلان وفات اولارریاایسه وفات اولماسه‌لرده بوتون عمری بوینچه اتا واناداان کیلگان فرنکه زحمتی دیو مسمی زحمت ایلان جفالانوب ومبتلی اولوب معیشت قیلالر- •

کوز آغرقی ١٤ (علازضنایا بالیزن)

کوب وقت کشی‌لرده سرایتلی کوز آغرقی‌ده اولادر - الای اولسه‌ده بوهم سرایتلی کوز آغرقی کشی‌که سرایت قیله‌در، اکرده بومریض‌نک کوزندن‌ارن‌ولایلا یا ایسه کوزیاشی کبی بوزق ذات‌لر سلامت کوزکه واقع اولسه، امابوندای ذات مریض‌دان سلامت کشی‌کوزینه توشماسه سرایت واقع اولمایدر-، بوندای آغروکوزلی کشی ایلان احتلاط قیلشسانکز - اشاسانك واچساکده مرض سرایت قیلمایدر، البته بوکوز آغرقنده مریض‌کشی‌نک کوزندان چققان بوزق ذات‌غنه سرایتلی‌در - هم بو بوزق‌ذات اکرده سلامت کشی‌نك کوزینه توشسه‌کنه سرایت قیله‌در، بوسرایتلی ذات ایکنچی کشی‌ننك کوزینه توشوی تورلی طریقچه‌واقع اولادر، مثلا بر جماعت اچنده اناسی کوز آغرقی ایلان سرحاسه - معلوم‌که کوز آغرتقان زمان‌ده آنلار قاقلاشه وقچتادر - شول‌سببدان مریض اولغان آناسی قولی‌ایلان توتب کوزنی اوادر - بووقت آننك بارماغیمه کوزندان چققان ذات آزراق‌یابشه‌در - قولنی یخشی‌لاب یومایئچه‌بارماقلری ایلان بالاسی‌نك کوزنی یوزنی اوسه کوز آغرقنی شول‌بالاسینه‌توغریدان‌توغری قول‌لری آرقلی یا ایسه چوپراك آرقلی یا ایسه ایوجماعتینك هم مشترك استعمال قیلاتورغان (صالفیت) دست مال آرقلی سرایت ممکن‌در - خصوصاقارا میچ یاغلغان ایولرده واغاچ ایدان‌لرنی سیراك یوولسه (استینا) دیوارلرنده چوب وتوزان‌لر اولسه - بولرهمه‌سی مریض‌کشی‌نك کوزندان مرض‌نی سلامت‌کشی‌که سرایت قیلدر واحتمالی قریب‌در •

❁ قچتوزحمتی (روسچه چەسوتکا) ❁

بوندان ماعداعوام خلقی آراسنده قچو زحمتی (چاسوتکا) دیومسمی سرایتلی زحمت هروقت اولغالایدر .

بوزحمت شوشی کیفیتچه ظاهر اولادر : کشی نك تیریسی بیك قچتادر - غالباقچتو قولنده بارماق آرالرنی ظاهر اولوب، بوندان صونك بوتون بدنینه تارالادر - بوقدر قچتوندان مریض بوموضع لرنی خصوصا کیچ لرده قاشوب یرتوب - تننی ترناب جراحت لاندرادر . طبیب لرنك تجربه قیلوب تابدغی بوینچه بومرض بولغانده هروقت تیری اچنده اوزینه خاص کچکنه قورتلار اورچیلار - بوقورتلاری ضورکورسته تورغان پیاله آرقلی کورر که ممکن در .

بوقرتلار تیری اچینه قازوب کروب، آنده یومرقه صالوب، بالالرچغارالر - شول سببدان ده بوسرحاوی وقتنده دواقیلماسانك، همان بیك قچتوب تارالا تارالا بوتون بدیکه جایله در . البته بوقورت لرنك بر کشی دان ایکنچی کشی که انتقالی سهل در - شول سببدان ده بوندای سرحاو ایلان مبتلا کشی لردن احترازلازم - مثلا بونلار ایلان برکه یاتوب یوقلاماسقه کراك - بونلرنك اورنینه یاتماسقه تیوش - بونلرنك کیم لرنی کیماسکه تیوش - هم قول لرنی تو تماسقه لازم، امامریض دوا قیلو اوچون تیز زمان طبیب که (دوکتورغه) حواله قیلورغه تیوشدر . دواقیلنسه بوسرحاودان تیز سلامت لنله در -

بوسرحاو ینه دان کبری قایتماسون اوچون - مریض نك اورنندا غی همه اشیالرنی ، کولمك لرنی ، کیم لرنی بحشی لاب قایناتوب یوارغه تیوش - آنك اوچون قایناتغاچ کیم لرنده قالغان قورت لرهلاك اولادر .

❁ قچتو سرحاوندان (چەسوتکا) دان دوا علاج وچارەلر بیانی ❁

بوقچتوسرحاولرندان دوا وعلاج اوچون استعمال قیلنه تورغان فایدەلی وتیز توزەتەتورغان هرتورلی مای (ماز) لرکوب در - بومای لر بدننك سرحاولی

بیرینه سورتب استعمال قیلنه‌در ـ بومای‌لرنك کوبراکنی کوکرتدان (سیرادان) یاسای‌لر ـ .

عادتی‌کوکرت ماینی (پراستایه سیرنایه‌مازنی) شوشی روشچه‌یاسایلار:
برالش کوکرت (سیرنایی سویت) نی یخشی‌لاب اووب ایکی الش
حنزیر مایی ایلان‌قوشب ایزوب یاصالادر .

صابون هم‌صوایلان یاسالغان کوکرت‌مایی : واق‌لاب اولغان‌کوکرتنی
هم‌پراصتوی عادتی‌صابوننی‌برالش‌که برالش‌مثلابرار آش قاشغی آلوب
صوایلان ایدوب‌ودهی‌چای‌قاشغی(صودا)نی‌یخشی‌لاب‌قاتشدروب‌وایزوب
قویی‌مای‌حاصل‌اولادر، سرمای تورغان‌موضع‌لرنی‌شونك‌ایلان‌سورترکه‌کراك،
کوکرت ماینی‌شولوق کوکرت‌صابون‌هم‌دکت‌قاتشدر لوبده‌یاصالادر :
برالش‌که برالش‌یاشل صابون ایلان حنزیر ماینی (مثلا برآش قاشق
یاشل‌صابونغه برقاشق‌خنزیر ماینی‌آلوب ـ یارطی چای‌قاشغی کوکرت
ـ چای قاشغی نفیس‌دکت‌آلوب بیك اجتهاد ایلان برکا قاتشدروب بیك
یخشی‌لاب ایزرکه‌کراك ، بومای ایلان هرکون ایکی‌مرتبه (قچتاتورغان
اورنغه) یعنی‌مریض‌اورنغه باصوب آزراق‌اوو ارغه کراك ،بومای‌نی‌تندان
غسل‌قیلوب یعنی‌یووب الماینچه‌ـ دورت یابش کون‌اوزعاچ‌مونچه کروب
یووینورغه‌تیوش ـ کوکرت مای‌ اولمسه نفیس‌پاك کیراسین ایلان‌مایلاوده
فایدالی‌در . بومرض‌دان‌دوا وچاره قیلغانده‌اعتبارمزه الورغه‌کراك که‌ـ
بومرض‌یانکادان کیری‌قایته‌باسون‌دیو ـ شونك‌اوچون مریض‌نك‌ضررلی
قورت‌لری قالواحتمالی اولغان‌کیم‌لرنی ویاتقان منداروپورعان‌نی، اورننی
وقورت‌لر قالواحتمالی اولغان‌نرسه‌لرنی آلماشدرغه تیوش‌در .

بوقچتوسرحاوینه خلق آراسنده استعمال‌قیلنه تورغای دارو وچاره‌لردان‌معتبر
ومشهور دارولر جمله‌سندان دکت‌ایلان دوادر ـ مثلا ایکی یا اوچ قداق

نفیس

نفیس قایون دکتنی آلوب برظور چولماك كه‌صالالر ، انکادخی صالقون‌صو صالوب بولغانقچ ایلان صو اوزیننك صفتنی یویبوب دکت قیافتنه کرکانچه بولغانه‌لر - شوندان‌صونك بوصونی بوشاتب آنك اوزرینه ایکنچی‌صاف‌صو صالب دمی بولغاتالر - بوطریقچه بوصونی بوشاتب ایکنچی‌صاف‌صوصالوب دمی بولغاتونی یدی‌یاسکز یاآرتق‌مرتبه قیله‌لر - حاصل والکلام ، بوچولماکنك توبنده قالغان دکت آقسول بال کبی صفت آلغان چه غه قدر ، برصونی بوشاتوب ایکنچی صاف صوصالوب بولغاتالر - بوچولمك توبنده قالغان اقسول وبال کبی قویی صفت غه کرکان دکت ایلان بدننك مریض اورنلرنی کونینه ایکی مرتبه مایلایلر . بوکیفیت حاضرلنکان دکت بومرضنك قورتلارنی ، هلاك قیلودن ماعدا یرتلغان وچابرغان بتچه‌لرنی‌ده توزه‌ته‌در - .
بعض وقت نفیس اسکیپدار ایلان قوتر لانماغان یپرلرنی مایلاب‌ده فائده تابالر .

توله زحمتی (روسچه سیبیرسکایه یازۋا ١٦)

امراض‌ساریه جمله‌سندان شوندااین سرایتلی مرض‌لر بارکه بومرض‌باشقه کشی‌دان‌سرایت قیلماینچه‌بلکه سرایت‌حیوانلردان حاصل‌اوله‌در - بومرض شوشی ذکر ایدله‌چك مرض‌لردر : (١) توله سیبیرسکایه یازۋا (٢) (صاپ) آطلار داغی مانکقا زحمتی (٣) قوتروزحمتی (بیشنستۋا) - .
آط وصغر وصارق‌لرده سیبیرسکایه یازۋا ، تولمه دیوتسمیه قیلنه تورغان خاص سرحاو بولادر بوسرحاو حیوان‌لرده شوشی کیفیتچه ظاهر اوله‌در : آط یاایسه صغرباشده کونکلسز لانه‌در - کوزلری‌تونادر ، اوزی آغرویش‌صولی‌در - اشاوی‌کمی‌در - باشنی‌توبان‌صالوندروب‌توراد‌ر ، مونك‌صونکنده یپرکه‌یاتوب آوناب آغرتوندان ایاقلاری ایلان یپرکه‌تیبه‌لر ، تشی ایلان‌حتی یپرنی کیمره باشلایدر - شوشی وقت انلرنك موینده یاکوکراکنده یاقورصاعنده یایومرقه‌سنده یاایچکنده شش ظاهراولادر - ،

شولای برنیچه کون سرحاب بوحیوان لر هلاك اولالر - لکن بیك آز وقت بوسرحاودان سلامتلنه‌در - •

شوشندای مریض حیوان‌لردان کشی لرهم اوزلرینه بوسرحاونی سرایت قیلدرتورغاممکن در غالبابوسرایت کشی که موندای سرحاوحیوان‌لرنك تیری سندان حاصل اولادر - مثلاشوندای سرحاو ایلان اولکان حیوان لرنك تیریسنی یالان قول ایلان توتساقولغه سرایت قیلوی ممکن در، اکرده بوندای سرحاو ایلان اولکان حیواننك تیریسنی قولده ترنالغان ویرتلغان اورنی اولوب یالان قول توناسه) قولغه بومرض سرایت قیلنه‌در - •

اکرده شوندای سرحاو ایلان آور وصغرلرنی ایت اوچون صویلسه صویوچی غه حیوان نك تیری سندان وایتندان سرایتی یعنی یوغوی ممکن در - بوندان باشقه بوحیوان لرنك اولکاندان صونك تیری سنده کوب زمانغه چه سرایت زهمتی بتمایدر •

اکرده مثلاشوندای صارق تیریسنی ایلاب تون یابورك تکاسه شونی ایله‌کان وکیکان کشی لره‌سرایت احتمالی ممکن در، شول سببدان بوسرحاوصارق ایلاوچی لرده‌همان اولغالایدر - حتی بوندای حیوانلرنك یونندان سرایت وقوعسی اولغالایدر - حیوان وآطفل لرنی اشله‌نه تورغان فابریك لرده خدمت کارلر همان بوسرحاوایلان مبتلااوله‌در -، اکرده بوندای سرحاوصارق نك تیریسی یاایسه‌جونی بزم تنمزه تیسه‌مثلابورك - مانکغایغه - طون نك یبکی قول غه تیسه شول اورنغه مانکغای غه یا ایسه قولغه تیززمان بورچه تشله‌کان کبی کچکنه کنه قزل تاب ظاهر اوله‌در، بوتاب اوزی قچطادر، تیززمان بتچه که انقلاب قیلنوب آنك اورنینه کوکلچم قزل تاب حاصل اولب استی کیبوب تیکراسنك تیریسی قزل بالداق کبی آزراق ششوب قاتمسراب توراد ر -، صونکندان یاکی قاتی قوتر حاصل اوله‌در، اکرده

بواورننی اینه ایلان چانچوب قاراساق اغرتوی سزلما یدر، شول اورننی قازوب الوچیلق یاندروچیلق لازم در - .

اکرده شولوق ساعت علاجینه شروع قیلنماسه بر نچه کوندان صونك ششی همان آرتا آرتابو اورنلار بیك آغرتوب صزلاب همه بدننده قزولق آرتوب، حالی بتوب، هوشی کیتوب، ساتاشوب مریض لرکوبراك هلاك اولادر

شول سببدان ده اکر بزم حیوان لرمزده شوندای سرما و ظاهر اولسه بوحیوان لری فاراغانده وتربیه قیلغانده بیك صاقلانب معامله قیلورغه تیوش بوحیوان لرنی یالان قول توتارغه تیوش توکل - ایت اوچون ذبح قیلماسقه کراك، چونکی بوحیوان لرنك ایتی هم سر ایتلی در - اکرده بونداین سرماودان حیوان هلاك اولسه تیریسنی نه اوزی اوچون، نه صاتار اوچون توناماسقه تیوش، چونکی آنداین تیریدان و آنك یونندان ایکنچی کوب حیوانلاروکوب کشی لرنك هلاکتنه سبب اولو احتمالی قریب در - .

بوندای سرماوایلان هلاك اولغان حیوان تیریسنی توناماای تیزراك تعجیل قیلب بوتون صورتنی بوزمای آولدان یراق راق چغاروب ات قاره آلماسون اوچون وایسی چقماسون اوچون یرنی تیران قازوب کوموچیلك لازم در، بوحیوان لردن قالغان صلی وصالاملرنی وتیرسلارنی ده شول چوقرغه برگه کومرگه کراك، آطدان قالغان (ازبروینی) اسبابنی جوکن - قاموت - واشلیه کبی وغیری لرنی سلتی ایلان یحشی لاب ودقت ایلان یوارغه لازم در - .

کرچه بوحیوان نك تیریسنی توناب المایئچه کوموی حصوصا فقیر کشی لرکه احتیاج وقتنده قزغانچ کبی اولسه ده، حساب لاب قارارغه تیوش که بوتیری سببندان ایکنچی کوب حیوان لر و آدملر وفات اولسه آنك نه قدر ظور کناه سی سنکا اولور - .

﴿تولمه • یعنی سیبیرسکایه یازۋادان علاج ودوأ بیانی﴾

بو تولمه زحمتندان دواوعلاج قیلونك اینك ظورشرطی اول ظاهر اولغان بتچه‌نی یاندروب هلاك قیلوچیلق در، نی قدر اوّل ظهورنده تیز دواقیلنسه — شول قدر ینککل چه‌بته‌در، بو بتچه‌نی هلاکه قیلو اوچون صوغه قاتشدرلماغان صاف کاربولاۋای کیسلاتا ایلان سورتب یاندروچیلق همه‌داروداں آرتغراق فایدلی در یاایسه‌کریپکی وۋدکی ایلان سورتب کیدرکه کراك — •

اکرده تاءخیر قیلدروب بتچه‌سی ظورایغان اولسه‌طبیب‌که (دوکترعه) حواله قیلولازم‌در — چونکی اول وقت طبیب بتچه‌ننك اچنده کی ضررلنغان ذاتنی قورال ایلان قازوب کیسوب آلوب جراحتنی یاندرادر، جراحتنی یاندرغان صونك صوغه قاتشدرلغان قوه‌سزکار بولـوی کیسلاتا ایلان بیلارکه کراك — اکرده‌بوندان صونك ایکنچی اورنده یانکافاتسمان بتچه علامتی ظاهر اولسه تکرار مرتبه یاندررغه لازم‌در — •

سرحاو قوه‌لانوب حالدان تایسه کودراك‌مقدارحینین مریض‌غه بیرورکه کراك یعنی مریض‌که اچرتورکاتیوش — مریض‌نك اچینه اچرکه داروبیرو طبیب‌مصلحتی ایلان بولورغه‌تیوش‌در — چونکه مرض‌نك کنه‌سنی بلماینچه حاطاقیلواحتمالی باردر، عوام‌خلقی (بیننده) آراسنده بوبتچه‌نی نیشاتیر اسپیرتی ایلان یاکریپکی ۋودکا ایلان ییدکایه ایزۋیست — کیسه تورغان ایزویست ایلان سیبوب‌کیدره‌لر، یاایسه قزدرلغان تیمر ایلان — ارتلکان صورعچ ایلان پشوروب‌یاندرالر، بوطریق‌علاج قیلو مرض‌نك اولوقتنده فایده کیتره‌در، لکن اکرده‌شول‌تیکراده صافی کاربولاوای کیسلاتااولسه آنی استعمال‌فایدالی راق‌در — بوتولمه‌زحمتی ایلان مریض‌بومرض‌نك غایت

سرایتلی

سرایتلی ایکاننی بلوب ایکنچی کشی لره یوقدرماس اوچون بتچه و آننگ اچندان چقغان ارن وغیر بوزق ذات ایلان بیک صاقلانوب واحتراز ایلان معامله قیلورغه تیوشدر ٠، بوندا ین مرض ایلان مریض لرنگ صونکندان همه کولمک اشطان لرنی یاندررغه لازمدر

(روسچه صاب ١٧) آطلاردا غی مانکقا سرهاوی ١٧

آطلرده صاب مانکقه دیو تسمیه قیلنمش ده زحمت هم اولادر دیو ذکر قیلغان ایدک، بوصاب دیگان زحمت انلارده شول کیفیتچه ظاهر اولادر : تیری استنده بتچه لر یاایسه شش لر ظاهر اولوب بورن اچنده جراحت اولدغندان بیک کوب اولب مانکقا اغادر ـ غالبا اکرده آطی پشقروب مانکقاسنی اچکان چیلاکنده قالدرسه ـ چیلاکدان بومانکقا کشی نک بدنینک جراحتلی رالک یبرینه ـ یاقاشلوب صویلغان موضع نه تیسه کوب وقت بو کشی که شول سرهاو سرایت قیلنه در

بر ایکی آطنه دان صونگ بوکشی نک بدننده حرارت قزولق ظاهر اولوب، حالی بتوب صاقاشه باشلای در ـ بوتون بدننده قزل تاب ظاهر اولوب بوتاب لر ارنلی بتچه که انقلاب قیلنه در ـ یاایسه بوتون تنونده شش ظاهر اولادر ـ بعض وقت بونک بورنی ده آغرتوب لایلا آغا باشلایدر ـ شوندان صونگ بر ایکی آطنه مقداری اوتکاچ وفات اولادر، بو سرهاودان دوایله فایده حصولی ممکن ایمس ـ الحاصل بوسرهاودان نجات یعنی قتلو اوچون سرایت قیلدرماسقه کرالکدر، اکرده قضا کیلوب آطی مندای سرهاوایلان (صاب) ایلان سرهاسه آنی دارو قیلوده فایدا یوقدر ـ شونگ اوچون ده بوتن آطینه یا کشی که سرایت قیلودان احتراز اتیز زمان قتل قیلورغه و آیروب قویارغه کیرالک

(قوترو زحمتی روسچه) (پیشنستوا ١٨)

بوقوترو زحمتی کشی لره قوترغان ات دان وقوترعان بوریلاردن وقوترعان

ماچی‌لردان آلارنك تشلاوی ایلان سرایت قیلنه‌در – بوقوترغان حیوانلرنك زهرتلی ذاتی توکرکلرنده وسلاکی‌لرنده بولادر – اکر تشلاکاچ بولایلا برزم قانی مزه، کشی‌نك قانی‌نه آرالاش‌سه تشلانمش کشی‌که شول قوترو زهرتی سرایت قیلا – بوقوترغان حیوانلر ایلان تشلانکان کشی اوچ یا آلطی آطنه‌دان حتی آندان صونك قالوب بیك حساب‌ده واویده توره باشلای – بوندان صونك صودان قورقو ظاهر اولا، صواچه باشلاسه بوغازی قصاوب کزان جیرغان کبی اولوب اچه آلمایدر – بونك بولای کزان جیروی حتی صو حصوصنده اشتکاچ – یاکورکاچ‌ده ظاهر اولاباشلایدر – شونك اوچون‌ده بوسرحاونك صودن قورقو سرحاوی دیوتسمیه قیلنه‌در – کزان جیروی بوتون بدنینه جایلوب هروقت اواغالاب – شول زمان اوزاورنی ایدنکا آتوب، یغلاب، وقچقروب، هوشی، عقلی کیتوب شول کیفیت جفالانوب برنچه کوندان صونك هلاك اولادر، بوقوترغان حیوانلرنك سلاکی‌لری کشی‌نك بدننداکی جراحت آرقلی آرالاش‌سه‌غنه سرایت قیلنه‌در – امابدنمزنك سلامت یعنی ترنالمغان اورنینه ملاقاتی ایلان سرایت قیلنمای‌در

حتی بولرنك سلاکی‌لری برزم جراحت‌که ملاقی اولوب‌ده قانمزه آرالاش‌سه‌ده بوسرحاونك سرایتندان امین اولمق ممکن‌در – لکن تیرزمان تشلاکاچ‌ده شولوق ساعت قانغه توتاشغان سلاکی‌نی آیروب آلورغه تیوش، یاقن تیکره‌ده طبیب دوکتر یافیلشر اولسه شولوق ساعت آنکا حواله لازم‌در، اکر‌ده یاقن تکراده طبیب اولمسه تیرزمان ایرننده وآغزنده جراحت اولماغان کشی صوروب توکرکه لرکه کراك، ایرنی وآغزی سلامت کشی‌که بوصورو چیلقدن خطره یوق‌در، اکرده آلای اولماسه شولوق ساعت جراحتنی صو وسرکه وسلتی ایلان غسل قیلورغه تیوش، شولوق وقت بربر تیمر کیساکی مثلا قاداق وپچاق اوترکی وغیری شونکا مشابه نرسه‌لرنی اوتغه قویوب

قرار غاچه

قزارغانچه‌قزدروب - بوقزغان تیمر ایلان شولوق ساعت جراحتینه آزغنه تیروب آلورغه کراك - جراحات آستنده اولغان ضررلی لایلا کییادر، همده سرایتی بته‌در، بوندان جراحت نك آرتوب راق قالوب آغرتوب اوزاقغه‌راق قالوی ظهور بلاایمس، چونکی قوتر وسرایتی یانوب هلاك اولوی ایلان سلامت لك كه باعث اولور بوندان صونك تیزراك طبیبکه بارورغه تیوشدر — •

یلان چاغوی ١٩ (روسچه اوکوشبینه ازمییی)

یلان چاغب حاصل اولغان جراحت ایلان شولایوق هم معامله قیلورغه تیوشدر، یلان نك آغزنده اوزینه خاص صویق آغولی ذات واردر، بوذات برزم بدنمزه آرا لاشادر - بواغو ییبرلکان جراحتنی برزم بدنمزه یلان آغولی تشی ایلان تائثیر قیله‌در-، بوسلاکی نك اغولی اولدغندان تشله‌نکان موضع تیز زمان ششوب چغا، بوجلان چاغوندان بعض وقت بوشش شول قدر ظور ایه‌که آخر الامر کشی وفات اولادر-•

بولایلا سرایت قیلماسون اوچون شولوق مینوت (دقیقه) بویلان چاقغان جراحتنی ایرنلری ایلان صوروب آلورغه کراك - سرکه ایلان یووب قزوتیمر ایلان یاندررغه لازم‌در- شولای اولسه‌ده طبیب یعنی دوکترغه بارورغه تیوش - اکرده شولوق ساعت سرایتلی لایلاسنی هلاك قیلساق ششوی ضور ایمایدر - اعتبارمزه آلماق لازم که بوندای خطره‌لی جراحت مکر قار ایلان تشلانکانده‌کنه حاصل اولادر - اکرده توز باشلی یلان (اوژ) چاقسه آنك جراحتی قورقنچلی ایمس - شونك سبیلی بوجراحتنی یاندرغه تیوش توکل - توزباش لی یلان نك قرا یلان‌دان امتیاز علامتی شول درکه بوتوز باشلی یلان‌لرنك باشنده ایکی صاری تاب بولادر •

کوکراك یوته‌لی زحمتی روسچه (چاهوتکا)

بوسرخاو ظهوری وقتنده بیك جیش یوتکرته‌در، بویوتکر کدان

كوکلیم یا سارغلت قاقرق کیله در - بوسر هاو بورنیچه آی لر مدة یا ایسه نیچه سنه لر صوزله در ، شول وقت هرزمان تونکردره وقزشدره در وتیبورله ته در - کوکرا کی آغرتا - آشاو اوچوی که ی در - یوتکرو مریض غه یوقلرغه بعضی قیله ، مریض کوندان کون همان یابغوب حالدان تایوب وفات اوله در ــــ •

بوسر هاودن دوا ایلان سلامت لنو بیك نادردر - •

بوچاهوتکا ایلان سرهاو ایکنچی برکوکراك (چاهوتکی) زحمتی ایلان مریض دان ایاروب سرهاسه بعض وقت حتی قالعان نسبینه یوته لی هم سرایت قیله در - بوسرهاونك ضررلی ویوغشلی ذات بوسرهاو ایلان مریض نك (بلغم) یعنی قاقرغنی اوله در ، شول سببدان چاهوتکا ایلان مریض ایدنکه ودیوارغه (استیناغه) قاقروب وتوکروب تورماسزلغنی تفتیش قیلورغه تیوش ، مریض نك همه قاقرغنی برتوکره تورغان صاوتغه جیوب بیرکه کومرکه کراك ویا یاندرغه تیوش - اکرده مریض التفات سز اولوب آندان صونك بومریض نك قاقرغی بربر اورنغه یوغوب قالوی ظن قیلنسه اول بولمه نی زهرصولار ایلان سولیمه صوی ایلان نفیس لرکه کراك ، اماکیم لرنی بیك قایناتوب یوارغه کراك ــــ •

اکرده بومریض ایلان مبتلی حاتون اواسه بالاسنی کوکراکندان سوت ایمزمسکه تیوش ، کوکراك صرهاوی یعنی بوچاهوتکاسرهاوی صغرلارده هم بولادر - اکرده بوندای صغرنك ایتنی وسوتنی اشاو آرقلی کشی که چاهوتکا سرایتی واقع بولغالیدر ــــ •

٢١

❁ بیزکاك زحمتی روسچه (لیحارانکا) ❁

بووقت غه چه امراض ساریه نك مریض آدم دان یا ایسه بوسر ایتلی ذات اولغان

اولغان حیوان‌دان کوچب سرایت قیلوب کیلکان مرض‌ارنی غنه بیان قیلدق
ـ اما بوندای سرایتلی سرحاولردان باشته بر سرایتلی سرحاو بارکه
بو سرحاونك سرایتی کشی ده هم حیوان ده اولماینچه ـ کشی‌که
ایکنچی مریض آرقلی یوقماینچه بلکه هوا واسطه سی ایلان کشی‌که سرایت
ظاهر اوله‌در ـ بو سرحاونی بیزکاك دیو تسمیه قیلنه‌در ـ سرحاو شول قدر وقو
عسی منتشر در بلکه کوب کشی بو سرحاونی کورکاندر یا ایسه مبتلی اولغانی
باردر ـ چونکه نیندای سرحاو ایکانی هرکم‌که معلوم‌در ـ بونك ایلان بو سرحاو
شول کیفیتچه ظاهر اوله در : باشده ایاقلری قوللری ـ ارقاسی وباشی
آغرته‌در ـ حالی بتکان کبی سیزله در ـ همان یاتاسی غنه کیله در ـ اشکا قولی
بارمای ، بوندان صونك هرکون یا ایسه کون آرالاش تونکدرا باشلای
ـ بولمه ده یلی اولسه‌ده طونکدرادر ، حتی طون کیسه‌ده طونکدرا در ـ
بعض وقت شول قدر طونکزوته که مریض قالترای باشلای ، حتی میچ باشنه
یاتساده قالتره تادر ـ بر نیچه ساعتدان صونکره طونکدرتوی باصلوب عکسنچه
قزدرا باشلای ـ بعض وقت قزولغی شول قدر قوتلی اوله که حتی نیچه ساعت
اره تارتادر ، اخرنده مریض تیبر لاب ـ بوندان صونك اوزی‌نك کیفی
کیلوب ، کونکلی آچلوب ینکله یوب اویقوغه کیته‌در ـ صونکندان اوزنی تمام
سلامتلنکان کبی سیزه در ـ لکن یوزنده چراپی کیتوب ، یابغوب حال‌سز
لنه‌در ـ بر یا ایکی کون اوزغاچ ده‌ی ده شولوق کیفیتده مرض
باشلانادور ، شولایوق قزشدروب ـ تونکزتوب تیرلاتوب باش آغرتوی بولوب
برتاولك مدت توراد ر ـ بو کیفیت مرض ایلان مبتلی اولوب تمام سلامت
لانوب یتکان کبی اولغان صونکره بر یا ایکی کون اوزغاچ ینه شولوق
مرض تکرار قیلنه در ـ •

اکرده وقتنده دوا وچاراسنه شروع قیلنماسه بوکیفیت یغلوی بیلك اوزاق

وقت سوزلوب حالدان تایوب - یوری الماسلق اولوب - یوزی کوکاروب ششنه باشلاب - بعض وقت بوندای حالسزلکـکه باشقه سرحاو ظاهر اولوب، وبعض وقت شول سرحاودان وفات اولادر. بومرض نك نه سببدان ونه کیفیتچه انتشار قیلنوی بورنغی زماندان بتر لی معلومدر، عالملر وطبیبلر تفتیش قیلوب اثبات قیلغانلر که بیزکاك نك ضررلی ویوغشلی ذاتلری یبر اچنده خلق قیلنه ایکان.

یبرنك اسکی قاتلاونده یعنی توفراق طبقه سنده خلق قیلونوب بوذات یبر اچندان یاص ازلقدان ظاهر که چغوب هوا ایلان برزم اچمزه کروب بیزکاك سرحوی ظاهر اولادر - آلای اولسه ده یبر یوزی نك هر اورننده بیزکاك نك ضررلی ویوغشلی ذاتلری اولمایدر - یبر یوزنك شوندای اورنلر بارکه - بنی آدم اول یبرلرده معیشت قیلوبده هیچ برسی بوسرحاو ایلان سرحامایلر - حتی بوسرحاونك ظهورنی ده بلمایلر.

بیزکاك سرحاویننك ضررلی ویوغشلی ذاتلری اچری تورغان نرسه لر اولغان یبرده کنه انتشار قیلنه در.

بعض قریه لر آطرافنده صاز یبرلر اولادر - بوصازلرده اولهنلر اوسب جای کوننده قزو وقتلرده بوصاز اورنلار کیبوب - بوصازلرده مقدم صو آستنده اوسکان اولن (نباتات) لر اسده قالوب بوتننای کیبوب بتمایچه - یوش یبرده قالووندان یاشللك صفتلرنی یوقالتوب اچرای باشلایلار - شوشندای اورنلرده بیزکاك نك ضررلی وسرایتلی ذاتلری شول قدر کوب انتشار قیلنه که بعض وقت اکرده بوصاز اورنلاردان ده هوا آولغه کیلب یتسه بوتون قریه اهالی سی بیزکاك سرحاوی ایلان مبتلی اولالر، صونکندا بوصاظ اورنلر تمام کیبوب بتکاچ قری اورنلارده وقری اشیا چرمکان سببندان بیزکاك سرحاونك انتشاری باسلادر. وبالعکس

صونكندان بوصاظ اورنلار صوايلان قابلانسه شولايوق بيزكاك انتشارى باصله‌در، چونكه‌صو اچنده اوله‌نلر (نباتات) اچرمای‌لر، بوندان‌صونك شولوق‌صاز اورنلارده‌ی‌ده كيبسه‌همان‌بزكاك انتشارى باشلانادر، شوند اين اورن‌لر اولدى‌كه آنلرنك صازلق اورنلغى سببندان بيزكاك سرحاوى ايلان خلقى مبتلى اولدغندان حتى معيشت ممكن اولماسلق درجه‌كه ايرشدى‌لر ـ طبيب‌لر مصلحت بوينچه‌كانالر جروب ـ صولرنى آغزوب صازلرنى كيبدركاچ ـ بيزكاك زحمتى انتشارى باصلدى •

بونداين حادثه‌لرنى يارندان طاشوب چغاتورعان‌ظور (نهر) صولر بوينده اولعان قريه‌لرده هم‌تجربه قيلورغه ممكن‌در • اكرده صولرنك يارلرينه هرتولى نجس شى‌لر وتبرس‌لر ايبولكان‌اولسه، يبرده صوآز اولدعندان بولارباشده آقرتن‌غنه اچروب بيزكاك هم آزراق اولادر ـ اماصويارندان تاشوب چغوب يبركه‌سنكوب ـ كيرى يارينه قايتغاندن‌صونك بونجس لرهمه‌سى ببك تيز اچروب بووقت بيزكاك سرحاوى كوبايه باشلاى‌در ـ يبر كبكان‌دان صونك بيزكاك سرحاوى‌نك عددى كمى‌در ـ، بيزكاك غالبايل‌نك يووش‌ودم وقت‌لرنده كوبراك واقع اوله‌در ـ بوبيزكاكلى اورنلارنى قاراماقمزه برابر بيزكاكسز بحتلى اورنلارده دقت نظرمز ايلان‌اعتبار قلايق ـ بواورنلارده معيشت قيلغان آدم‌لر بيزكاك سرحاوى نه شى ايكاننى‌ده بلماى‌لر ـ •

كورنه‌كى بوندای سلامت اورنلار شول يبرلردر :) بويبرلرنك توفراغى طغزطاشلقلى اولوب اچينه اچرى تورغان اشيانى تارتماى تورغان موضع‌در ـ، (۲) ايكنچى‌شول اورنلاركه انلارنك كشى‌لرى اوزلرى‌نك اطرافلارنده، ايشك آلدى‌لرنده واورام‌لرنده تبرس كبى وغير نجس شى‌لرنى جيوب‌توتماى‌لر، بلكه قرلرغه چغاروب توكالر ـ،

(٣) اوچنچی شول اورندرکه کرچه ایشك آلدی واوراملارنـده تبرس ونجس آزراق اولسه‌ده ، یوشلك ونجاسة یانکغردان صونك تیـز آغوب کیته تورغان موضع اولدغندان ـ توفراق اچینه اچرته تورغان یوشلك قالدرماغان سببلی در : کلیة قارغانده اورمزنك تیکرامزی ممکن قدر پاك ونفیس وبیرده اچری تورغـان شی‌لر اولماسلغی ـ وتکرامزده توفراق قرلغی خصوصنده اجتهاد ضرور در ـ •

بیزکاك سرحاوی‌نك ضررلی ویوغشلی ذات‌لرنك شوندای خاص طبیعتی بارکه ، اول زحمة قیاش یوق‌وقتده غنه ظاهرکه چغوب کشی‌لره سرایت قله ، بوزحمت گویاکه قیاشدان‌قورقغان کبی ، قیاش باروقت یـردان ظاهره چقمای‌در ـ قیاش‌باطغاچده بوزحمت‌بوتون کیچ وبوتون تون‌بوینچه هواده آرالاشوب‌توروب کیچ سیران‌قیلغان وقتلرده غالبابزکه یوغشه‌در ـ ، شول سببدان‌ده بوندای بیزکاکلی اورن‌لرده‌قیاش‌باطغاچ اشك آلدی‌لرنك یوقلاماسغه تیوش ـ وآنده چغوب ، کوب تورماسقه کـراك ـ قیاش چقغانچه ترزه‌لرنی آچماسقه تیوش‌در ـ اورنکنی‌صوق‌تیرودان‌صاقلارغه کراك ـ چونکی بوندای اورنلارده صوق تیدی ایسه بیزکاك‌الکه‌در ـ •

بوندای بیزکاکلی اورن‌لرده کول‌لردان وصاز اورن‌لردان بولغانچقلی صواچمسکه تیوش ـ چونکی بعض وقت بوندان هم کشی‌که بیـزکاك ایاره در ـ

﴿ بیزکاك‌دان دواوچاره وعلاج قیلو بیانی ﴾

نه‌قدر حفظ واحترازطریقنی اولنسه‌ده‌بیزکاکلی اورنلرده آندان‌قاچب بتر حال یوق ـ کوب‌وقت‌بومرض اوچراشدرغالی‌در ، شول‌سببدان‌ده بومرض‌دان اشانچلی دارو وعلاچ‌نی حاضرلاب قویو ضرور در • بوبیزکاك مرضندان حینین استعمال‌ایلان بیك فایده لانه‌لار ، بوحینین اغاچی‌نك قایرندان

آلوب

الوب یاصالنه‌در- بو حینین نی بیزکاك قالتراتوندان بر نیچه ساعت مقدم‌ده کونینه‌بر یاایکی مرتبه اچرکه کراك، عادتده‌ظور کشی لره عادتی بیزکاکده ۵ دن اون غران‌غه چه بر اچوکه بیره‌لر -. ١٠ ١٥ یاشینه‌چه کشی‌لره بر اچوکه ٢ غران کونینه ایکی مرتبه یا آرتغراق مرتبه بیررکه یاریدر - اوچ یاش‌دان آلطی یاش بالالرغه‌ایکی غران کونینه ایکی مرتبه بیرورکه کراك - اما اوچ یاشدان کم بالالرغه‌بر یاایکی غران بیرورکه ممکن‌در -. اگرده بومقدار حینین اچوکیله‌چك بیزکاکنی توقتاتماسه ظور کشی‌ا‌ره ایکی یااوچ غران آرتدروب‌راق بیرورکاکراك، هم بالالرغه‌ده‌بر یاایکی غران‌دن آرتدروب‌راق بیرورکه‌ده ممکن‌در - اگر بر اونك اچی یعنی هضم معده‌سی حینین‌نی اچه‌الماسه (قوسسه) اول‌وقت شولوق مقدار حینین‌نی بر ریومکه‌صوغه ایزوب دبر ینه‌بیرورکاهم ممکن‌در -. حینین اولماغانده یابهاسی قیمت اولدیغندان تحصیل قیلوچیتن اولسه بیزکاکدن فایده‌لی دوالر جمله‌سندان ارمنی چای کبی قایناتوب یاایسه‌بیك قوتلی قیلوب آراقی‌غه ایزوب اچه‌لر (یاایسه ارم‌نك اورندان توغری‌صوونی صغوب آلوب کونینه ایکی یااوچ مرتبه‌چای قاشغی ایلان اچوبیك فایدالی‌در .

بیزکاك سرحاوی بیك قوتلی اولوب مقدم مذکور دواءلرتاءثیر قیلماسه بوسرحاو بیك اوزاق مدت تارتلسه- بوبیزکاکلی اورندان چیت‌که کیتوب، تیمرکبی وغیری حال کرته‌تورغان دوالر استعمال قیلورغه مصلحت قیله‌لر .

﴿ بدننك ظاهرندن قیلنه‌تورغان علاج‌لر ﴾

بوفصل‌ده مریض‌ننك بدنینك ظاهرندن‌قیلنه تورغان علاج‌لرنی‌طبیب‌ننك رحصتی بوینچه‌نه کیفیتده استعمال طریقنی بیان قیلنه‌در .

﴿ انچی صالقونلاتور اوچون یابله‌تورغان علاج‌لر (روسچه مالودنیه پریموچکی) ﴾

بوصالقونلاته تورغان علاج‌لر بدن‌نك هرتورلی اعضالرینه قویارغه‌ممکن‌در -

بو صالقونلاتو اوچون ـ دستمالنی صالقون صوغه چلاتب صونکندان مریض نینك اورننی باچراتماس یوشله تماس اوچون بیك یخشی صغوب تیوشلی اعضاغه یابلادر ـ بو (چوپراك) دستمالنی یلونغان صایون صالقونلاتب آلماشدروب یابوب تورورغه كراك ' اكرده طبیب ایلان صالقونلاته تورغان نرسه مثلا بوظ كیفیتنده یابارغه قوشلغان اولسه بو بوظنی یا قارنی ریزینادن یا صالغان یا قارندق دن یا صالغان قاپچق غه تولتروب قویارغه كراك ' كیلیونكا دن تكلكان قووق غه تولترورغه تیوش ـ شول بوظ یا قار ایلان تولترلغان قووقنی مریض نینك تیوشلی یبرینه قویارغه كراك ' اكرده قار یا بوظ بیك آرتق صالقونلاتب مریض نینك شول قویلغان اورننی قزارتب آغرتدرسه ـ قووق آستینه ایكی یاچ قات بوكلاب جاولق كبی نرسه قویارغه كراك ' بو قووق اورنینه صالقونلاتو اوچون بر بر پیالاصاوت غه بوظ یا قار تولتروب مریض نینك صالقونلاتو تیوش اورنینه هم قویارغه ممكن ـ بو وقت پیالاصاوت نی مریض نینك كاراواتینه باش تیكراسینه بیلاب قویارغه كراك ' چونكه آلای بولماغانده پیالاصاوت تیز تكراب توشو احتمالی بار ٠

❃ صالقونلاتو اوچون مریض نینك بدننی برشی ایلان ترو یا سرتو طریقی ❃

صالقونلاتو را وچون مریض نینك بدنینه بر بر علاج نی شوشی ر وشچه قیلورغه كراك : بر بر صاوتغه یاتار یلكه كه قوشلغانچه صالقونلقده صو صالوب شول صوغه بولط (غوبكا) یا جاولق نی چلاتب آرتق صونی صغوب بدنینی تیز تیز سورتب صونكندان قوری سلكی ایلان سورتب كیبدركه كراك ' اكر مریض نینك همه بدننی سورتركه توغری كلسه اوّل آرقاسینه یاتقروب آلدی یاغنی سرتب وكیبدرب ' صونكندان ایلاندرب آرتنی شولایوق سورتب كیبدركه كراك ـ مریض نی صالقون جایمه كه تورورکه مصلحت قیلنغان ده ایكی اورن حاضرلركه كراك ـ دُملی یعنی یوشراك جایمه نی جایب شونكا

مریض نی

مریض‌نی یاتقروب توروب اوستندان یورغان ایلان قابلاب تورورغه کراك - ۱۰ - ۱۵ مینوت اوتکاچ شولایوق حاضرلنگان ایکنچی جایمه‌که صالوب تورورکه کراك - طبیب نچه مرتبه قیلورغه قوشسه شول قدر قیلورغه کراك - موندان صونك تننی سورتب بیك یخشی کیئدروب تونکماسون اوچون یورغان ایلان قابلاب یاتقرورغه تیوش .

قزدرا تورغان علاج جابو روسچه (ساغریۋ ایوشچی کامپریس)

بو قزدرا تورغان علاج‌نی شول کیفیت قیله‌لر : نه قدر اورنغه قوشلسه شول مقدار فلانیل کیساکی آلورغه کراك - بو فلانیل‌نی شولوق مقدار کیساك کلیبونکه - یامایلانغان کاغذکه یابارغه کراك - بو کلیبونکا اوستینه برنیچه قات بوکلاب جاولق‌نی بیك صالقون صوغه مانوب بیك یخشی‌لاب صغوب حاضرلنکاچ صالقیت یاغی ایلان مریض اعضاغه بیك یخشی‌لاب یابوب تورورغه کراك - لکن صالقونلاغان جاولق بدنکه بیك یخشی یابلوب تروچیلق شرطدر - امابو جاولقنی الماشدرب یابوب تروچیلق طبیب‌ننك رخصتی یلان قیلنورغه تیوش، جاولق کیبکاچ ۱-۴ ساعت چاماسنده آلماشدرلادر .

پارلاندرا تورغان علاج (روسچه پریپارکا)

بو پارلاندرا تورغان علاج قوری کیفیتده هم دملانغان یعنی یوش کیفیتده هم اولادر - قوری کیفیتده اولغانیغه بیك قزدرلغان صای - یاکل - یاشونکامشابه ذاتلرنی یاایسه صالفیتنی اوزنی کنه جلتوب یابالار، دملی ویووش کیفیتلی پارلاو اوچون جیتن اورلعنی یاغیر اولن‌لر استعمال قیلنه‌در - آننك استعمال کیفیتی شوشی‌در : بوذاتلری برچولمك که صالوب آنکاقاینار صوقیبوب بیك قاتی بولغاتورغه کراك، حتی بولغاتودان بوتقا کیفیتنده حاصل اولادر - بو بوتقه‌نی برچوپراك که بیلاب یاایسه بالقصد تکلگان قاپچق‌غه صالوب مریض‌ننك تیوشلی اورنینه قویارغه کراك - بوچوپراکنی

صوونغان صابون آلماشدوروب توورورغه كراك ـ اكرده بو بوتقه تكلكان قاپچق‌ده اولسه توغری قاینار صوغه تغوب قاینار لاندرورغه سهل راك‌در •

﴿ جلتا تورغان علاج (تیو پلیه پریه‌وچکی ﴾

(مثلا مترو شكا وغیره‌وش ایسلی اولن‌لردان قایناتوب یاصالغان صولار) یوقاریده مذکور شی‌لر پارلاندرا تورغان مقامنده استعمال قیلنسه‌لرده ـ بوتقه کیفیتده حاضرلنگان علاج یلی‌نی ازاقراق حفظ قیله‌در •

بدنکه علاج سرتوو آنی بر علاج ایلان اشقوطریقی (روسچه افتیرانیا ـ راستیرانیا) اکرده طبیب مریض‌ننگ بدننی بر بر دوا ودار و ایلان سورتورگا قوشسه، اول وقت شوشی قاعده‌لرنی رعایه قیلورغه کراك‌در : اول طبیب قوشقان اعضاغه‌غنه سورتوب تیوش سزاورنغه تیورکه کراکمای‌در • ایکنچی دوا سورتکان وقت مریض‌ننگ بدننی ازقلاب ـ بر تیکزاو وارغه کراك قاتی باصوب بیك تیز تیز قاوشاب اوماسقه تیوش، خصوصا سرتکان موضع آغرته تورغان اورن اولسه ـ •

مریض‌ننگ بدننی اشقو غالبا بدننی جلتو ـ وتیرینی قـزارتوب قوزغاتو اوچون استعمال قیلنه‌در ـ بدننی اشقوقای وقت قول ایلان ـ بعض وقت فلانیل (یونشاق چوپراك) بعض وقت اشچوتكا وماشبه ایلان قیلنه‌در ـ بعض نرسه‌لر بدننی اشقغاچ چابر تدرادر ـ شول سببدان اکرده اشقغاچ بدنده چابر وحاصل اولسه ایکنچی مرتبه اشقو اوچون طبیب دان مصلحت سوراو لازم‌در ـ• مریض ننگ جمیع بدننی مثلاو باوقتنده بیك تیز اوو ارغه کراك • حتی ایکی یا اوچ کشی اولسه‌ده بیکراکده یخشی اولادر •

﴿ بدن‌نی صلاو (روسچه ماسصاژ ﴾

بدن‌نی صلاو بوحصوصده تجربه قیلوب علم آلغان کشی واسطه‌سی ارقلی فی‌الجمله معرفت آلغان کشی که‌کنه قیلو چلق ممکن‌در •

❊ دبرکه‌تروبا ایلان صیوق‌ذات‌یبرو (روسچه کلیستیر ❊

یودرور اوچون‌دبرکه صیوق‌ذاتنی (کلیستیر) اچاکی سلامت بولماغان‌ده کشی‌که اچنی‌غسل قیلوب یومشاتور وبوشاتور اوچون استعمال قلنه‌در - بوزمانده صیوق‌ذات‌لرنی دبرکه یبرواوچون ایکی یااوچ آرشین‌مقدار اوزنلغی ریزینادان یاصالغان تروبا (اُچلك مثالنده) استعمال قلنه، بوترو بانی (اچه گی) برباشی ایلان قمعان کیفیتلی صاوت‌ننك بورنینه‌کیورته‌لر، ایکنچی باشی قانی‌نرسه‌دن‌یاصالوب آچله‌ویابله‌تورغان کران ایلان‌قابلانله‌در -، مریض‌صول‌یانی ایلان‌یاتادر، یاایسه‌الای‌یاتورغه حالندان کلماسه آرقاسینه یاتادر- (اماوتروب راق تورغان‌ده بو صیوق صو ذات اثر قیله آلمایدر-. - بوکلیستیر قویاتورغان کشی اول تروبا اچندان هوانی چغارور اوچون بر صاوتغه‌کراننی آچوب آزراق‌اغزورغه‌تیوش - بوندان‌صونك تولترلغان صاوتی مریض‌دان ایکی آرشین‌چامابوقاری الب‌قویارغه‌کراك - ایکنچی اوچونی مایلاب آقرتونغنه دبـرننك‌تیشکینه تغوب قویب آندان صونك کراننی آچوب صیوق‌ذاتنی یبرورکه‌کراك - اچکه‌یبرلمش صیوق‌ذات بالغ کشی‌لره ایکی استاکان مقدار صالنه‌در - بـویبرلمش صیوق‌ذات یلی‌راق اولسه‌اچده ازاقراق توراد ر - اچکه یبرلمش صیوق‌ذات تورلی جزأدن ترکیب‌قلورغه ممکن‌در - بعض‌وقت ماتروشکاصوینی‌یبره‌لر- خیر بووقت‌صوینی‌بیك یحشی‌لاب کیندر آرقلی اوتکه‌رالر (چوپلاری آیرلوب قالسون اوچون) - بعض وقت محض صودان‌عنه یاصایلار - بعض وقت صوغه‌بربرتورلی مای‌قوشب یبرته‌لر - بووقت برایکی‌قاشق ماینی‌صابون صووینه بلغاتالر - یاایسه صابون‌اورنینه یومرقاصارسی استعمال‌قیلنه‌در - اکرده دبرکه‌اسکیپیدار یبرکه‌تعیین قیلنغان‌اولسه اول‌وقت صونی‌یومرقه صارسی ایلان حاضرلنله‌در، چونکه‌مای صالونسه ایسکیپیدار هم مای استه قالوب اچاك‌که دبرکه کیتمای‌لر .

بودبرکه‌یبرلکان صیوق ذات‌لرنك اثری بوسیوق ذات‌لر ایلان تولترلغان صاوت مریض‌دن نه قدر یوقاری اولسه شول قدر آرتق تأثیری اولادر، بوندای بیوك قویلغان کلیستیراچ بیك قوتلی کیبکان وقت‌لرده‌غنه استعمال قلنه‌در، یا ایسه اچه‌گنی بیك اچدن یووارغه ضرور اولسه‌عنه، مثلا وباسرهاوی وقت‌لرنك استعمال قیلنه‌در- بوندای وقت‌لرده صاوتنی ٤ یا ٥- آرشین یوقاری کوتاره‌در • بوکیفیتچه کلیستیر ایلان صیوق ذات اچکه کوب یبرله‌در-، مریض اچنده ازاق‌توته آلمای‌در، شول سببدان آننك یانینه صاوت قویارغه تیوش، اگرده اچکه غلیتسیرین یبرورکه تعیین قلنسه اول وقت صاف صوغه برقاشق‌دان آرتق غلیتسیرین قاتشدرغه کراکمای‌در •

❀ دارو بورکوی (پولویریزاتسیه) تاماق توبنی مایلاو (اسمازیوانیه‌غورلا ❀

دارو بورکو اوچون خاص قورال استعمال قیلنه‌بو قورال‌نی بولڤیریزاتور دیوتسمیه قیلنه‌در- بولویریزاتورپار ایلان اوردرا تورغانی- هم آعز ایلان اوراتورغانی اولادر- پولویریزاتور واسطه‌سی ایلان هرتورلی مایعات‌نی توزان‌کبی‌واق اجزاغه‌واتب کراك مریض‌ننك تاماق‌توبینه یامریض‌نك بولمه‌سی- کیم‌نی وغیراشیاسنی بورکور اوچون تعیین قیلنه‌در- مریض‌ننك تاماغینه پار ایلان تاثیر قیلنه تورغان پولویریزاتور آرقلی‌هم‌بورکله‌در- بوقورال‌ننك پارچعاتورغان تیشکنداکی کچکنه قاپقاچنی یخشی قاراب تورورغه کراك- چونکه‌بوقاپقاچ پارنی چغارماسه اول قابلاغان پروپکانی اتوب‌یبروب قاینار پار ایلان مریضنی پشرورکه ممکن‌در • بزلره مریض‌ننك تاماغنی مایلارغه ظابشرلغان مدتده اعتبار مزه الورغه کراك که تاماق‌سرهاولری (مثلادیفتیریت- ژابا) غالباتاماق توبنده کچی‌تل‌ننك ایکی طرفنداغی‌واق بیزلرده اقامت قیلرلر- اگرده مریض‌نی یاقتیغه قاراتب شول کچی‌تل توبنی قاراساق بزبیك آچق کوره‌مز، شول موضع‌نی‌غنه مای‌لرغه لازم‌در •

تاماق توبنی مایلاغان ده مریض غالبا قیتوقلانوندان یوتکرادر - شول سببدان‌ده مریض یوتکرکان قاقروغندان صاقلانورغه کراك - اکرده مایلاغان‌کشی‌ننك‌اعزینه چاچره‌سه شولوق سرهاوایلان هم‌اوزی‌ده مبتلا اولیور - مایلاغانده تل‌توبنی باسمایتچه بیك تیز تیوشلی‌اورنینه تیورب یعنی مایلاب آلورغه کراك، چونکه تل توبنی باسوب اوزاق‌راق‌مایلانسه مریض غالبا قسا باشلایدر

غارچیتسه قویو طریقی روسچه (غارچیچنیك)

بوغارچیتسه‌قویوی‌تیریکا قزل‌لق تأثیر قیلدروا‌وچون (یعنی قان تاراتور اوچون)هر وقت استعمال قیلنه‌تورغان‌علاج ایکانی‌معلوم‌در-، اوغان‌غارچیتسه‌نی قاینار اولماغان - صالقونچه‌راق صوایلان‌قویی‌بوتقه کیفیتنده‌ایزوب‌قالون قیلوب برچوپراك‌کاياکاغذ کیساکینه‌صلارغه‌کراك، بوصلانغان‌غارچیتسه‌نی یوقا کاغذ ایلان قاپلاب تیوشلی اورنغه تیری استینه یابارغه کراك - اکرده‌کارچیتسه‌نی بدنده‌اوزاق یاوب تورصاق - تیری‌نی‌بیك‌قزارتب بتچه‌چابر تدرادر(یعنی یاندرادر)، شولای‌بولماسون‌اوچون بوغارچیتسه‌نی ١٥-٢٠ مینوت‌دان آلورغه کراك-، اکرده مریض غارچیتسه‌دان بیك اچتدره‌دیوز ارلنسه‌برقربیون‌کوتارب‌قارارغه‌کراك-اول‌وقت‌اکرده‌تیریسی قزارغان اولسه کورنه‌در، غارچیتسه‌نی بدندن آلغاچ یووش چوپراك ایلان سرتورکه تیوش - اکرده غارچیتسه غیرتسز اولسه - اول وقت آنکا بورچ پاکرن یاتوز صالنسه قوّتله‌نه‌در، یومشاق یعنی قوة سزراك کارچیچنیك قویو آرتغراق فایده‌لی‌در -، چونکه بـوقوة سزغارچیچنیك آچتدرمایتچه کونکلکه ملایم‌یلی‌لق (حرارة) حاصل‌قیلوب شول قویلغان اورنغه(موضع غه)قویلفاندین‌صونك آقرتنلق ایلان‌قوتلی قزل‌لق‌نی تأثیر قیلدرادر-بوغارچیچنیك‌نی ایللی‌اُلش‌اُن‌غه‌براُلش غارچیتسه‌قوشوب‌یاصادر

روسچه (موشكا) ياشل چبن يابوى

بوموشكا ديدكمزنى پلاستير كيفيتنده خاص ذات بدن ننك اسكى قاتلاونده كوپرتب پتچه چقاروا اوچون استعمال قيلنه _ اپتيكالرده كيندركه صلاغان كيبى ده صاتله‌در _ هم كيسالكلاب ده صاتلادر ' بوكيسا كنى پچاق سرطى قالنلغى قاتلاو قيلوب كيرالك قدر داولكده يلى راق پچاق ايلان چوبرا ككه صلارغه كرالك _ بونى توغرى تيرى كه قصوب يابوب قويالر _ (قويودان مقدم شول موضع نى يخشى لاب يووب يونوتك اولسه قررغه كرالك) _ اپتيكالرده دمى ميلانسكى موشكاديو مسمى موشكاده صاتله‌در ' آنيدا شولايوق يلتقان پچاق ايلا صلاب شول اورننك آپتيكادن يبرلكان قارا كيندرى ايلان استعمال قيله‌لر _ يابلغان يبرى _ ١٢ ساعت دان صونك قاباروب چقادر _ آندان صونك موشكانى آلوب قابارلغان اورننى ياروب صونى آغزالر _ اما تيريسنى قوبدارماسقه تيوش در ' شـول اورنغه مايلاب چـوپرالك يابارغه تيوش در _ هم ده بو اورنغه نفس مامق يابوب آچقالامايـنچه تورورغه كرالك _ آننك اوچون مامق استنده يخشى كيبه‌در _ .

حتى موشكانى آلماسقه‌ده ياريدر _ اول وقت موشكا آستنداغى قابارغان اورنى ايكى يا اوچ كوندان صونك كيبه‌در _ اول وقت موشكا اوز آلدينه قوبادر ' اگرده كچرالك جراحت اولغان اورنغه (مثلا كيسلكان ياسولك صالنغان) موشكا صالورغه توغرى كلسه بوجراحتلنكان اورننى بيك يابشه تورغان پلاستير ايلان ياچوپرالك ايلان يابارغه كرالك _ .

روسچه (ژاننا) صوغه كرو .

١) قاينار واننا ديو ايتله‌در ريياميور قزولق اولچاوى بوينچه ٣٥ درجه يلى لقدان آرتق اولسه .

٢) يلى واننا ديو ايتله‌در ٢٥ درجه‌دن ٣٥ درجه كه‌چه يلى لق اولسه .

يلى

۳) یلی سمان واننا دیو ایتله ۲۰ درجه‌دن ۲۵ درجه‌که‌چه یلی‌لق اولسه .

۴) صالقون واننا دیو ایتله ۲۰ درجه وآندان کم یلی‌لق اولسه .

بو واننا صوینه بعض وقت تورلی حوش ایسلی اوله‌ن‌لر وطن وعارچیتسه صالالرهم بونکا اوحشاشلی نرسه‌لر صالنه‌در بوندای ۋاننانی طبی یعنی (ۋراچیبنای ۋاننا) دیو تسمیه قیلنه‌در .

بو ۋانناجمیع بدن اوچون‌ده اولادر - یا ایسه بر اعضاغنه اوچون‌ده اولادر - اکرده جمیع بدن ۋانناسی قیلورغه طبیب طرفندن طابشرلغان اولسه - مریض‌نی حتی بر مینوت (دقیقه) ده‌یانکغز تاشلاب قالدرغه‌یارامای - چونکه مریض‌ننک هوشی کیتو احتمالی بار - شول وقت اول صوغه یوتغوب وفات‌اولوی احتمالی قریب‌در - .

بووقت‌اوزی ایلان مریض‌نی قاراوچی هروقت‌ناشاتیرنی اسپیرت‘عوفمان کاپله‌سی‌توتارغه تیوش - مریض باش‌ایله‌نه دیو وکوز آلدی‌قارانغی‌لانه دیو زارلانه باشلاسه‌کرچه طبیب قوشوی بوینچه مدة یتماکان اولسه‌ده مریض‌نی واننادن آلوب‌اورنینه یاتقرورغه تیوش‘ناشاتیرنای اسپیرت اسناتوب - هم ۲۰ دان ۳۰ کاپله‌که‌چه عوفمان‌اسکی کاپله‌نی‌صو ایلان‌اچرکه بیررکه‌کراك‘اکرده‌مریض‌غه‌قاینار ۋانناپا یلی‌ۋانه‌قوشلغان‌اولسه - شول وانناده وقت مریض‌ننك باشینه صالقونلاته تورغان‌شی‌لر قویارغه کراك - مریض کوبراك آشاغاندین‌صونك ۋانناغه کرتماسکه کراك - .

مریض‌ننك قوّتینه قاراب - هم آننك سرحا وینه‌بناءً ۋاننانی ۵ مینوتدان ۳۰ مینوت‌غه‌چه توتالر - مریض‌نی ۋاننادن آلغاچده آنی بیك سورتب کیوندره‌لر - اکرده تونکسه بیك یحشی‌لاب یلی‌تب توروب یاتقرالر .

پارۋانناسی روسچه (پارووییه‌ۋاننی)

پاردان‌اولغان ۋاننانی شوشی‌روشچه قیله‌لر : مریض یاتقان‌اورن‌یااوترغان

اسکامیه آستینه قزدرلغان کیر پچ ایلان تولترلغان تاس قویالر - مریض نی باشندان و آرقاسندان جایمه ایلان جاوب چاتراچنده کیفیتده اوترتوب صونکندان کیرپیچ که صوصالوب پارچغارتالر •

(قری واننا) (صوحیا واننی)

قری واننانی شوشی پار وانناسی کیفیتچه قیله‌لر - لکن قزو کیر پیچ اورنینه اسپیرت لامپاسی قویالر - •

قم وانناسی

جای‌کی قیاش ایلان قزغان قم غه مریض نی موینینه چه صالب اوستیندان هم قم ایلان ستر قیله لر —— •

(قیاش وانناسی) دیوایته‌در اکرده مریض ننک بدننی قیاش نوری ننک اثری نه طاپشرلسه •

(آیاق وانناسی) - تیران صاوت‌لرده قیلنه‌در ' مثلا کسماک - چیلاک - کبی ' بوڤ انناار عادت‌ده اچدان بوزق صوبی صورتو اوچون تعیین قیلنه‌در - • بونکا کل وعارچیتسه - وغیر آچته تورغان ذات‌لر هم صالنه‌در - •

(اوتروب واننا) دیوایته‌در قاچان‌که مریض ننک واننا‌غه اوترا تورغان اعضالری غنه کرسه مثلا بیل تبکراسی - بو وقت آیاقلای‌واننادن چغوب توراد ر - •

(فجئة یعنی کیساکدن سلامتلککه ضرر کیلکان وقت طبیب کلکانچه اوّل امرده مددو یاردم طریقی - •) سرحاولردن دوا وعلاج قیلو چیلق بوفن دان علم آلغان یعنی طبیب لر ننک کنه شأنی در -' امابعض وقت طبیب کلکانچه مریض غه بلاتأخیر یاردم واعانة هم ضرور اولادر - • هر قایو مزه بوندای خطره‌لی قضالر کیلو احتمالی اولدعندن - بن بندا بعض وقت کشی لری فجئة خطره‌لی اولمدان قوتقارو طریق واسبابنی ده بیان ایده‌رم -

کشی

کشی لرننك هوشی کیتوب اوزاوزنی بلماودرجه‌ده وقوعسی - •
یعنی کشی لرننك تمام اوزاوزنی بلشدرماینچه وهیچ اشیانی سیزماینچه نفس سز وحرکت سز درجه‌یه ایرشوی - •

اینك باشده بوندای فجئة اولغان حادثه لرننك سببنی بلورکه اجتهاد قلوب بنکا بناءً اسبابنه شروع لازم در - شول سببدان ده بوقضاواقع اولغان کشی لرنی بیك یخشی لاب تفتیش لاب نظر قیلورغه کراك : بدنده قان اغا تورغان جراحتی یوقمی - یا ایسه اغز نده ویایوتقلغنده قادالغان شی لر یوقمی - ایس تیماکانمی یاایسه آراقی کوب اچوب ایسر مکانمی - یاایسه بر بر اعضاسی بغلوب قاتی اورنمغانمی - بوندان صونك اسبابینه شروع ضروردر ، کرچه‌نی دان کیلکان سببی معلوم اولماسه‌ده تیز زمان مریضنی آینتوب حال کرتورکه شروع قیلو واجتهاد لازم در - •

بومریض ننك نفس نی قسماسون اوچون کیم لرنی چیشوب اونکا یلاب یاتقرورغه کراك - •

مریض یاتقان (بولمه) حانه دان یات کشی لرنی چغارب - کرچه صالقون وقت اولسه‌ده تره زه لرنی وایشك لرنی آچارغه کراك - •
اکرده مریض ننك نفسی یعنی صولوی وتامرتیبوی بتمکان اولسه بلنسه - یوزینه - وکوکر اکینه صالقون صوبورکب - وبدننی قوزغاته تورغان (آچته تورغان) ذات لر ایلان اوۋب مریضنی عقلغه وفهم که کیترو ممکن در ، بیك اقر تونلق ایلان تدریجا اوتکون ایسلی مایعات ایسناتورکه ممکن - اکرده مریض ننك نفسی یعنی صولو آلوی - ویوراك تبوی سیزلماسه - ، بوایسناته تورغان نرسه لر ایلان وقت اوزدرمای ، تیز زمان مریض غه باشقه طریقچه صولو آلدرغه اسبابینه شروع لازم در - ، بوصولو آلدرو طریقی شوشی در : ۱) طریق ، بواولکه ن کبی یاتقان کشی نی

اینك باشینه وباش آستینه بر بر نرسه صالوب کیری آرقان یاتقرورغه کراك
ـ شوندان صونك تلی نی تارتب چغاروب یاولق ایلان توروب ایکنچی بر
کشی که بیروب تلنی آعزیننك قریبونده توتب تـورورغه قـوشارغه
کراك ـ وفات اولغان کبی یاتقان کشی لرننك باش یاننده توروب مریض
ننك قولنی ترساکندان یوقاری یراق موضعدان توتب (قولنی) مریض
نك چیکا سینه‌چه یوقاری تاباکوتارکا کراك، بووقت مریض‌ننك باش
یانننك تورغان کشی مریض‌ننك قولنی بر ایکی سیکوند (ثانیه) مقداری
اوزینه تابا تارتوب تورورغه کراك، بوندان صونك مریض‌ننك قـولنی
عکسنچه یبروب بر ایکی (ثانیه) سیکوند کـوکرا کیننك ایکی طرفینه
قویوب وبیك قاتی قسوب تورورغه کراك ـ قولینی کوکراك ننك طرفلا
رینه قصوب تورغانده مریض‌ننك قورصاغنی باصقلاب هم تورا الز.
شوشی کفیت مریض‌ننك قولنی برکوتارب بر ترشروب حرکت قیلدرو
مینوتغه (دقیقه‌یه) یکرمی مرتبه قیلورغه کراك ـ .
مریض‌نی عقلغه وحرکتکه کیترووننك ایکنچی طـریقی: طن سزیعنی
صولوسز وحرکت سز اولکه‌ن کبی یاتقان کشی کوکراك تـوعرسینه مندار
قویوب کولماك وکیم لرنی چیشوب ایلاندرب یاتقروب صونکندان اقرن‌عنه
یانینه یعنی قابرعاسی ایلان ایلاندرکه کراك ـ قابرعاسندن ارقاسینه ایلا
ندروب یاتقرورغه کراك ـ، اندان صونك بیك تیز ینه الکارکی کیفیت
یوزتوبان ایلاندروب صالورغه کراك ـ .

ـ بو ایلاندرکان وقت آرقا طرفندن توبانکی قابرغه‌لاری توعرسندن
باشینه تابا باصوب اتکارکه کراك ـ

بو حالتکه توشکان کشی آینورالندن، عقل وفهم کا کیلور آلدندان اینك
اوّل یانکا قـلاری قزارا باشلای ـ بوندان صونك یوراك تیبوی سیزلا
باشلای

باشلای ـ سیراك سیراك صولی باشلای، بدنی توتقاننی وقسقاننی سیزه باشلاب صونکندان عقل‌غه کیترکاچده بومعامله‌نی، هم‌ده باشقه اسباب‌لرنی مریض‌تمام‌عادتی‌صولو آلودرجه سینه یتمایچه آشغوب طاشلاماسقه کراك ـ •
بوندای وفات اولغان کبی‌یاتقان‌کشی‌ننك بوطریقچه امداد وعلاج قیلو ایلان‌برنیچه ساعتدان صونك‌عقل‌غه‌وفهم که کیلو وقوعسی اولغالایدر ـ شول سببدان‌ده بوندای‌کشی لرننك بوطریقچه دورت یا بیش ساعت امداد وعلاج قیلوچیلقدان‌ده، عقل‌غه وفهم‌که کیلمکان‌لکدن ـ امیدازه‌رکه کراکمای‌در ـ قاچان‌که بوندای وفات‌اولغان کبی یاتقان کشی‌لر عقل وفهم که کیلکانده ـ تیززمان یورا کیننك حرکتنی وتأثیرنی آرتدرغه اجتهاد قیلورغه کراك ـ شونك اوچون ده مریض ننك ایاق وقول لرنی توباندان یوقاریغه تاباًاشقرغه کراك، هم‌ده ناشاطیرنی اسپیرت ایسنه تورکه کراك ـ شونك‌ایلان مریض‌نی‌بیك یخشی‌لاب یلی‌قیلوب تروركه کراك ـ هم‌ده مریض غه قزل آراقی بیروركه یاری، وروم قوشوب قویی کوفی هم‌بیروركه‌یاری، اون بش یایکرمی‌تامچی والبریبانوایه کاپله بیروهم فائده‌لی‌در ـ مریض‌غه تیز توروب یورورکه رخصت قیلماسقه تیوش ـ چونکه تیز توروب یوری باشلاسه دمی‌شوندای هوشی‌کیتوی احتمالی واردر ـ •

وفات اولغان کبی‌نفس سزیاتقان کشی‌لرنی عقل‌وفهم‌که کیترونك کلی‌طریقی شوشی‌مذکور کیفیتچه امدادوعلاج در ـ اماهربرجزئی ماده‌ده بوطریقچه امداد وعلاج قیلوچلقغه، مریض ننك بوحالکه توشوینه سببنی آیروب بلوچیلك تیوش‌در • بوحاللرتوبنده مذکورسبب‌لردان وقوعسی اولغالای‌در : (۱) قورقودان یا ایسه بربر اعضابیك قاتی رنجو یعنی صزلاودان هم‌بیك حال‌کیتودان‌هوش‌کیتوواقع اولغالیدر ـ، بوکشی‌ننك

یوزی آغارا یعنی چرایبی کیته ، ایرن‌لری بورن اچی کوکارادر - ، بعض وقت مانکغایننده تیریسنده تیر تاچی‌لری ظاهر اولادر - بو اسباب‌لردان حاصل اولغان هوشی کیتو بیك سیراك ماده‌ده تمام صولوی بتودرجه سینه باروب ایرشه‌در - شول سبب‌داندە بوحالده مذکور طریق وعلاج ایلان صولوکر تور اسبابنه شروع ضرور ایمس - بلکه مرکتنی باعث اولان مذکور علاج‌لری‌عنه مریضه بیرورکه کراك ایسنه‌تورکه - وکاپله بیرورکه تیوش ، هوشی‌کیتو یاشن زحمتی اورنوی سببندان هم واقع اولادر - بوحالده یوقاریده مذکور اسباب وطریق‌لردان ماعدا - یووشلاتب صغلغان جایمه‌که مریض‌نی توروب قویولازم‌در .

قریه‌لرده عوام آراسنده یاشن زحمتی تیکان‌کشی‌ننك بدننی یانکاقازوب النغان‌توفراق ایلان قابلای‌لر - بوده هم‌فایدالی علاج‌در .

اعضاننك اشوی (روسچه زامیرزانیه)

اکرده‌اچلق ایلان حالدان تایوب یاایسه بیك آروب یا ایسه ایسروب طشده‌صووقده یوقلاسه - ، بیك آرتق صالقون اولماسه‌ده اعضاسی اوشرکه ممکن‌در - بواوشکان کشی‌ننك بدنی بوظ کیفیتنده صووق اولوب آغاروب سیاکسمن قاتوب کیته‌در - صولو آلوی ویوراك تبوی بلنمایدر - بوندای اشوگان کشنی عقل‌وفهم که کیترو بیك صاقلق ایلان قیلوب - بدننی بیك تدریجا یعنی آقرتنلق ایلان تاثیر قیلورغه کراك ، اکرده بوندای تونکب اشوگان‌کشی‌توغریدان توغری‌یلی بولمه که کرتلسه هلاك بولوی‌ظاهردر - بوکشی‌نی اوّلا ایوننك آلدینه یا ایسه‌برسار ایغه کرتوب یانقرورغه کراك ، کیم‌نی صالدروب‌یا ایسه - سیاك کبی‌تونکب قاتقان اعضالرینه صنوب‌ضرر کیلماسون اوچون کیم‌نی کیسب آلوده مصلحت‌در - آندان‌صونك بدننی قار ایلان یاصالقون صوایلان یخشی لاب اووارغه (اشقورغه) کراك -

اکر موافق

اکر موافق وانتا اولسه، یاشونکا مشابه صاوت اولسه بوکشنی صوغه طغوب تورورغه کراك ـ بدنی ننك طونکوی وقاتوی بتسه ـ مذکور علاج وطریق ایلان مریضغه صولوکرتوکه اجتهادضروردر ـ قاچانکه بوکشی طبیعی حالتنده صولو آلاباشلاسه ـ، یلی بولهکه کرتوب یاتقروب استندان ینککل نرسه ایلان قابلاب بدننی یلی جاولق ایلان اشقورغه کراك ـ یاتقان ازبا یعنی بولهسنی یلی تورغا کراك • بوندان صونك مریضنی عقلکه کیتورور اوچون مذکور ایسنه‌ته تورغان نرسه‌لرنی ایسنه‌توب (آراق) ویناببرورکا کراك ـ بوتونکب اشوکان کشیلر بیك ازاق توروب سلامتلانه‌لر، شول سببدانده بومریضلرغه دواوعلاج طریقنی صاقلق ایلان تدریجا ازاق قیلورغه کراك ـ اکرده کشی ننك براعضاسی غنه اشوکان اولسه ـ، شول مذکور کیفیتچه آقرتنلق ایلان وصاقلق ایلان یلی تورغه کراك ـ صووقلقدان اشوب آغارغان بورننی وقلاقنی تیز زمان صالقونده قار ایلان اوغاچ هیچ ضرری بولماینچه اورب کیتکانی یعنی توزالکانی هرقایو مزه معلوم در ـ

❋ صوغا باتقان کشی‌که یاردم طریقی (پوموشچ اوتونوفشیمو ❋

صوغه باتقان کشی اوپکه‌سینه صوتولو ایلان کنه وفات اولمایدر ـ، بلکه غالبا صولارغه هوا ایتشماکان لکدان طنی بتوب وفات اوله‌در ـ کرچه صو آننك اچنده اولماسه‌ده ـ بوصوغه باتقان کشی کرچه برساعت صوده یاتساده اولکان کبی هوشی کیتکان کشی دیوکنه حسابلاب امیدازماینچه علاج طریقنه کرشورکه کراك ـ فهم وعقل کـه کرتورکه اجتهادنی طشده ایرکون هواده قیلورغه کراك ـ بوکشینی صوتولب یوتغوب اولکان دیوحساب لاماسقه کراك ـ شول سببدانده بوکشینی باشنی توبان قویماسغه کراك ـ هم‌ده ایاقندان کوتارب باشنی صالندرب تورماسقه کراك نتاککه بوعادتنی عوام آراسنده غالبا قیلالار ـ بلکه بوندای کشنی

کوکراك وقورصاق توغرسینه کرچه کیمنی صالوب اولسه‌ده کوکرا کی ایلان باشنی ازراق توبان‌راك قویب' یوزنی توبان ایلاندرب یاتقرورغه کراك - اندین صونك ارقاسینه قول ایلان باسقه‌لارغه کراك - شول وقت اچنك کی اولغان صوآغوب چقادر -- ایمن بارمافنی چوپراك که‌توروب شوننك ایلان بوکشی‌ننك آغزنده تولغان بقردق وقم‌لارنی آرچورغه کراك - تلنی اغزیننك برطرفینه تارتـوب چقاروب مذکور کیفیتچه وطریقچه صولوکرتورکه اجتهادکرك' بوصولو کر توکیفیتی بیان‌قیلندی - بوصوغه باتقان‌کشی‌ننك استنده کیمی اولسه آنی‌صالدروچیلاق لازم‌در- بوکشی‌که صولوکره باشلاسه یعنی‌صولی باشلاسه-استنی یورغان‌یاایسه تون‌ایلان یابوب یاتقرورغه کراك -' بوقاری‌ده مذکور کیفیتچه عارچیچنای راستیرانیا ایلان‌اووارغه کراك - سزدان بلکه‌سؤال اولنورسه‌نی سببدان منده‌ای‌صوغه‌باتقان کشنی آوناتورغه مصاحت قیلمغان دیو-' عوام خلقی‌ننك آوناتغان‌لرنی کوره‌مزکه بوصولو کرتوطریقنچه توتنوب بوخصوصلنچك قیلورغه کراکلکنی انکلامایچه لیاقتسز و ترتیب‌سز قاتی آوناتو ایلان هیچ بروقت مقصودغه حاصل اولنمایدر - یخشی حوب جایمه‌ده‌یا کیندرکه صالوب تدریجا آوناتسالار - غالبا اوچ دورت کشی‌صوغا باتقان‌کشی‌ننك قایسی ایاغینه‌قایسی قولینه توتنوب قوه‌لرندن کیلکانچه سلکترکه‌توتنالارکه بوباتقان کشی‌ننك تامرلاری‌صوزلادر - باشی بولغانادر- شول‌قدرقاتی آوناتالارکه بوآوناتوچی لارننك بدنندان بوظ یاوغان کیفیتده‌تیرلری آغاباشلای -' شولای‌اولسه‌ده هیچ نتجه چقمایدر - باتغان کشی‌که فایده کیلمای‌در-' بوندای کشی‌لرصولوکر توطریقنی بلوب علاجینه شروع قیلسه‌لر -' بوندای قاتیلق‌ایلان ضررلی آوناتو کراك‌اولمایدر -- بوندای خصوصـلارده عوام آراسنده کوب یـوغشنز حماقـت رای‌لر انتشار

قیلنغان

قیلغان ـ ، بولارهمه سی بوندای اشلارده جهالت دان ناشی در ـ •
اگرده صوغه باتقان کشنی یبرکه کرچه آزغنه وقت یاتقرلسه ـ
اول کشینی آوناتب هیچ ده عقل وفهم که کیترور حال یوق دیو عوام آراسنده
دهی زعم بار ، بوده یوق سوزدر ـ بوندای کشی لرننك ترلموی یبرکه
یاتقرغانلقدن ایمس بلکه ترکز وطریقنی وعلاجنی بلماکانلکدن ناشی در ـ
ایس تیوی یاایسه هوادن طن بتوی ـ •

(اودوشینبه غازامی)

قصان هوالی بولمه‌لرده مورجانی ای‌رته توماﻻنسه ـ یاایسه یانکافویلغان
الکرمکان صراوغبر اچملکلار آچلاتورغان بازده ازاق وقت بوبازغه نفیس
هوا کره آلماسه ـ یا ایسه طن آلماسلق درجه آغزی توماﻻنغان قبوده
صولواوچون ضررلی هوالر (غاز) چیولادر (اوعولنایه کیسلاته) ـ بو
غازنی اچکه صولاۋ ایلان کشی فجئةً یعنی تیز زمان هوشی کیتوب یغلادر ـ •
بوندای اورنلارغه کرو خطره‌لی ایکانلکنی ایسمزده توتوب ، بوندای
اورنلارغه توشمایئچه یاآلدان بواورنلارغه نفیس هواتوشرورکه کراك ـ
اچکه تابابیك قوتلی صولامایئچه هم ده طش دان نفیس هوانی اچکه تاباصولاب
تیزکنه توشوب بوندای حالتده یعنی هوش سز اولغان کشنی
اوستراب چغارغه کراك ، شوندان صونك بیك تیز بوکشی که مقدم مذکور
هوش سز وطن سز یاتقان کشی که صولوکرتو طریقی وعلاجی فصلنده بیان قیلنغان
طریقچه صولوکرتورکه اجتهادکراك ـ ودخی مذکور قوتلی ایسلی اسپریت
وغیرکاپله‌کبی شی لر ایسکه تورکه کراك ـ اگرده بوندای واقعه‌لر قیواچنده اولسه
صولوبتوب یغلغان کشنی الورغه توشودان قبل ـ کوتارلکان زونتکنی

قیوغه بر توشروب - بر کیری تارتوب چغاروب قیوداغی هوانی حرکتکه کیترورکه کراك - یاایسه زونت اولماسه صالام بیلامنی - وبر برکیمنی قیوغه بر توشروب بر منکزوب بولغارغه کراك - اکرده ایزویست اولسه آنی صوغه ایزوب شول صالام بیلامنی آننك ایلان چلاتب قیوننك توبینه تبران توشروب شول ایزویست صوونی بورکورکه کراك، صوغا ایزلکان ایزویست بوندای ضررلی غازنی هلاك قیلادر. اکرده براوبوندای قیوغاتوشارکه جرءت لك قیلسه - بیلینه آرقان بیلاب - ودهی ایکنچی آرقاننی قولینه توتب بو آرقان ننك ایکنچی باشنی یبر اوستنده قالغان کشی که بیررکه کراك، اکرده قیواچنده نفسینه طارلق سیزدی ایسه تیززمان قولنداغی آرقاننی تارتب خبرویرور - آننك اوچون قیوتوبندن تاوش هروقت ایشتلمای در - صولوی قصلوب هوشی کیتکان کشنی مذکور طریقچه نفس که وعقل غه کیترورکه کراك -

بوعازغه طعام کیساکی طغلوب یوتغوی
(زادوشینیه کوسکامی پیشچی)

بوندای طغلغان کشی ننك یوزی کوکارادر - کوزی آقیادر - هم تیز حالی قایوب هوشی کیته در. اکرده برکشی بوحالك واقع اولسه تیززمان برده شیکلانمایچه باش بارماق ایلان ایمن بارماقنی بوکشی ننك تل استندن آغزینه طغوب طغلغان نرسه سنی تارتب چغارغه کراك - اکرده بوکیفیتچه تارتوب چغارومیسر اولماسه - بوکشی ننك قرصاغنی وکوکراکنی باسقالرغه کراك - ایکی قالاق آراسنی صوقغالرغه کراك - بوصوقغالاو سببندان بعض وقت طغلغان نرسه سی چغوب توشه در - چرایلارنی صتوب بدننده کوزه ن جیروب برکه له نه باشلاغان کشی نی برکالانب اعضاسنی اورماسون دیو حفظ قیلورغه کراك - آغزینه تش لری آراسینه تلنی تشلاماسون

اوچون

اوچون یومشاق نرسه قسدروب قویارغه کراك ـ لکن بو وقت ـ بو قسدرلغان نرسه آغزینه هوا کرونی منع قلماسلق ایتوب قویارغه کراك ـ شول کیفیتچه بوکزان جیروی بتکانچه یعنی عقلینه کیلکانچه صاقلاب کوتوب تورورغه کراك قیاش صوغوندن هوشی کیتوب یغلو ـ ۰

﴿ صولناچنای اودار ﴾

بو وقت مذکور و معلوم صولو کرتوا وچون استعمال قیلنه تورغان طریق و علاجلردن باشقه کوله که لی اورنغه یانقروب تیز زمان بدننی صالقون الدرغه اجتهاد کراك، اغزینه صو صالورغه ـ و بدنینه صو قیارغه کراك ـ هم صاف نفیس هوا اوردرورکه کراك ۰

جراحت و قان آغوی ۰

﴿ رانی کروژاتیچینیه ﴾

جراحت نیندای کنه سببدان ـ و نیندای کنه ضورلقدہ اولسه ده یعنی کچکنه اولسه ده آغرتوی آرتوب خطره لی اولوی احتمالی واردر، آننك اوچون جراحت ننك اچنی پاك و نفیس لاب غسل قیلنماسه ضررلی ذات لر آرتادر ۰ شول سببدان ده هر بر جراحت نی پاك لاب یعنی توزان وکر تیودان صاقلارغه کراك، اکر ده یاقین تیکراده قوتسز راك ایرلکان کار بولا وایه کیسلاته اولسه، یا ایسه ایرلکان بورا ـ یا ایسه سولیمه صوی اولسه شولارننك برسی ایلان یخشی لاب یووب ـ پاك یعنی کرسز چوپراك ایلان بیلارکه کراك ـ، اکر ده بو صولار اولماسه ـ عادتی صو ایلان صابنلاب غسل قیلورغه کراك یا ایسه آراقی ایلان یوارغه کراك ـ اکر ده جراحت پاك اولب قویرلغان قان ایلان قابلانغان اولسه یوماسقه کراك ـ چونکه بو غاچ قان دخی ده قوزغالب آغو احتمالی اولادر ـ ۰ اکر ده جراحت بیك ظور اولسه قری لری حرکت قلماسون اوچون استینه چوپراك توملاب بیلارکه کراك ـ هر بر جراحت نی یخشی لاب یوغاندن صونك ایوده فورم

پاراشوكى ايلان سببر كه ممكن (فائده‌لى در) يا ايسه صاف و پاك كيندر كسا كينه آراقى سنكدروب يابارغه كراك، يا ايسه قـريه‌لرده بولار اولمادغندن يانكاپشكان ايكمك يومشاغنى جراحتكه يابارغه كراك •

قان آغوى (كراق اتيچنيه)

هر بر جراحتدان قان كيله‌در - اكرده قان قوتلى آقماسه صاف كيندر كيساكى ايلان جراحتنى قصوب بيلاويه‌در - جراحتدان يوغاريراق موضع ده پووه‌زكه قويارغه كراك (يعنى بيلاركه كراك) - اكرده قان بيك كوب وقوتلى آقسه - بو اورنده بر بر قالون تامر كيسلكانلك كه اشارةدر، بووقت كشى ننك عمرينه خطره اولو احتمالى هم باردر -
اكرده بيك قوتلى قان آغو وقوعسى اولسه اعتبار قيلوب قارارغه كراك بوقان بر تيكز كيفيتچه كنه چاچراتب آعامى يا ايسه ازلوب ازلوب بر قوّتلانوب براقر نلاب اعامى هم بوقان نيڭ اين توسكه (قزل قانمى يا ايسه قاراسو قانمى) آننك اوچون بو آغو كيفيتلرينه كوره هم قان ننك صفتينه قاراب قان اغونى توقتاتور اوچون مخصوص طريق وعلاج لر واردر -، اكرده قان ننك آغوى بر تيكز اولب هم بوقان قاراسو قزل اولسه وينادیومسمى تامر ننك كيسلوينه دلالت قيله‌در (يعنى يوراككه تابا اغا تورغان قان ننك تامرى - بووقت بوجراحتدن يوقارى بدننى قصوب تورا تورغان كيم لرنى همه سنى چيشاركه كراك - اكرده جراحت قولده يا اياقده اولسه - بوقولنى اياقنى يوقارى كوتاركه كراك، شوشى كيفيت كوتاروداى كنه‌ده هم قان ننك توقتاو وقوعسى اولادر، جراحت اوستينه مامق ياچوپرا كنى كچكنه مندار كيفيتلى جومارلاب باسوب قويوب اوستندان قصوب بايلاب قويارغه كراك - اكرده جراحتدن آچق قزل قان ازلكلاب آتلوب آقسه بو آرتير يادیكان تامر ننك كيسلوينه اشارةدر - بووقت شولوق مامق ياچوپرا كنى جومارلاب جراحتكه

قويوب

قویوب باصوب قصوب تورورغه کراك ـ • اکرده بولایده توقتاماسه جراحت‌دان یوقاری اورندان مثل قول‌ننك ترسا کدان توبان موضعنده جراحت اولسه قولننك ترسا کدان یوقاری اینك باشینه تابابیردن قسوب بیلاب قویارغه کراك بونی بینت دیو تسمیه قیلنه در ـ

بو کیفیت مثلا قولی جراحتدن یوقاری اورندن قسوب بیلاڤ سببندان اعضاننك جراحت‌دان توبان اورنلارنده قان‌ننك حرکتی توقتای در ـ کراك قول وکراك آیاق اولسون شول قان حرکتی توقتالغان موضع کوکاروب یعنی کوکاجم صفت آلوب طیمای باشلای در، شول سببدان ده بو بیلاونی اوز اقغه قالدرورغه کیرا کمایدر ـ اکرده طبیب یاقین اورنده اولوب چاقرغانده تیز کیلورلك اولسه ـ، بو بیلاوی طبیب کیلکانچه چیشمایتچه تورورغه کراك ـ اکرده طبیب یراقده اولسه ـ هر وقت بو بیلاونی چیشکالاب جراحت‌دان توبان قان حرکت قیلمغان اورنلارنی حال آلدرغالارغه کراك ـ

قان توقتاتا تورغان طریق وعلاجلرنی بیان ایتدکمز حالده شولایوق قارألرمزنی عوام اراسنده قان توقتاتو اوچون استعمال قیلنه تورغان طریق وعلاجلرننك ضررینی ده بیان قیلوب، اندای شی‌لرنی استعمال قیلودان احتراز قیلورغه تیوشلکنی ده توصیه بنکالازم در ـ مثلا اورما کوچ ایاسی یا ایسه موك و کومر وکل کبی شی‌لرنی یابالار، بولار کرچه قان اغونی توقتاتسه‌لرده، ولکن بیك یینکل کیفیتلی قان اغونی غنه توقتاتالار ـ بو جراحت‌دان بولارنی یاپماسانکده حتی اوزی ده توقتای در ـ اما اعتبارمزه آلورغه کراك که ـ بو شی‌لردن جراحت اچنده چوب وغیر شی‌لر کروب قالسه‌مونك خطرسی بیك ظوردر ـ قان توقتاتودان مجرب وفائده‌لی علاج جراحتنی قسوب قویودر ـ اکرده قان بورندان بیك قاتی آقسه مامق‌نی یا یومشاق چوپراکنی کویدروب بورون‌ننك اینك آرطینه طغوب قویارغه کراك ـ • اما بو ماماق

ننك یاچوپراك اوچونی بورندن طشده چغارب قالدرغه كراك ـ كراك وقتده تارتوب چغارور اوچون، بورندان طشغه قان چقماغانلقدن قان آغوی توقتادی دیو حسابلارغه كرا كماي ـ چونكه قان آغزغه تابا آغوب تاماقغه جوتارغه ممكن ـ • شول سببدان ده بوندای مریض اوزی سوزلای آلماسه، آعزاچنی آچوب تاماق توبنی یخشیلاب قاراشدرغالی تورورغه كراك ـ • اكرده قان تاماق اچینه آقسه طبیب نی چاقرو لازمدر ـ بو بورندان قان كیتو ایلان وفات هم بولغالی لار •

(قان قاقروی (روسچه كراقوحارکانیه)

قان قاقروی مرض ظهوری وقتنده مریض نك طنچلاب سولاشماینچه یاتوب تروچیلغی لازمدر ـ هم ده كوكراكینه بـوظ قویوب شولایـوق بوظنی واق كیساكلاب یوطقالارغه كیراك ـ •

قان قصقانده هم شولایوق بـوظ یوطقالاب هم بوظ تولترلغان قـووقنی قورصاغی ننك یوغاری موضعغه قویوب تورورغه كرك ـ

كوتدان (دبردان) قان آقعانده ایكی استكان بـوظلی صوغه بر آش قاشغی سركه قوشوب دبرینه كلیستیر ایلان یبرورکه كراك ـ • آغولی اثر ایلان بدننده جراحت ظهوری وقتنده شولوق ساعت (آغواثری بوتون بدكه انتشارقلنماسون اوچون) جراحت دان یوقاری موضعنی قولنی یا ایاقنی (اكرده قولنده ویا آیاغنده اولسه) بینت بیك قصوب بیلارکه ضرور در ـ شول جراحتلانـکان موضـعنی تیز زمـان آغزی ایـلان صوورب توكركالرکه لازم (اكرده آعزنده جراحت وبتچه اولماسه)

اعضاده اولان سیاك لرننك صنوی (پهریلوم

آیاقده وقولده اولان سیاك لرننك صنوی •

اكرده سیاك صونسه ـ، قول ایلان قابالاب سیاك ننك شطرداغاننی سیزارکه

وایشتورکه

وایشتور که ممکن در - آلای اولسه ده بولای قصوب قاراماسقه کراك چونکه صنغاننك شول صنغان اورنی بیك اغرتادر هم کاکرایب توراد ر- بورغالانا سلکنه در، اکرده قول ویا ایاقداغی سیاك آزغنه ارنوب وبرلوب صونسا ایاق یاقول آقرنلق ایلان ششه در .

شولوق ساعت یخشی لاب چلغاب بیلارکه کراك - اکرده اعضاده قاتی اُرنوب وبرلوسببندان قان توشکان اولسه بیك تیز ششوب کیته در- بو وقت یخشی لاب قصوب بیلاودان قبل بو اعضانی یعنی آیاقنی اوزکیبی نه یوقاری راق کوتاروب مندارکه صالوب طنچلاب قویوب بـر آزوقتغـه یخشی لاب بیلاب (بووه زکه) تورورغه کراك -، آزماسون وششماسون اوچون بو موضع غه بوظ قویوب تورورغه کراك - موقت بیلاب تورغاننك بربر قاتی نرسه مثلا تاقتا ویا قابق کبی نرسه لر تابارغه کراك - بونی ماهق یاسوس ایلان چلغاب هم ده صونغان آیاقنی یا ایسه قولنی شولایوق ماهق یاسوس ایلان یخشی لاب چلغاب بیلارکه تیوش، صونغان قول ننك یا آیاقننك بارماق باشلارندن صونغان موضعدن یوغاری اوزن قیلوب چلغارغه کیراك - بلکان قدری بو صونغان موضعی توریلاب وتوزاتب صوناغان یعنی سلامت وقتنداغی کیفیة که کرتوب قویارغه کراك - بو کیفیتکه کیترکاچ ایکنچی برکشی که یخشی لاب توتب تورورغه قوشارغـه کراك - شوندان صونك اوزیننك حاضرلنکان تاقتاسنی یا قابقنی صونغان اعضاننك بوینچه صوزب صالورغه کراك، بو صونغان موضع ننك آستندان یا ایسه یانندان بیك قصماینچه (بینت) یا تاصمه ایلان چلغاب وبیلاب قویارغه کراك، صونغان سیاك اوزننك اورنندان قوزغالماسون اوچون طبیب غه بارغانچه بوایله بیلاو تیوش در، صونغان اورن نك هر بر تیوش سز سلکنوی ایلان بیك آغرتادر - ودهی التفاتسز سلـکنو ایلان صونغان سیاك تیرینی تیشو احتمـالی بـار -

بوکیفیتچه قارالغانده سیاك صنوی خطره‌لی ایمس - شولای اوزکیبونچه اوزب کیته‌در، اکرده آزوب کیتسه مریض‌ننك وفات اولوی احتمالی قریب‌در- اکرده صونغان ایاقنی یاقولنی اوزاق وقتغه تزاتب بیلاب قویارغه ضرور اولسه، ایکی قاپچقنی قم ایلان یامامق ایلان بیك طغزلاب تولترورغه تیوش- بوقاپچقلارنی صنوب مامق ایلان چولغانغان ایاق یا ایسه قولنك ایکی طرفینه یابوب تاسما ایلان چولغاب بیلارکه تیوش- بوکیفیت بیلاونی صونغان ایاق یاقول قورغالب برطرفغه آوشماسون اوچون قیله‌لر - ، اماصونغان ایاق یاقولنی بوکیفیت بیلاب دورت یابش (هفته) آطنه‌غه چیشمای قالدرونیت قیلنسه بوننك اوچون اوزینه خاص الفت وعلم شرطدر ،

❁ اعضالرننك قایغوی یعنی اورننداناچغوی (اورسچه ۋیۋیخی ❁

اورنندن قالقغان اعضالری (یعنی طایغان واورننداناچقغان) اعضالری اورنینه توشروچیلك اوچون کشی‌ننك اعضالری وبوۋن‌لری نه کیفیتده ترکبنی بلوچیلك شرطدر - بوخصوصده علم کوب معامله والفت‌لنو ایلان حاصل اولادر - شولای اولسه‌ده براعضا اورننداناچقغان می یعنی طایغان می، یا ایسه چقمایچه‌غنه آغرته‌می بونی بلوچیلك کوب وقت سهل مسئله ایمس‌در- ،کلیة بوندای اعضالرنك بوۋندان‌چقغان وقت بونی اورنینه تشرواوچون بلوربلماس اوزآلدینه الفت قیلنغان سیاك والطوچی‌لرغه ایشانوب صلاتماسقه تیوش - شول سببدان‌ده بوندای اش واقع اولدی ایسه تیزرمان طبیب‌که حواله ضروردر - چونکه چقغان اعضانی قدرتیز طبیب‌ننك علاج‌وطریقنه‌حواله قیلنسه، شول‌قدرتیزرمان سلامت‌لنه‌در- ، اما وقت اوزدروب اوزاقغه قالدرلغان اورننداناطایغان اعضانی اورنینه توشروب سلامتلاندرو حتی ممکن اولمایدر - چقغان قول یاایاق حتی ضعیف اولاب اشکه یارامایچه قالادر - .

اعضا

❁ اعضالرننك پشوی (آژوكی) ❁

اكرده بدنیننك كوبراك یری بشرلكان اولسه ـ، بوكیفیت پشكان كشینی قوتقارو ممكن توكل، تیز زمان وفات اولادر ـ.

بوندای پشكان كشی ننك آرنونی ینكلایتور اوچون بدنیننك پشكان تیری استنی صابونلی یلی راق صوایلان عسل قیلغالالرغه كراك ـ صاف مای ایلان مایـلارغه كراك ـ، یاایسه صودا ایزلكان صوایلان چلاتورغه كراك - صونكندان صاف قالون قیلب جایلكان مامق ایلان چلغاب بیلارگه كراك ـ قاباروب چقغان موضعلرنی اینه ایلان تیشوب ارننی آعزرعه كیراك ـ اما بوقابارغان تیرینی قوبدارب آلورغه یارامایدر •

پشكان اورنی ظـور اولغان مدتده خطره لی در (وفات اولالر) خصوصا بالالرده اولسه ـ بوندای حادثه ده طبیب دان علاج ودوا قیلدرو لازمدر •

قرو تیولگان ذاتلرنی قلم پکسی اوچینه‌غنه الـکتروب آلساق تقریبا برغرانغه مساوی اولادر •

صوغا قاتشدرلماغان صبوق ذاتلرننك بر تامچی‌سی تقریبا برغران اولادر •

حبنین صووی‌ننك سکز تامچی‌سی تقریبا برغران حبنین‌گا مساوی اولادر •

Списокъ медицинскихъ средствъ, встрѣчаемыхъ въ текстѣ:

طب ده اولان بعض دواو علاج اسملارینی اورسچه یازلوی

1) Камфарный спиртъ	١ کامفارا اسپیرتی
2) Сулема	٢ سولیمه
3) Карболовая кислота	٣ کاربولوڤایه کیسلاتا
4) Купоросное масло Сѣрная кислота	٤ کوکفاراض مایبی کوکرت کیسلاتاسی
5) Соляная кислота	٥ سالەنایا کیسلاتا (تون کیسلاتاسی)
6) Хлорная известь	٦ خلورنای ایزویست
7) Ѣдкая известь	٧ یتکایه ایزویست
8) Мѣдный купоросъ	٨ میدنای کوفاراض
9) Желѣзный купоросъ	٩ تیمر کوکفاراض
10) Сѣра	١٠ کوکرت
11) Селитряная кислота	١١ سیلیترنایه کیسلاتا
12) Уксусная кислота	١٢ اوکسوسنایه کیسلاتا
13) Марганцево-кислое кали	١٣ مارغانتسوی کیسلای کالی
14) Бертолетовая соль	١٤ بیرتالیتوای توز
15) Поваренная соль	١٥ پاڤاریونایه صول
16) Скипидаръ	١٦ اسکیپیدار

17) Алтейный корень или трава	١٧ آلتین نای کورن یایسه آلتین اوله نی
18) Грудной чай	١٨ کوکراك چای
19) Солодковый корень	١٩ تاتلی تامر (صالادوای کورن)
20) Бромистый калій	٢٥ برامستای کالی
21) Валеріановы капли	٢١ والیریان کاپله سی
22) Летучая мазь	٢٢ لیتوچایه مازا (کامفار ماییی ایلان ناشاتیرنی اسپیرت قاتشدرلغان)
23) Камфорное масло	٢٣ کامفارا ماییی
24) Розовая вода	٢٤ گل صووی
25) Черемуховая вода	٢٥ شمرت صووی
26) Шалфей	٢٦ شالفیی
27) Хина (хининъ)	٢٧ هینا
28) Бура	٢٨ بورا
29) Клюквенный морсъ	٢٩ موک جیلاک صووی
30) Касторовое масло	٣٥ کاسطور ماییی
31) Уксусъ	٣١ سرکه
32) Борная кислота	٣٢ بورا کیسلاتاسی
33) Крахмальная мука	٣٣ کراهمال اونی
34) Камфора	٣٤ کامفارا
35) Горчичный спиртъ	٣٥ کارچیتسه اسپیرتی
36) Капли Иноземцева	٣٦ ایناز یمسوا کاپله سی
37) Капли Боткина	٣٧ بوتکین کابله سی
38) Капли Гофмана	٣٨ غوفمان کاپله سی
39) Капли Тильмана	٣٩ تیلمان کاپله سی
40) Мятный чай	٤٥ بوتلک چاییی
41) Дубовая кора	٤١ ایمن قایرسی
42) Красный или стручковый перецъ	٤٢ قوزاقلی بورچ

43) Ромъ	۴۳ روم آراقی‌سی
44) Коньякъ	۴۴ کانیاک آراقی‌سی
45) Солодъ	۴۵ صالاد
46) Кофе	۴۶ کوفی
47) Спиртъ	۴۷ اسپیرت
48) Мята	۴۸ بوتلك
49) Ромашка	۴۹ ماتروشکا
50) Миндальное молоко	۵۰ میندال سوتی
51) Корень ревеня (настойка)	۵۱ ره وان تامری (هم صوی)
52) Мятная вода	۵۲ بوتلک صوی
53) Опійная настойка	۵۳ افیون صووی
54) Сѣрный цвѣтъ	۵۴ کوکرت
55) Сода	۵۵ صودا
56) Крѣпкая водка	۵۶ کریپکایه ۋودکا
57) Нашатырный спиртъ	۵۷ نشاطیر اسپیرتی
58) Глицеринъ	۵۸ غلیتسیرین

ОГЛАВЛЕНІЕ.

فهرست

		صحفه
Вступленіе 3	مقدمة	٢
Строеніе человѣческаго тѣла	ترکب بدالانسان	٤
Уходъ за больными . . .	مریض‌لری تربیه	١١
Питаніе	حسته ومریض لرنی اشاتماق واچرتمك	١٢
Измѣреніе температуры, дыханіе и пульсъ . . .	مریض‌لرنك قزولغنی اولچاو طریقی وآلارنك صولاولرینی وتامر تیبونی صاناو طریقی	١٣
Заразныя болѣзни . . .	امراض ساریه یعنی یوغشلی سرهاولر	١٤
Что такое заразныя болѣзни	امراض ساریه نه در	١٨
Мѣры предупрежденія и предосторожности при заразныхъ болѣзняхъ . . .	امراض ساریه نك سرایتندان احتراز اوچون استعمال قیلنه تورغان طریق وعلاج لر	٢٥
Правила чистоты и опрятности	پاکلق ونفیس لك طریق‌لری	٢١
Дезинфекція	امراض ساریه نك ضررلی ذات‌لرینی آغولی صولار سیبوب نفیس‌لاو طریقی	٢٤
Дифтеритъ	آرقلی باقا	٢٨
Коклюшъ	بومالی یوتکرك	٣٢
Лѣченіе коклюша	بومالی یوتکراك‌دان دوا وعلاج	٣٣
Корь (кориха)	قزامق	٣٤
Лѣченіе кори	قزامق‌دان دوا وعلاج	٣٥

Оспа (чачакъ). . . .	چاچک زحمتی	٣٥
Лѣченіе оспы	چاچک زحمتندان دوا وعلاج	٤١
Горячки (тифы). . . .	تیر سرحاولاری	٤٢
Сыпной или пятнистый тифъ	قزل تابلی تیر زحمتی	٤٣
Брюшной тифъ . . .	قرصاقداغی تیر زحمتی	٤٤
Возвратный тифъ . . .	کیری قایتا تورغان تیر زحمتی	٤٥
Лѣченіе горячекъ или тифовъ	تیر سرحاولارندان دوا وعلاج	٤٦
Скарлатина	قزلچا زحمتی	٤٧
Лѣченіе скарлатины . .	قزلچا زحمتندان دوا وعلاج	٤٩
Рожа	بدن‌نینک بعض اورنینه ظهور قزل تاب ظهوری	٤٩
Лѣченіе рожи	روژا سرحاوندان دوا وعلاج	٥٠
Краснуха	ینک کاچه قزل تاب‌لر چابروی	٥١
Холера	وبا زحمتی	٥٣
Мѣры предосторожности .	وبادان صاقلانماق اوچون آلدان استعمال قیلنه تورغان دوا وعلاج	٥٥
Первая помощь больному до прибытія врача . . .	طبیب کلکانچه وبا ایلان سرحاوغه نه کیفیت یاردم ویرملی	٥٧
Средства отъ судорогъ .	کوزن جیرودان دوا وعلاج طریقی	٥٩
Какъ оберегать себя отъ зараженія ухаживающимъ за больными холерою . . .	وبا ایلان سرحاونی تربیه قیلوچیلاره اوزلرینی بو سرحاودن حفظ واحتراز طریقی	٦٥
Погребеніе умершаго отъ холеры	وبا زحمتندان وفات‌لری دفن	٩١

Кровавый поносъ . . .	قانلی اچ باروی	٦١
Лѣченіе кроваваго поноса	قانلی اچ بارویندان دوا وعلاج	٦٢
Венерическая болѣзнь «сифилисъ»	فرنکی زحمتی	٦٣
Болѣзни глазъ	کوز آغرقلری	٦٦
Чесотка	قچتولی بتچه	٦٧
Лѣченіе чесотки . . .	قچتولی بتچه دان دوا وعلاج	٦٧
Сибирская язва . . .	یامان قوتر (تولمه زحتمی)	٦٩
Лѣченіе сибирской язвы .	یامان قوتر زحمتندان دوا وعلاج	٧٢
Сапъ	آطلرداعی مانکقا زحمتی	٧٣
Бѣшенство	قوترو زحمتی	٧٣
Укушеніе змѣи	یلان تشلاوی (چاغوی)	٧٥
Чахотка	کوکراک یوته‌لی	٧٥
Лихорадка	بیزکاک زحمتی	٧٦
Лѣченіе лихорадки . .	بیزکاک زحمتندان دوا وعلاج	٨٥
Наружныя средства . .	بدن‌نك ظاهرندان استعمال قیلنه تورغان دوا وعلاج	٨١
Холодныя примочки . .	صالقونلاندروا وچون چلاتوب یابا تورغان علاجلر	٨٢
Согрѣвающій компрессъ .	قزدرور اوچون یاباتورغان علاج	٨٣
Припарки	پارلاندرور اوچون یاباتورغان علاج	٨٣
Втиранія и растиранія .	بدنکا بر علاج سرتو وآنی اشقو	٨٤
Массажъ	بدن‌نی صلاو	٨٤
Клистиры или клизмы .	(کلیستیر) دبرکه ترو با ایلان صیوق ذات یبرتو	٨٥
Пульверизація и смазыванія въ горлѣ	تاماقغه دوا اردرو وآنی مایلاو طریقی	٨٦

Горчичникъ	كارچيبيتسه قويو طريقى	٨٧
Мушка	ياشل چبن قويو طريقى	٨٨
Ванны	صوغه كرو طريقى (ۋاننا)	٨٨
Первая помощь въ несчастныхъ случаяхъ до прибытія врача	كيسا كدان كنه سلامت لك كا قضا كيلكانده طبيب كيلكانچه امداد وياردم طريقى	٩٠
Безсознательное состояніе	ميت كبى نفس وحركت سز حال نك وقوغسى	٩٠
Замерзаніе	اشو	٩٤
Помощь утонувшему . .	صوغه باتقان كشىكه نه يول ياردم ويرمه لى	٩٥
Удушеніе газами . . .	بوزق هـوادن طن ونفس بتو حادثه سى	٩٧
Задушеніе кусками пищи	تاماققه بر بر شى (آش) طغلوب يوتغو واقعه سى	٩٨
Солнечный ударъ . . .	قياش صوغوندان هوش كتوى	١٠٩
Раны	جراحت	١٠٩
Кровотеченія	قان آغولرى	١٠٠
Кровохарканіе	قان قاقروى	١٠٢
Переломы	سياك صنوى	١٠٢
Вывихи	بر بر بوۋن قايمغوى (چغووى وتايوى)	١٠٤
Ожоги	بدن نىنك پشوى	١٠٥
Списокъ нѣкоторыхъ медицинскихъ средствъ . . .	طبده اولان بعض دوا وعلاج اسملرينى روسچه يازلوى	١٠٦
Названія заразныхъ болѣзней	يوغشلى سرحاو اسملرينى روسچه يازلوى	١٠٩
